

Idrættens muligheder

En socialkonstruktivistisk undersøgelse af
et tværvideenskabeligt forskningsprojekt

Jeppe Behrendt Petersen & Kristian Sune Svendsen Vincents

Kandidatuddannelsen i Læring og Forandringsprocesser

Aalborg Universitet - København

Specialeafhandling

10. semester

**STANDARD FORSIDE
TIL
EKSAMENSOPGAVER**

Fortrolig

Ikke fortrolig

Prøvens form (sæt kryds)	Projekt	Synopsis	Portfolio	Speciale ☒	Skriftlig hjemmeopgave
-----------------------------	---------	----------	-----------	---	---------------------------

Uddannelsens navn	Læring og Forandringsprocesser	
Semester	10. semester	
Prøvens navn/modul (i studieordningen)	Kandidatspeciale	
Gruppenummer	Studienummer	Underskrift
Navn Kristian Sune Svendsen Vincents	20147579	
Navn Jeppe Behrendt Petersen	20142564	
Afleveringsdato	1. august 2016	
Projektitel/Synopsistitel/Speciale-titel	Idrættens muligheder - En socialkonstruktivistisk undersøgelse af et tværvideenskabeligt forskningsprojekt.	
I henhold til studieordningen må opgaven i alt maks. fylde antal tegn	336.000 tegn (140 normal sider)	
Den afleverede opgave fylder (antal tegn med mellemrum i den afleverede opgave) (indholdsfortegnelse, litteraturliste og bilag medregnes ikke)	285.320 tegn (≈ 118,9 normalsider)	
Vejleder (projekt/synopsis/speciale)	Anette Lykke Hindhede	

Jeg/vi bekræfter hermed, at dette er mit/vores originale arbejde, og at jeg/vi alene er ansvarlig(e) for indholdet. Alle anvendte referencer er tydeligt anført. Jeg/vi er informeret om, at plagiering ikke er lovligt og medfører sanktioner. Regler om disciplinære foranstaltninger over for studerende ved Aalborg Universitet (plagiatregler): <http://www.plagiat.aau.dk/regler/>

Præsentation af specialets forfattere

Kristian Sune Svendsen Vincents

Bachelor i *Idræt og Sundhed* fra Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet, færdiggjort i januar 2014 med et bachelorprojekt, der handlede om aktivitetsudvikling - og de kompetencer, som de studerende udvikler gennem dette. Underviser til daglig som gymnasielærer i faget idræt på Gentofte HF Center og arbejder desuden hos nonprofit organisationen *Ombold* som idrætskonsulent. Her står han blandt andet for flere ugentlige fodboldtræninger for hjemløse og sociale udsatte københavnske borgere. Desuden har han været aktiv deltager i fodboldklubben Vestia siden han var barn, og spiller til dagligt på klubbens seniorhold.

Jeppé Behrendt Petersen

Bachelor i *Idræt* fra Institut for Idræt og Ernæring, Københavns Universitet, færdiggjort i juni 2014 med et bachelorprojekt, der handlede om, hvordan det er at være forsøgsperson. Arbejder ved siden af studiet som håndboldtræner i holdfællesskabet HIK/KFUM, som holder til i Gentofte, Hellerup og Emdrup. Desuden underviser han som hjælpelærer på bacheloruddannelsen i *Idræt* på Københavns Universitet, hvor han bistår undervisningen i praksisfagene håndbold og boldbasis. Tidligere har han arbejdet frivilligt som instruktør på fitnessholdet *Fitness for sjov* i Studenter Settlementets Boldklub på Vesterbro, hvor han også har været ansvarlig for badmintonafdelingen i et år fra marts 2015 til februar 2016. Derudover har han spillet håndbold selv siden han var tre år og har det seneste år været aktiv i KFUM København Håndbold.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppé Behrendt Petersen

Indholdsfortegnelse

Præsentation af specialets forfattere	1
Resumé	5
Abstract.....	6
Kapitel 1 - Indledende afsnit.....	8
1.1 - Indledning	8
1.2 - Problemfelt og forskningsgennemgang (state of the art).....	11
1.2.1 - Et indblik i nogle humanistisk/samfundsvidenskabelige undersøgelser.....	13
1.2.2 - Et indblik i nogle af de primært naturvidenskabelige undersøgelser.....	15
1.2.3 - State of the art - Opsamling.....	18
1.3 - Problemstilling - vores undersøgelseskontekst	18
1.4 - Problemformulering	20
1.5 - Arbejdsspørgsmål.....	20
1.6 - Begrebsafklaring.....	21
Kapitel 2 - Teori	22
2.1 - Videnskabsteoretisk udgangspunkt.....	22
2.1.1 - Det postmoderne videnskabsyn	22
2.1.2 - Socialkonstruktivismen	23
2.2 - Etienne Wenger.....	24
2.2.1 - En social teori om læring	25
2.2.2 - Praksisfællesskaber	27
2.2.3 - Meningsforhandling.....	32
2.2.4 - Legitim perifer deltagelse.....	33
Kapitel 3 - Metode.....	35
3.1 - Præsentation af forskningsprojekt.....	35
3.1.1 - Uddybning af praksis i forskningsprojektet.....	37
3.2 - Udgangspunkt for undersøgelsen	38

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

3.2.1 - Forskerposition - Overvejelser omkring vores position i undersøgelsen.....	38
3.2.2 - Adgang til feltet.....	41
3.3 - Undersøgellesdesign og metode	42
3.3.1 - Metodetriangulering	45
3.3.2 - Observation.....	45
3.3.3 - Semistrukturerede interviews.....	50
3.3.4 - Dokumentanalyse.....	55
3.3.5 - Forskningsetiske overvejelser.....	56
Kapitel 4 - Analyse	58
4.1 - Analysestrategi.....	58
4.2 - Præsentation af informanterne	59
4.2.1 - Anders	59
4.2.1 - Rasmus.....	59
4.3.1 - Allan.....	60
4.3 - Analysedel 1 - Praksisfællesskaber	60
4.3.1 - Kan der være tale om et praksisfællesskab i forskningsprojektet?.....	60
4.3.2 - Praksisfællesskabets ændring af karakter gennem forløbet	66
4.3.3 - 'Splittede' praksisfællesskaber og påvirkninger af praksisfællesskabet	71
4.3.4 - Opsamling på analysedel 1.....	75
4.4 - Analysedel 2 - Meningsforhandling.....	76
4.4.1 - Første interviewrunde.....	76
4.4.2 - Anden interviewrunde	84
4.4.3 - Opsamling på analysedel 2.....	90
4.5 - Analysedel 3 - Legitim perifer deltagelse	92
4.5.1 - Første interviewrunde.....	92
4.5.2 - Anden interviewrunde.....	98
4.5.3 - Opsamling på analysedel 3.....	105
Kapitel 5 - Konklusion.....	107

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

Kapitel 6 - Diskussion	109
6.1 - Teoridiskussion	109
6.1.1 - <i>Praksisfællesskaber</i>	109
6.1.2 - <i>Manglende magtperspektiv</i>	112
6.2 - Metodologidiskussion	114
6.2.1 - <i>Interview</i>	114
6.2.2 - <i>Observation</i>	116
6.3 - Perspektiverende diskussion	117
Litteraturliste	120
<i>Bøger, artikler med videre</i>	120
<i>Hjemmesider, internetartikler med videre</i>	125
Oversigt over de (på USB-stik) vedlagte bilag	127
Artikel - Motionshåndbold i et større perspektiv	129

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

Resumé

Naturvidenskabelig forskning er ofte omdrejningspunktet for undersøgelser omhandlende idrætsdeltagelse. Dette er som oftest initieret, fordi vi gennem denne forskning kan få så målbare og objektive resultater som muligt. I samfundet er der en stor værdi i de fund, der fremskaffes gennem sådanne undersøgelser, da de for eksempel kan benyttes i forbindelse med sygdomsforebyggelse. En af de problematikker, som dette skaber, er en mangel på humanistiske undersøgelser, der retter fokus på de sociale dimensioner ved idrætsdeltagelse, herunder de fællesskaber, der dannes gennem dette.

Denne undersøgelse har til formål at klarlægge, hvordan et forskningsprojekt om motionshåndbold forstås af deltagerne samt hvilke muligheder deltagerne har for at opnå andet end fysiologiske forandringer gennem deres deltagelse i forskningsprojektet. Vi har været tilknyttet et forskningsprojekt på Center for Holdspil og Sundhed (Københavns Universitet), hvor vi har fulgt en gruppe deltagere fra slut-februar til slut-april og undersøgt deltagernes mulige forandringer gennem forløbet. Vi har foretaget vores undersøgelse med en socialkonstruktivistisk tilgang og med et teoretisk udgangspunkt i Etienne Wenger og hans sociale teori om læring, hvor vi har benyttet de teoretiske begreber *praksisfællesskaber*, *meningsforhandling* og *legitim perifer deltagelse*.

Først har vi analyseret om der i det forskningsprojekt, som vi har fulgt, kan siges at være et praksisfællesskab til stede. Ud fra denne første analyse har vi efterfølgende fremanalyseret deltagernes meningsforhandling i forhold til deres deltagelse i forskningsprojektet samt ændringerne af disse meningsforhandlinger gennem forløbet. Slutteligt har vi analyseret deltagernes positioner i praksisfællesskabet og ændringen af positioner fra starten af forløbet til slutningen af forløbet.

I undersøgelsen konkluderer vi, med udgangspunkt i en teoretisk afgrænsning, at der i forskningsprojektet er et praksisfællesskab til stede, hvor deltagerne i starten af projektet primært har fokus på de potentielle fysiske forbedringer, som deltagelsen i forskningsprojektet giver mulighed for. Undersøgelsen viser derudover, at der, særligt i slutningen af projektet, har været fokus på de relationelle interaktioner, der etableres gennem deltagelsen i forskningsprojektet. Yderligere konkluderes det i dette studie, at deltagernes fysiske kapacitet har en indflydelse på deres fokusering i forhold til de sociale relationer, der opstår i forskningsprojektet.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

Abstract

Nature science is often the key point of studies concerning participation of sport. Studies like these are often initiated, because results through these kind of research projects can be measured easily and give objective results. These kinds of studies and the results of them are of great value in society because they for example can help prevent health diseases. One of the problems with these kind of studies is a lack of human science, which focuses on social dimensions concerning participation of sport including the fellowships which are created through this.

The purpose of this study is to clarify how a research project regarding exercise by handball is understood by participants and which possibilities the participants are able to achieve other than physiological changes through their participation in the research project. We have been associated with a research project at Centre for Team Sport and Health (University of Copenhagen), where we followed a group of participants from late February until late April. Through our connection to this project we have been researching the potential changes of the participants through their participation in the research project. Our interest in this study has been to clarify the changes of the participants through the following methodical approaches: semi structured interview, non-participant directly observations and analysis of documents. The study has a social constructivist approach and a theoretical perspective with Etienne Wenger and his social theory of learning, where we have used the theoretical concepts *Communities of Practice*, *Negotiation of Meaning* and *Legitimate Peripheral Participation*.

Firstly we analyzed if we can say that a Community of Practice is present in the research project that we have been a part of. On the basis of the first analysis we made the rest of our analytic work. Subsequently we analyzed the negotiation of meaning of the participants. At first we analyzed their negotiation of meaning according to the beginning of their participation in the research project. Afterwards we analyzed the change in their negotiation of meaning through the period. Lastly we analyzed the positions of the participants in the Community of Practice and the change of their positions from the early state of their participation period to the end of the participation period.

Based on a theoretical demarcation we conclude through our analysis that a Community of Practice is present in the research project. In this Community of Practice the participants primarily negotiate

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

their meaning in accordance to the potential physical developments which they can achieve through their participation in the research project. Especially in the end of the period we can conclude that the participants focused on the relational interactions which are established through their participation. Furthermore we can conclude that there is a correlation between the participants' physical capacity and their negotiation of meaning in accordance to the social relations which arise through the participation in the research project.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

Kapitel 1 - Indledende afsnit

1.1 - Indledning

På arbejdsmarkedet efterspørges der fleksibilitet overalt og det er længe blevet anset som værende ét af de allervigtigste kendetegn i ansættelsessammenhænge og i samfundet generelt (Grenke, 2016); at man kan håndtere og trives i en fleksibel arbejdsdag (Brinkmann, 2014, 10). Anne-Marie Dahl, fremtidsforsker og cand.scient.pol., skrev i 2002, at kravene til de ansatte på det fremtidige arbejdsmarked, hvad angår fleksibilitet og evnen til at være online døgnet rundt, ville blive øget i de kommende år. Hun tilføjer desuden, at tiden opløses således, at arbejde og fritid flyder sammen (Dahl, 2002, 7). Pointer som i dag synes at være gældende. Som Svend Brinkmann, professor i almenpsykologi og kvalitative metoder på Aalborg Universitet, skriver det; *“Det værste, man kan være, er stillestående. Står man stille, når alle andre bevæger sig fremad, falder man tilbage.”* (Brinkmann, 2014, 10). Vi lever altså i en verden, som stiller skiftende krav til vores tilstedeværelse. Eksempelvis har skoleeleverne fået længere ”arbejdsdage”, hvor tid til fritidsaktiviteter bliver mindre jo højere op de kommer i klassetrin, hvilket der har været frygt for ville påvirke elevernes mængde af foreningsaktiviteter. En frygt der i første omgang, ikke har været nødvendig, da *“(..)den frygtede konsekvens af folkeskolereformen [er] udeblevet.”* (Fester & Gottlieb, 2016, 4 og 6-7). Borgernes tid er blevet knap og krav om fleksibilitet og effektivitet hersker på arbejdsmarkedet, hvilket også smitter af på vores fritids- og foreningsliv, som nødvendigvis må passes til i forhold til arbejdslivets krav (Hochschild, 2004, 127).

Thing & Ottesen (2008) skriver; *“Vi har en høj idrætsdeltagelse i Danmark, og det kan vi være stolte af, og den skal vi helst bevare.”* (s. 90). Et udsagn som vi ikke kan være andet end enige i, men faktum er, at vi i Danmark kæmper med at holde idrætsdeltagelsen på samme høje niveau som tidligere - især i idrætsforeningerne. De nyeste tal fra Idrættens Analyseinstitut viser, at det samlede antal af idrætsaktive danskere er nedadgående for første gang siden 1960’erne, hvor der første gang blev lavet en undersøgelse af danskernes motions- og idrætsvaner (Idrættens Analyseinstitut, 2016).

Tidligere var idrætsforeningerne et stort samlingspunkt for lokalsamfundet og fritidsaktiviteterne hos de lokale beboere. Foreningerne er i dag udfordret fra mange leder og kanter, da de ikke har formået at rumme de samfundsændringer, der har fundet sted (Bøje & Eichberg, 1994, 124). En af de udfordringer foreningerne har, er den øgede konkurrence fra fitnesscentre, hvor mange af dan-

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

skerne nu dyrker sig selv (Norgaard, 2013). En udvikling som idrætsforsker Kasper Lund Kirkegaard ser store problemer i, da det blandt andet er æstetik og skønhedsideal (individorienterede årsager), der driver værket for folk, når de tvinger sig selv ned i fitnesscentret. I modsætning hertil er det fællesskabet og glæden ved idrætsudfoldelsen, der får os til for eksempel håndbold i foreningerne (ibid.). I fitnesscentre kan borgerne træne, når det passer ind i deres hverdag (Pilgaard, 2009, 8), men ét af problemerne er, at fitnesscentre ikke appellerer lige meget til alle grupper i samfundet. Det er primært middelklassen, der er brugere af fitnesscentre. En gruppe borgere, der har en vis sundhedstilstand og som oftest har været vant til at træne fra de var yngre (Kirkegaard, 2009, 19 og 26). At det primært er middelklassen, som er brugere af fitnesscentre, betyder også, at der er andre grupper i samfundet, som ikke er det. Disse grupper kan blive udfordret på at dyrke idræt, hvis foreningerne ikke får tilpasset sig de ændrede samfundsforhold.

Vi interesserer os for den beskrevne udvikling og vi er interesserede i at bidrage yderligere til den viden om idrætten i Danmark, der foreligger på nuværende tidspunkt. Vi finder det problematisk, at udviklingen i idrætsdeltagelsen går mod, at flere dyrker sig selv, individuelt, i fitnesscentre. Gennem vores mangeårige virke i idrætsforeninger, har vi en forståelse af, at deltagelse i idrætsforeninger, er en givende og central personlighedsudviklende aktivitet. Vi har, gennem vores foreningsaktiviteter lært mange ting. Herunder har vi blandt andet opnået en forståelse for fællesskab, gensidig afhængighed samt oparbejdet evner indenfor planlægning af en hverdag med studier, arbejde, privatliv og fritidsaktiviteter. Vi skelner mellem fitness og idræt på følgende måde; fitness er en individuel måde at dyrke sig selv og kroppen på, som tilpasses i forhold til hverdagen og idræt er en kollektiv måde at dyrke sig selv på, hvor socialt samspil med andre er centralt. Idrætsdeltagelse vil være omdrejningspunkt for vores undersøgelse og vi vil i dette speciale ikke fokusere på fitness.

På trods af medlemstilbagegang har foreningsidrætten fortsat en stor og betydningsfuld rolle i det danske samfund (Andersen, 2016; Hjortdal, 2016). Inden vi går nærmere ind i den måde som foreningerne og idrætsorganisationerne tackler de udfordringer, der aktuelt er i forhold til medlemstallene, vil vi, med blandt andet norske Eivind Å. Skille (2011), professor ved Høgskolen i Hedmark, Afdeling for Folkehelsefag, skitsere udviklingen i medlemstal i en skandinavisk kontekst. Overordnet set er idrætsdeltagelsen i Skandinavien, i sammenligning med langt de fleste andre lande, høj (Skille, 2011, 332; Ibsen & Seippel, 2010, 593). Desuden er to andre kendetegn ved idrætsorganisationen i Skandinavien (her defineret som Danmark, Norge og Sverige), at en stor del af idrætten er

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

organiseret i frivillige foreninger samt at der er en tæt sammenhæng mellem de frivillige foreninger og lokale, regionale og nationale forbund (Ibsen & Seippel, 2010, 593). Særligt i Norge og Danmark er højtuddannede mest aktive i idrætsforeningerne. Differencen mellem de forskellige social-statusgrupper er ikke ligeså stor i Sverige, blandt andet fordi idrætsdeltagelsen overordnet set er højere dér end i de to andre lande (Skille, 2011, 332-333). Alle tre lande har idrætsdeltagelse på den politiske dagsorden og sigtet er, at flest muligt skal dyrke idræt. De kæmper dog alle særligt med to ting; 1) frafald af deltagere i teenageårene og 2) at finde en balance mellem tilbud om konkurrenceidræt og motionsidræt (ibid.). Vi vil nu gå mere i dybden med den danske kontekst.

Grundet medlemstilbagegangen i foreningerne er der i Danmark blandt andet igangsat initiativer som *Bevæg dig for livet*¹ og *Knæk Kurven*² indenfor Dansk Håndbold Forbund (herfra DHF). Initiativer som begge har til formål at vende de nedadgående medlemstal. I den nyeste rapport om foreningsidrætten i Danmark, berettes der om en samlet medlemstilbagegang i foreningerne på 0,4 procent (Andersen, 2016; Hjortdal, 2016) og en medlemstilbagegang i håndboldsporten på 2,5 procent (Elverlund, 2016). De forskellige idrætsinstanser - forbund, organisationer med videre - lader til at være bevidste om deres udfordringer, da de blandt andet har igangsat førnævnte initiativer for at få vækst i medlemstallene igen. Desuden forsøger de i forbundene at få de gode historier fremhævet. Som et eksempel på dette kan nævnes, at artiklen med overskriften ”Foreningsidrætten fortsætter med at stå stærkt i Danmark” er blevet promoveret af DGI, DIF, Dansk Kano & Kajak Forbund samt kommunale idrætsråd på deres respektive hjemmesider. Fokus i denne artikel er, at foreningsidrætten fortsat fylder rigtig meget i det danske samfund. At der rent faktisk er tale om en

¹ Storstilet samarbejde for at få større idrætsdeltagelse i Danmark. Aftalen er lavet mellem Nordea-Fonden, Trygfonden, Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger (herfra DGI) og Danmarks Idrætsforbund (herfra DIF). Om projektet skrives; ”(..)75 procent af danskerne i 2025 skal dyrke idræt, og at 50 procent af befolkningen skal dyrke idræt i en forening. Ved opstarten af projektet var status, at 68 procent af befolkningen var idrætsaktive, og 41 procent var medlem af en idrætsforening.” (Bevæg dig for livet, 2016).

² ”På baggrund af flere års faldende medlemstal har Dansk Håndbold Forbund i samarbejde med Danmarks Idrætsforbund lanceret projekt *Knæk Kurven*.” (Knæk Kurven, 2016). Projektet består blandt andet af følgende fire indsatser; *Klub-building* (hvor klubberne får hjælp til at ændre arbejdsgange og struktur), *Håndbold i skolen* (hvor samarbejder mellem håndboldklubber og skoler etableres), *Årgang 00/01* (hvor spillere på disse årgange over to år skal udfylde nogle spørgeskemaer, der kan give klarhed over nogle af frafaldene af medlemmer) samt *Mentoruddannelse* (uddannelse af mentorer til klubberne, så trænerne kan have en intern kontakt til at tackle udfordringerne omkring frafald) (ibid.).

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

medlemstilbagegang endnu engang, fylder kun ganske lidt i artiklen med sætningen; ”*Samlet set er der dog sket en tilbagegang i foreningsmedlemmer i forhold til 2014-tallene.*” (Andersen, 2016; Hjortdal, 2016). Hos DHF lægges der i en artikel, der er skrevet på baggrund af samme undersøgelse som førnævnte artikel, ikke skjul på, at medlemstallene fortsat er nedadgående. Med titlen ”Stadig medlemstilbagegang i håndbolden” lægges det klart ud, hvorefter en forklaring følger; effekten af det storstilede Knæk Kurven-projekt kan endnu ikke aflæses i statistikken (Elverlund, 2016). Der er en tydelig bevidsthed om, at tallene fortsat er nedadgående, men der er fokus på den gode historie; løsningerne er på vej.

Den undersøgelse der ligger til grund for de, i ovenstående afsnit, nævnte artikler, er *Idrætten i tal 2015 - Status på foreningsidrætten i Danmark* (2016) og den er udarbejdet af Michael Fester og Peter Gottlieb fra DIF. Én af pointerne i denne undersøgelse - og en pointe, der også er taget med i artiklen fra DGI, DIF med videre - er, at det er de mere fleksible motionsidrætter³, der har den største medlemsfremgang (Andersen, 2016; Hjortdal, 2016; Fester & Gottlieb, 2016, 4 og 7). Det betyder, at idrætsorganisationerne må tænke i nye baner for at tilpasse sig efterspørgslen i det ændrede idrætsbillede. Nye initiativer og nye måder at dyrke idræt på implementeres i foreningerne, hvilket også er én af visionerne i *Bevæg dig for livet* (Andersen, 2016; Hjortdal, 2016). Af eksempler på nye koncepter, som er udviklet som følge af det ændrede idrætsbillede kan nævnes ”(..)*Fodboldfitness, Håndboldfitness, GoRun og Foreningsfitness* (..)” (Fester & Gottlieb, 2016, 7). Mere om særligt ét af disse koncepter, håndboldfitness, i det følgende.

1.2 - Problemfelt og forskningsgennemgang (state of the art)

Dette speciale beskæftiger sig med deltagelse i motionshåndbold, som udspringer af håndboldfitness. I det følgende vil vi gennemgå en del af forskningen inden for dette område. En stor del af forskningen har et positivistisk udgangspunkt, noget forskning er tværvideenskabeligt, hvor forskellige metodiske tilgange kombineres og yderligere er der forskning med et mere humanistisk/samfundsvidenskabeligt udgangspunkt. Vi har valgt at skitsere dette felt med udgangspunkt i

³ Definition: ”*Idrætter hvor konkurrenceelementet ikke er det vigtigste, såsom 'træning i motionscenter - fitness', 'løb, cykling' og 'svømning' (..)*” (Fester & Gottlieb, 2016, 4).

seks studier; to naturvidenskabelige, ét tværvideenskabeligt og tre humanistisk/samfundsvidenskabelige. Først beskriver vi kort fremkomsten af nye initiativer og koncepter som følge af det ændrede idrætsbillede, herunder håndboldfitness. Derefter fremhæver vi væsentlige pointer fra humanistisk/samfundsvidenskabelig forskning for til slut at berøre et par af de primært naturvidenskabelige undersøgelser, som dette speciale er inspireret af.

Som nævnt i afslutningen af vores indledning ovenfor, er der igangsat forskellige initiativer i foreningerne som følge af det ændrede idrætsbillede. Ét af disse koncepter er håndboldfitness, som er udviklet af en gruppe personer i DHF, som følge af *DHF brugerundersøgelse marts 09* og undersøgelsen *Sport og motion i danskernes hverdag*, som er udarbejdet af Maja Pilgaard fra Idrættens Analyseinstitut - ligeledes i 2009. Førstnævnte undersøgelse blev igangsat som følge af en medlemstilbagegang i voksne medlemmer i håndboldforeningerne hen over en 10-årig periode. En periode, hvor håndboldtilbuddet kun havde ændret sig ganske lidt og voksnes tilgang til idræt i samfundet havde udviklet sig ganske meget. En række hypoteser omkring frafald var opsat på forhånd - og formålet var at få be- eller afkræftet disse hypoteser gennem undersøgelsen (Nielsen, 2009, 2). Respondenterne i undersøgelsen blev spurgt ind til, hvilke nye initiativer de ville have interesse i, hvis de blev udbudt. Herunder var håndboldfitness⁴ (som i undersøgelsen kaldtes 'fitness håndbold'); et fleksibelt⁵ alternativ til håndboldsportens normale organisering, med motionen i fokus. Mere end halvdelen af respondenterne var interesserede i dette koncept (ibid., 10). Flexibiliteten i aktiviteten er også én af de komponenter, som DGI (som også udbyder håndboldfitness) og DHF slår på i dag. For eksempel har DGI en overskrift på deres hjemmeside som lyder; "*Dyrk håndboldfitness - fleksibel og effektiv træning*" (DGI) og DHF skriver på deres side om håndboldfitness; "*Håndboldfitness-træningen henvender sig til alle voksne, uanset håndboldkundskaber, som ønsker at dyrke sjov idræt sammen med andre, under mere fleksible former end den traditionelle klubhåndbold tilby-*

⁴ Uddybende forklaring af hvad håndboldfitness er, følger i begrebsafklaringen efter præsentationen af vores problemformulering (se '1.6 - Begrebsafklaring').

⁵ Ifølge Tanja Kilbæk Ramgil, projektleder for afdelingen 'Bevæg dig for livet - Håndboldfitness' i DHF og DGI, som vi har interviewet for at få baggrundsviden til dette speciale, er håndboldfitness-konceptet blandt andet fleksibelt på grund af to ting. For det første fordi du ikke behøver melde afbud til træning - du møder bare op. For det andet fordi der ikke er kampe i weekenden, som du skal føle dårlig samvittighed over ikke at kunne komme til, hvis det for eksempel ikke passer ind i familielivet (bilag 2, 6)

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

der.” (DHF (a)). Flexibilitet og effektivitet⁶ er i fokus - elementer der passer godt ind i det ændrede samfunds- og idrætsbillede, som vi skitserede i indledningen.

Af initiativer, der er beslægtet med håndboldfitness, kan nævnes motionsfodbold. Center for Holdspil og Sundhed (herfra CHS), Københavns Universitet, har gennemført flere forskningsprojekter med fodbold som motionsform i fokus (Krustrup, Dvorak, Junge & Bangsbo, 2010; Nielsen et al., 2014; Krustrup, Dvorak & Bangsbo, 2016 med flere). I disse undersøgelser er det blevet påvist, at fodbold som motionsform er sundt på forskellige parametre for mange forskellige målgrupper. I det følgende vil vi gennemgå nogle af fundene i disse undersøgelser samt undersøgelser, der er gennemført udenfor Danmarks grænser.

Langt de fleste idrætsvidenskabelige undersøgelser, der handler om deltagelse i motionsidræt, fokuserer på de fysiske aspekter ved deltagelsen. Vi har valgt at inddrage nogle enkelte af disse, på trods af deres positivistiske udgangspunkt, fordi de bidrager med relevant viden omkring idrætsdeltagelse og dens fysiologiske potentialer. Først vil vi dog gennemgå den del af forskningen, der har et humanistisk/samfundsvidenskabeligt fokus på, hvilke effekter deltagelse i motionsidræt kan have.

1.2.1 - Et indblik i nogle humanistisk/samfundsvidenskabelige undersøgelser

Først vil vi kigge på nogle af de humanistisk/samfundsvidenskabelige undersøgelser, der findes på området. Mange af disse undersøgelser har fokus på motivationen for at dyrke idræt samt hvilke faktorer, der har størst betydning for fastholdelse af idrætsdeltagere. I de følgende underafsnit vil vi gennemgå nogle af disse undersøgelser.

1.2.1.1 - Idrætsdeltagelse har en positiv indflydelse på blandt andet ensomhed

En norsk undersøgelse af Haugen, Säfvenbom & Ommundsen (2013), har vist, at der er en positiv sammenhæng mellem idrætsdeltagelse og flere forskellige mentale og sociale parametre. Undersøgelsen indbefattede 2.055 skoleelever (995 drenge og 1.060 piger) fra 38 forskellige skoler i Norge. I undersøgelsen konkluderes det, at idrætsdeltagelse indeholder vigtige sociale komponenter, som

⁶ Ifølge Tanja Kilbæk Ramgil, er træningen bygget op på en måde, hvor alle kan udfordres på det niveau, som de befinder sig på, således at en ung, muskuløs mand og en dagplejemor på 65 år ”(..)begge to [kan] gå derfra og føle, at de er piv seje og har fået noget ud af det.” (bilag 2, 18).

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

tyder på at mindske sandsynligheden for følelse af ensomhed. Forfatterne af artiklen foreslår, at de resultater, som de er kommet frem til, skal være med til, at idrætsdeltagelse fremadrettet bliver brugt mere aktivt som middel til at få unge ud af ensomhed (Haugen, Säfvenbom & Ommundsen, 2013, 213). Ud over at elever, der dyrker idræt, scorer lavere på ensomhed, scorer de ligeledes lavere på generthed og derudover højere på sociale kompetencer (ibid., 209-210).

Undersøgelsen er baseret på spørgeskemaundersøgelser, hvor der er fokus på, at sociale komponenter har en positiv indflydelse på idrætsdeltagelse. Vi ønsker i dette speciale at efterprøve om fundene i denne undersøgelse kan blive bekræftet og eventuelt uddybet gennem interviews, som er mere dybdegående end spørgeskemaundersøgelser.

1.2.1.2 - At have det sjovt, at være sammen med andre og at holde sig i form er vigtigst

Skille & Østerås (2011) har undersøgt de primære motivationsfaktorer ved idrætsdeltagelse for 16- til 19-årige skoleelever i Bergen, Norge. Undersøgelsen er en kombineret kvantitativ/kvalitativ undersøgelse, hvor den kvantitative del består af et spørgeskema, der er besvaret af 566 elever (nogenlunde lige mange drenge og piger) (Skille & Østerås, 2011, 363) og den kvalitative del består af besvarelse på et åbent spørgsmål, der lyder: ”*Hvad betyder sport for dig?*”⁷. Undersøgelsen viser, at den primære motivationsfaktor for at dyrke idræt er at have det sjovt. Herefter følger det sociale aspekt (at være sammen med andre) og at holde sig i form (ibid., 365).

Vi finder resultaterne interessante, da vi også synes, at det er interessant, hvad der driver folk til at dyrke idræt. Netop motivationen for at dyrke motionsidræt ønsker vi at undersøge nærmere i nærværende speciale.

1.2.1.3 - Holdspil øger fastholdelse og motivation

Det er i flere undersøgelser observeret, at deltagelse i holdboldspil ”(..)opbygger venskaber og skaber sociale relationer, som er vigtige elementer for at optimere deltagelse og fastholdelse af fysisk aktivitet.” (Hornstrup, 2015, 1). En af de undersøgelser, hvor dette er observeret, er i Nielsen et al. (2014), hvor det, ud fra fokusgrupeinterviews med 28 tidligere forsøgspersoner i forskellige idrætslige projekter, er fundet, at personer, der har været med i projekter med holdspilsaktiviteter, er mere tilbøjelige til at fortsætte med aktiviteten efterfølgende. Dette skyldes, at de har fået opbygget en større motivation til idrætsdeltagelse gennem de positive indbyrdes relationer i gruppen af for-

⁷ Egen oversættelse fra ”*What does sport mean to you?*” (Skille & Østerås, 2011, 363)

søgspersoner. Yderligere en pointe i undersøgelsen er, at indre motivation - her defineret som motivation, der udspringer fra det sociale samvær med andre - er markant bedre end ydre motivation, som for eksempel kan være mål om at skulle forbedre sit helbred (Nielsen et al., 2014, 1 og 2).

Fundene i denne undersøgelse finder vi meget interessante, idet vi også er interesserede i at undersøge motivation for at deltage i idræt samt hvorledes denne motivation kan ændre sig over tid. Vi ønsker netop at gå mere til bunds i de sociale aspekter af idrætsdeltagelse, da vi har en forståelse af, at fællesskabet omkring idrætsdeltagelse er et betydningsfuldt element. Yderligere vil vi undersøge, hvad fællesskabets potentialer indeholder og hvordan dette kommer til udtryk hos deltagerne i idrætsaktiviteten.

1.2.2 - Et indblik i nogle af de primært naturvidenskabelige undersøgelser

Efter i det ovenstående at have gennemgået nogle af de humanistisk/samfundsvidenskabelige undersøgelser om holdspil og idrætsdeltagelse, vil vi nu kigge på nogle af mange primært naturvidenskabelige undersøgelser. Mange undersøgelser af holdboldspil, såsom håndbold, fodbold og basketball, har hovedsageligt fokus på de fysiologiske parametre. Her er fokus ofte på forbedring af kondition, forøgelse af muskelmasse og tab af fedtmasse, som kan testes non-invasivt⁸. Derudover er fokus ofte på testning af for eksempel fedt- eller fibertypefordeling gennem invasive tests⁹ såsom muskel- eller mavfedtsbiopsier. Disse undersøgelser hører primært ind under det positivistiske paradigme, herunder dets ontologi og epistemologi, hvilket indebærer, at det er centralt at skitsere, hvor mange der har været med, hvor gamle de er og så videre. Derfor vil vi også tage disse parametre med i gennemgangen af disse undersøgelser, da det afspejler projekternes forskellighed fra for eksempel nærværende speciale. I det følgende vil vi gennemgå et eksempel på et studie, som er kvantitativt, men som både ser på de fysiske parametre og på det selvoplevede velvære hos deltagerne. Desuden vil vi gennemgå et eksempel på en undersøgelse, der fokuserer på arbejdsintensitet i

⁸ I non-invasive tests måles der eksempelvis på udåndingsluften ved arbejde eller kroppen scannes for at se muskel- og fedtfordeling. Der trænges altså ikke ind i kroppen for at tage en test af det ene eller det andet.

⁹ Invasive tests er for eksempel muskelbiopsier, som ofte tages fra lårmuskulaturen. Der udtages omkring 0,1 gram af musklen (Hornstrup, 2015, 7). I invasive tests trænger man så at sige ind i kroppen for at udtage noget til analyse.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

boldspil. Vi har valgt at inddrage disse undersøgelser for at komme med nogle eksempler på nogle typiske undersøgelsestyper, der er fremkommet under vores litteratursøgning.

1.2.2.1 - Fodboldkampe med få deltagere på holdene forbedrer fysik, psyke og sociale parametre

Krustrup, Dvorak, Junge & Bangsbo (2010) samler op på et toårigt studie, der forløb både i Danmark (København) og Schweiz (Zurich). Henover de to år var forskellige grupper af testpersoner gennem træningsforløb med testning, hvor den primære gruppe var midaldrende, utrænede mænd og kvinder, der ikke var sygdomsramte. De blev både testet på fysiske, psykologiske, sociale og medicinske parametre (s. 132). Over et 12-16 ugers træningsforløb forbedrede midaldrende mænd og kvinder sig på forskellige fysiologiske parametre, herunder hurtighed ved sprint, resultater på løbetests med fokus på udholdenhed (hvor længe man kan blive ved at løbe med øgende løbehastighed), forøgelse af antal små blodårer i kroppen samt forøget styrke i baglårsmuskulaturen (ibid.). Af sociale og psykologiske parametre (testet ved spørgeskemaundersøgelser) kan nævnes; stor følelse af flow (overensstemmelse mellem udfordringer og evner) og forøget psykisk velvære. Desuden moderat følelse af udmattelse og lav følelse af bekymring under aktiviteten samt følelsen af at deltage i en sjov aktivitet med selvvalgte positive sundhedseffekter (ibid., 133).

Det primære fokus i denne undersøgelse er på fysiologiske parametre. Den sociale og psykologiske del af undersøgelseerne er baseret på kvantitative data, som primært bygger på selvoplevede effekter. Måleparametrene i den sociale og psykologiske del minder meget om de parametre, der undersøges på den humanistisk/samfundsvidenskabelige del i det projekt, som vi har været tilknyttet i vores specialeproces. Yderligere information om det projekt, som vi har været tilknyttet, følger i afsnittet '1.3 - Problemstilling - vores undersøgelseskontekst'. Vores speciale vil, i modsætning til denne undersøgelse, blive foretaget med kvalitative metoder, hvor vi vil fokusere på fællesskabsdimensionerne i idrætsdeltagelse.

1.2.2.2 - De fysiske krav til boldspillere afhænger af position på banen

Vi har kigget på to forskellige undersøgelser, der tester arbejdskravene til spillere i henholdsvis basketball (Abdelkrim, Castagna, El Fazaa, Tabka & El Ati, 2009) og håndbold (Póvoas et al., 2014). I begge undersøgelser viser det sig, at der på flere parametre er forskel på de krav, der stilles til spillere på forskellige positioner. Disse to undersøgelser er typiske eksempler på undersøgelser,

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

der tester arbejdskrav, for på den måde at have bedre basis for at kunne planlægge indsatser i fysisk træning.

Abdelkrim et al. (2009) har foretaget deres undersøgelse med 38 elite juniorspillere (18,2 år +/- 0,5 år) fordelt på forskellige positioner; otte point guards (den spiller, der oftest styrer angrebsspillet), 18 forwards (den spiller der oftest afslutter) og 12 centerspillere (de største spillere) (s. 765). Det findes i denne undersøgelse, at point guards har en signifikant højere gennemsnitspuls end centerspillere og at forbrændingen af forskellige stoffer i kroppen var signifikant højere hos point guards end centerspillere under kampene (ibid.). Der er fokus på at få skitseret arbejdsintensitet og forbrænding hos spillere på de forskellige positioner for på denne måde at få en bedre forståelse for de fysiske krav til spillet.

Póvoas et al. (2014) har foretaget deres undersøgelse på baggrund af 30 time motion analyser¹⁰ og 70 pulsmålinger under 10 officielle kampe fra den bedste portugisiske række (s. 430-431). I håndboldundersøgelsen findes det blandt andet, at bagspillere løber længere end både streg- og fløjspillere, at fløjspillere sprinter mere end de andre positioner samt at streg- og bagspillere indgår i signifikant flere intense aktioner i løbet af en kamp (Póvoas et al., 2014).

Begge undersøgelser viser, at der er en intensitetsnedgang (målt på gennemsnitspuls) i anden halvleg af kampen sammenlignet med første halvleg, undtaget af målmanden i håndbold (Abdelkrim et al., 2009, 770; Póvoas et al., 2014, 439).

Disse undersøgelser er eksempler på udelukkende naturvidenskabelige undersøgelser, som beskriver arbejdskravene i boldspilene. Der stilles forskellige krav til hvilken position man spiller, hvilket betyder, at deltagere i det samme boldspil ikke behøver de samme fysiske forudsætninger for at kunne deltage. Der er dog ikke, i disse undersøgelser, fokus på de sociale dimensioner, herunder de forandringer, der kan skabes gennem idrætsdeltagelse. Disse sociale dimensioner vil vi fremanalysere i nærværende speciale.

¹⁰ Analyserne er foretaget på baggrund af videofilmning, hvor spillernes bevægelsesmønstre er inddelt i otte kategorier for bevægelse; 1) stå stille, 2) gang, 3) jogging, 4) hurtigt løb, 5) sprint, 6) baglæns bevægelse, 7) sidelæns bevægelse med medium intensitet og 8) sidelæns bevægelse med høj intensitet. Derudover fem håndboldspecifikke kategorier for bevægelse; 1) skud, 2) hop, 3) stop efter højintensitets bevægelser, 4) retningsskift og 5) en-mod-en situationer (Póvoas, 2014, 431).

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

1.2.3 - State of the art - Opsamling

De naturvidenskabelige undersøgelser, som vi har gennemgået i nærværende opgave, har haft til formål at skitsere forskellige fysiologiske forandringer hos deltagerne i projekterne. Disse undersøgelser giver mulighed for at påvise de fysiologiske effekter af idrætsdeltagelse, hvilket er gavnligt til for eksempel prioritering af træning samt argumentation for de fysiologiske sundhedseffekter ved idræt. De humanistisk/samfundsvidenskabelige undersøgelser, som vi har gennemgået, har på forskellige måder fokus på, hvad idræt kan bidrage med, ud over fysiologiske forbedringer. Fælles for disse undersøgelser er, at det primært er undersøgelser af motivation til samt fastholdelse i idræt. Som vi har nævnt i vores forskningsgennemgang, er der flere parametre i de humanistisk/samfundsvidenskabelige undersøgelser, som vi finder interessante. Det der ikke berøres i de præsenterede undersøgelser, og ved mange undersøgelser af holdboldspil i almindelighed, er fokus på fællesskab i idrætsdeltagelse. Herunder hvad de sociale dimensioner gør ved deltagerne i idræt. Det vil vi undersøge i nærværende speciale, på baggrund af den manglende viden på området, som vi har fremanalyseret med ovenstående forskningsgennemgang. Derfor vil vi fokusere på fællesskabsdimensionerne i idræt i vores undersøgelse, da det vil være et relevant supplement til de undersøgelser, der forelægger på området.

Hermed er vores forskningsgennemgang nået til sin ende og vi vil nu stille mere præcist ind på, hvad det er vi gerne vil undersøge i dette speciale, med udgangspunkt i det forskningsprojekt, som vi har været tilknyttet.

1.3 - Problemstilling - vores undersøgelseskontekst

Vi vil indlede dette afsnit med et citat vedrørende en forskel på, hvordan fitness og idræt relaterer sig til hinanden i undersøgelsessammenhænge.

Det store problem, sådan som vi ser det, er, at fitness sælges som sundt, og som evidensbaseret, hvorimod idræt fremstår som 'en for sjov' aktivitet, mindre seriøs og sværere at sætte på formler og gøre målbar. (Thing & Ottesen, 2008, 90-91)

Således skriver de to lektorer fra Institut for Idræt og Ernæring (Københavns Universitet), Lone Friis Thing og Laila Ottesen. Vi ønsker med dette speciale at kigge nærmere på idræt (og ikke fitness) og vi vil bidrage med nærmere viden om, hvad det er, der kan opnås gennem idrætsdeltagelse.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

Vi pointerer, at idrætsdeltagelse indeholder nogle potentialer, som er centrale at foretage undersøgelser omkring, om end det kan betragtes som værende svært ”at sætte på formler og gøre målbar”. I vores optik er idræt noget andet end ”’en for sjov’ aktivitet” og derfor vil vi undersøge idrætsdeltagelse og de muligheder, der ligger i at dyrke idræt. Dette har vi haft mulighed for at gøre gennem tilknytning til et tværvideenskabeligt forskningsprojekt om motionshåndbold¹¹ på Center for Holdspil og Sundhed (Københavns Universitet). Dette projekt belyser ikke fællesskab i idrætsdeltagelse, hvilket vi som tidligere nævnt gerne vil undersøge. Med vores tilknytning til projektet har vi haft mulighed for at følge et hold af raske utrænede mænd¹², som vi har fulgt over en periode løbende fra slutningen af februar til slutningen af april. Projektet er initieret af professor Peter Krstrup ved Institut for Idræt og Ernæring, Københavns Universitet, og det er støttet af DGI, DHF, det europæiske håndboldforbund (EHF) samt Trygfonden (Hornstrup, 2015, 9).

Forskningsprojektet er som nævnt tværvideenskabeligt, hvilket vil sige, at der både undersøges på naturvidenskabelige og humanistisk/samfundsvidenskabelige parametre. Den naturvidenskabelige del af projektet undersøger blandt andet fibertypefordeling (målt ved udtagelse af muskelbiopsi), kropskomposition (målt ved kropsskanning) og konditionsforbedring (målt ved testning af maksimal iltoptagelse - på cykel med stigende belastning indtil udmattelse). Forskningen på den humanistisk/samfundsvidenskabelige del af projektet undersøges ved hjælp af spørgeskemaer om blandt andet socioøkonomisk status, psykisk helbred og motivation til idræt generelt, som udfyldes inden træningsopstart (ibid., 3). Derudover spørgeskemaer om flow (overensstemmelse mellem udfordringer og evner i aktiviteten) under træningen, nydelse af træningen og motivation til håndbold, som udfyldes i løbet af træningsperioden (ibid., 5). Det vil sige, at denne del af forskningsprojektet baseres udelukkende på kvantitative data.

Vi argumenterer for, at vi kan bidrage til den humanistiske forskning i projektet ved at undersøge nogle andre perspektiver end dem, der fokuseres på i projektet i forvejen. Vi vil gå til projektet med en kvalitativ vinkel, hvor deltagernes uddybede oplevelser omkring deres deltagelse i projektet kan komme til udtryk. Herunder hvorfor de har tilmeldt sig, hvad de føler, at de får ud af at deltage og hvordan de føler sig som en del af gruppen af deltagere i projektet. Vi har en hypotese om, at

¹¹ Definition af motionshåndbold følger i vores begrebsafklaring efter problemformuleringen (se ’1.6 - Begrebsafklaring’).

¹² Utrænede mænd defineres i dette projekt som mænd, der har et kondital mellem 30 og 50 (Hornstrup, 2015, 2).

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

idrætsdeltagelse kan bidrage med andet og mere end fysiologiske forbedringer. Gennem vores undersøgelse vil vi udfordre denne hypotese og se, hvilke muligheder der er for at opnå andet end fysiologiske forbedringer gennem idrætsdeltagelse. Undersøgelsen i forskningsprojektet vil være eksemplet, som vi kan trække til et mere generelt plan efterfølgende.

1.4 - Problemformulering

Ovenstående overvejelser og interesse har ført til følgende problemformulering:

Hvordan forstås et forskningsprojekt om motionshåndbold på Center for Holdspil og Sundhed (Københavns Universitet) af deltagerne og hvordan har disse deltagere mulighed for at opnå andet end fysiologiske forandringer gennem deres deltagelse i forskningsprojektet?

1.5 - Arbejdsspørgsmål

Ud fra en teoretisk rammesætning med Etienne Wengers sociale teori om læring, herunder anvendelse af begreberne *praksisfællesskaber*, *meningsforhandling* og *legitim perifer deltagelse*, vil vi, ved hjælp af følgende arbejdsspørgsmål, besvare den præsenterede problemformulering.

Praksisfællesskaber

- Hvordan kan der være tale om et praksisfællesskab i forskningsprojektet?

Meningsforhandling

- Hvad er de primære faktorer i forhold til deltageres meningsforhandling omkring deres deltagelse i forskningsprojektet?

Legitim perifer deltagelse

- Hvordan indtager deltagere deres positioner i et forskningsprojekt om motionshåndbold?

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

1.6 - Begrebsafklaring

Håndboldfitness

Håndboldfitness i dette speciale har taget udgangspunkt i DHF's koncept. Deres koncept omfatter temaerne *PULS*, *POWER* og *PLAY*, som alle på lige fod indgår i konceptet. Det er op til den enkelte træner, hvordan fokus skal rettes i træningen og hvilke øvelser, der praktiseres under de forskellige temaer. *POWER* indeholder styrkemæssige øvelser (mavebøjninger, squats, lounges med videre) (DHF (b)), *PULS* indeholder konditionsmæssige øvelser (løbetræning af forskellig art, med og uden bold) (DHF (c)) og *PLAY* indeholder håndboldmæssige spiløvelser (primært spil til to mål på tværs af den normale håndboldbane) (DHF (d)).

Motionshåndbold

Dette speciale har taget udgangspunkt i et forskningsprojekt om motionshåndbold på Center for Holdspil og Sundhed ved Københavns Universitet. Motionshåndbold er en fortolkning af håndboldfitness, som er et koncept udviklet af DHF. Motionshåndbold i dette tilfælde, dækker over et aktivitetsdesign med to til tre ugentlige træningspas á 70 minutters varighed i 12 uger (Hornstrup, 2015, 2). De første 15 minutter er sat af til opvarmning, hvorefter der spilles fire kampe á 10 minutter med tre minutters pause mellem hver kamp. Kampene spilles på en mindre bane (på tværs af en traditionel håndboldbane) med mindre mål, oftest med fire spillere på hvert hold. Det er altså primært *PLAY*-delen af håndboldfitness, som motionshåndbold anvender.

Kapitel 2 - Teori

2.1 - Videnskabsteoretisk udgangspunkt

Dette videnskabsteoretiske afsnit vil være inddelt i to underafsnit. Det ene, omhandlende det postmodernistiske videnskabssyn, vil være et indledende, indkredsende afsnit, hvorefter vi vil gå mere i dybden med den specifikke videnskabsteoretiske position; socialkonstruktivisme.

2.1.1 - Det postmoderne videnskabssyn

Det postmoderne videnskabssyn går mod den tendens, der har været i traditionel videnskabelig praksis, hvor forskningen er forankret i et ideal om at få produceret viden, der er så objektiv som mulig. En videnskabelig praksis, der er forankret i en dualistisk tankegang, ofte med fokus på verificering eller falsifikation af på forhånd opstillede hypoteser (Engel & Winther, 2009, 335). Med tiden er der, ifølge idrætssociologen Andrew Sparkes, *"(..)flere og flere forskningsprojekter [der] søger at afdække komplekse problemstillinger, der går bag om det hidtil mulige."* (ibid.). I disse projekter er der en bevidsthed om, at vi er forbundne i globale netværk, hvilket betyder, at alt vi gør, ikke kun er betinget af den lokale kontekst, men har påvirkninger fra og konsekvenser for kontekster langt derudover (ibid.). Nærværende speciale er et eksempel på et projekt med en kompleks problemstilling. Vi undersøger menneskers handlinger (gennem observation) og oplevelser (gennem interview). Udfordringen med sådanne undersøgelsesobjekter er, at de *"(..)ikke kun er betinget af lineære og simple kausaliteter. De er komplekse og i konstant bevægelse."* (ibid., 334). Det grundlæggende fokus i det forskningsprojekt, som vi har fulgt, hører mere til den såkaldte traditionelle forskningstilgang, hvor der arbejdes med et sandhedsbegreb, hvor generelle, forudsigelige, regelbundne sammenhænge er i fokus. Dermed kan man sige, at vi befinder os i et krydsfelt mellem en traditionel og en postmoderne forskningspraksis.

Den viden, der produceres i postmoderne forskningsprojekter, er foreløbig, diskuterbar og kontekstafhængig (ibid.; 335 og 342). Mere om dette i det følgende, hvor vi gennemgår vores specifikke videnskabsteoretiske position; socialkonstruktivisme.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

2.1.2 - Socialkonstruktivismen

Ligesom det postmoderne videnskabsyn har trådt frem fra skyggen af den traditionelle måde at bedrive videnskab på, har socialkonstruktivismen tilkæmpet sig en position i forhold til den logisk-empiriske tradition, der søger mod objektiv viden (Esmark, Laustsen & Andersen, 2009, 9). Socialkonstruktivistiske undersøgelser foretages oftest med en teoretisk afgrænsning. Med den teoretiske afgrænsning er der lavet en fokusering, hvorfra undersøgelsen anskues (ibid.). Det er en konstruktion, foretaget ud fra undersøgernes til- og fravalg - og de valg vil fungere som redskaber til at håndtere virkeligheden (Collin, 2010, 259). Ud fra den teoretiske afgrænsning, vil vi i dette speciale undersøge deltagerne på motionshåndbold-projektet og deres forståelser samt forandring gennem deres deltagelse i projektet. Vi laver konstruktioner ud fra det vi observerer - og ud fra deltagernes udtalelser i interviewene. Det er konstruktioner af deres meningskonstruktioner, hvorfor der er tale om en flerleddet proces (Berg, 2002, 105; Krogstrup & Kristiansen, 2015, 81). Det er konstruktioner af anden grad, hvor forskeren laver konstruktioner af aktørernes sociale konstruktioner af virkeligheden (Krogstrup & Kristiansen, 2015, 86).

En socialkonstruktivistisk tilgang *"(..)indebærer [ikke] en præference for bestemte metoder, sådan som det er tilfældet med den logisk-empiriske tradition og den hermeneutisk-fænomenologiske position."* (Esmark et al., 2009, 14). Derfor har vi så at sige haft frit valg i forhold til at designe vores undersøgelse med valg af metoder, velvidende at disse valg også har afgørende betydning for, hvad vi ender med at kunne konkludere ud fra denne undersøgelse. Mere om vores overvejelser vedrørende metodevalg samt det samlede undersøgelsesdesign følger i 'Kapitel 3 - Metode', hvor vi løbende vil reflektere over vores valg og disses betydninger.

Én af de overordnede påstande i socialkonstruktivismen er, at der findes et tredje domæne, foruden det subjektive og det objektive, hvilket er domænet for den sociale virkelighed. Desuden er der en påstand om, at virkeligheden er et socialt konstrueret fænomen (ibid., 16-17). Det er blandt andet den sociale virkelighed, som vi ønsker at konstruere og analysere i denne opgave. Vi vil observere de sociale interaktioner, der er mellem deltagerne i forskningsprojektet og notere os særlige begivenheder, som vil fungere som udgangspunkt for dele af vores analyse. Vi vil i vores rolle som observatører indgå i den sociale interaktion, da vi uundgåeligt selv er en del af interaktionsprocessen. En præmis der ikke kan afviges fra, men som vi må kunne håndtere (Krogstrup & Kristiansen, 2015, 75). Vi vil have en indflydelse på aktørerne af den simple årsag, at der er to aktører mere, når

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

vi er til stede (ibid., 106). Undersøgelsen er udelukkende til stede gennem vores subjektive interaktioner med det udforskede, hvorfor mulighederne for resultaterne af undersøgelsen er mangfoldige, og "(..)ingen erkendelse [er] i princippet mere rigtig end en anden." (Berg, 2002, 105). Vores tilstedeværelse som observatører har en effekt på aktørerne - og dermed på undersøgelsen - og det er samspillet mellem os som forskere og forskningsfeltet, der afgør hvor stor effekt vores tilstedeværelse har (Krogstrup & Kristiansen, 2015, 110). Dette vil vi reflektere over løbende i metodeafsnittet, men først vil vi præsentere vores teoretiske udgangspunkt for undersøgelsen.

2.2 - Etienne Wenger

Følgende afsnit har til formål at beskrive, hvilken teoretisk ramme vi har benyttet os af i specialet. Vi har benyttet Etienne Wenger (herfra Wenger) som teoretisk afsæt, og i det følgende vil vi gennemgå udvalgte teoretiske begreber i nævnte rækkefølge; *en social teori om læring, praksisfællesskaber, meningsforhandling* samt *legitim perifer deltagelse* (Wenger i samarbejde med Jean Lave). Vi vil indlede vores teoretiske gennemgang med en præsentation af Wenger;

Etienne Wenger er født i 1952 i Schweiz, men flyttede som 12-årig til USA, hvor han har boet resten af sin opvækst. Han er uddannet psykolog og har arbejdet hos Institute for Research on Learning i Palo Alto, Californien, hvor han har skrevet en ph.d.-afhandling og arbejdet som forsker. Efterfølgende har han startet sit eget Universitet, Knowledge Ecology University, i Californien, USA, hvor han arbejder som forfatter, forsker og konsulent. Han blev for alvor kendt i 1991, da han udgav bogen *Situated Learning*¹³ sammen med Jean Lave. I 1998 udgav han bogen *Communities of Practice - Learning, Meaning and Identity*¹⁴, hvori han har skrevet "En social teori om læring", som er en af de tekster, som vi vil anvende fra denne bog. (Illeris, 2000, 152)

¹³ Dansk udgave, *Praksisfællesskaber. Læring, mening og identitet*, er fra 2004, hvorfor det vil være dette årstal vi henviser til.

¹⁴ Dansk udgave, *Situeret læring - og andre tekster*, er fra 2003, hvorfor det vil være dette årstal vi henviser til.

2.2.1 - En social teori om læring

Dette speciale vil tage udgangspunkt i Wengers sociale læringsforståelse og benytte denne som forståelsesramme - en slags baggrundsforståelse.

Wenger har udviklet en social teori om læring, der tager udgangspunkt i forskellige fællesskaber og hvordan, der opstår læringsituationer i disse. Han pointerer, at læring ikke kan tændes eller slukkes for, men at det er noget, der er en del af de sociale fællesskaber, vi indgår i (Wenger, 2004, 18). I bogen *Praksisfællesskaber. Læring, mening og identitet* (2004) beskriver Wenger sin sociale teori om læring, som går ud på, at læring foregår i sociale kontekster, som udspringer af menneskets sociale natur som erkendende væsner (ibid., 14).

Wenger ser ikke sin sociale læringsteori som en erstatning af andre teorier, som beskæftiger sig med andre aspekter af læring. Hans sociale læringsteori har dog sit eget fokus og sine egne antagelser (ibid., 14). Wenger har fire præmisser, som er essentielt for hans sociale teori om læring:

1. *Vi er sociale væsener. Denne kendsgerning er på ingen måde triviell, men et centralt aspekt af læring.*
2. *Viden drejer sig om kompetence med hensyn til værdsatte virksomheder - såsom at synge rent, opdage videnskabelige kendsgerninger, reparere maskiner, skrive digte, være selskabelig, vokse op som dreng eller pige og så videre.*
3. *Indsigt er et spørgsmål om deltagelse i udøvelsen af sådanne virksomheder, det vil sige om aktivt engagement i verden.*
4. *Mening - i vores evne til at opleve verden og vores engagement deri som noget meningsfuldt - er i sidste instans læringens mål.* (ibid.)

Læring kan, i forhold til ovenstående præmisser i Wengers sociale teori om læring, forstås som social deltagelse. Social deltagelse forstås i denne sammenhæng ikke blot som tilstedeværelse i bestemte kontekster, men som en mere omfattende proces, som både indeholder aktiv deltagelse i sociale fællesskaber og konstruktion af identitet og mening i relation til disse fællesskaber (ibid., 14-15).

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

I vores undersøgelse vil det, at være en del af et forskningsprojekt, være en handling, men også en måde at konstruere sin identitet på. Deltagelse i førnævnte sociale praksisser former ikke kun, hvad vi gør, men også hvem vi er og hvordan vi fortolker det, vi gør (ibid., 15).

Ifølge Wenger indeholder en social teori om læring følgende komponenter for at social deltagelse kan karakteriseres som en lærings- og erkendelsesproces:

Figur 1: Komponenter i en social teori om læring; en foreløbig opgørelse (ibid.)

1. *Mening: en betegnelse for vores (skiftende) evne til - individuelt og kollektivt - at opleve vores liv og verden som meningsfuldt.*
2. *Praksis: en betegnelse for de fælles historiske og sociale ressourcer, rammer og perspektiver, som kan støtte et gensidigt engagement i handling.*
3. *Fællesskab: en betegnelse for de sociale konfigurationer, hvor vores handlinger defineres som værd at udføre, og vores deltagelse kan genkendes som kompetence.*
4. *Identitet: en betegnelse for, hvordan læring ændrer, hvem vi er og skaber personlige tilblivelseshistorier i forbindelse med vores fællesskaber.* (ibid.)

Hvis alle ovenstående elementer er til stede, faciliterer den sociale deltagelse en lærings- og erkendelsesproces. Elementerne i figuren ovenfor er tæt forbundet og hvert element kan udskiftes med læring og dermed være i centrum og figuren giver mening alligevel, dog med et anderledes fokus (ibid.).

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

En social teori om læring som begreb anvendes, som nævnt i indledningen til dette afsnit, som en slags baggrundsforståelse i nærværende speciale.

2.2.2 - Praksisfællesskaber

Ifølge Wenger er dét at være til som menneske ensbetydende med, at individet hele tiden søger mod at udøve forskellige virksomheder (Wenger, 2004, 59). Virksomheder vedrører individets måde at udtrykke sig på, både verbalt og kropsligt. Her menes både basale virksomheder, som er essentielt for, at vi som individer overlever, men også virksomheder, der er med til, at vi oplever glæder og andre positive ting i livet. Når vi udøver og definerer disse virksomheder i fællesskab, interagerer vi med hinanden og med resten af omverdenen, og vi tilpasser vores relationer til hinanden og til den omverden, som vi befinder os i. Dette pointerer Wenger kan oversættes til, at vi lærer (ibid., 59).

Wenger argumenterer for, at ovenstående forståelse af læring, med tiden resulterer i praksisser, der både indeholder udøvelsen af virksomhederne samt de sociale relationer, som hører med til disse. Praksisserne tilhører dermed et fællesskab, der bliver skabt over tid og gennem gentagende udøvelse. Derfor kaldes disse fællesskaber for *praksisfællesskaber* (ibid.). Om praksisfællesskaber skriver Wenger (2004);

Praksisfællesskaber er ikke i sig selv gavnlige eller skadelige. De er ikke privilegerede med hensyn til positive eller negative virkninger. Men de er ikke desto mindre en kraft, man skal regne med - på godt eller ondt. Sådanne fællesskaber rummer - som stedet for engagement i handling, interpersonelle relationer, fælles viden og forhandling af virksomheder - nøglen til virkelig transformation - den slags, der har reale virkninger på menneskers liv. Påvirkninger fra andre kræfter (f.eks. en institutions kontrol eller et individs autoritet) er lige så vigtig, men den skal opfattes som formidlet af de fællesskaber, hvori deres meninger skal forhandles i praksis. (ibid., 104)

Med ovenstående uddrag finder vi nogle centrale karakteristika for praksisfællesskaber; for eksempel, at de ikke er positive i sig selv samt at de indeholder nogle fællestræk, herunder blandt andet forhandling af virksomheder. Det er nogle særlige kendetegn ved praksisfællesskaber, hvilket bety-

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

der, at ikke alt er praksisfællesskaber. Selvom meget kan virke som praksisfællesskaber, er det ikke tilfældet.

Når jeg forbinder praksis med fællesskab, siger jeg ikke, at alt det, nogen vil kalde et fællesskab, er defineret ved praksis eller har en praksis, som er specifik for det; eller at alt det, nogen ville kalde praksis, er den definerende egenskab ved et tydeligt specificerbart fællesskab. Et beboelsesområde kaldes for eksempel "the community", men det er som regel ikke et praksisfællesskab. (ibid., 89)

Ud over fællesskab indeholder praksisfællesskabet også andre dimensioner. Praksis betyder også handling, men handlingen skal ikke forstås i en endimensionel forståelse, men i en flerdimensionel forståelse. Wenger skriver; *"Det er handling i en historisk og social kontekst der giver det, vi gør, struktur og mening. I den forståelse er praksis altid social praksis."* (ibid., 61). Wenger pointerer altså, at individets handlinger, afspejler de erfaringer individet har gjort samt den sociale kontekst handlingerne bliver udført i. Dette hænger meget godt sammen med vores videnskabsteoretiske udgangspunkt, hvor alting er historisk, socialt og bundet til den specifikke begivenheds kontekst - og dermed er et øjebliksbillede, der i øvrigt afhænger af vores konstruktioner. For at udføre sit virke i praksisfællesskabet må man underlægge sig nogle strukturer, kræfter og formål, der ligger udenfor praksisfællesskabet (Wenger, 2004, 200). Praksisfællesskaber er altså en del af en større sammenhæng, som påvirker fællesskabets praksis.

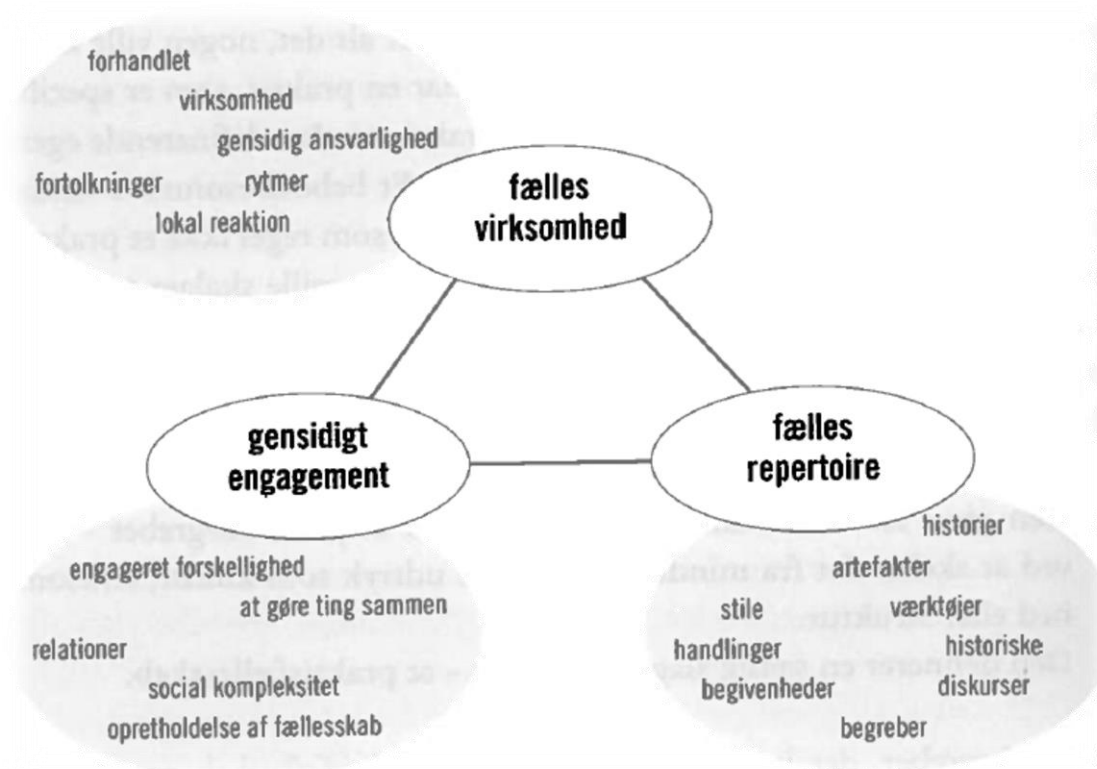
Wenger argumenterer for, at der kan være tale om et praksisfællesskab, når følgende tre betydningsfulde komponenter er opfyldt:

1. *Gensidigt engagement*
2. *Fælles virksomhed*
3. *Fælles repertoire* (ibid., 90)

Disse komponenter overskueliggør Wenger i nedenstående model, og vi vil i det følgende gennemgå særlige karakteristika ved de forskellige komponenter hver for sig.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

Figur 2: Praksisdimensioner som egenskab ved et fællesskab (ibid., 90)

2.2.2.1 - Gensidigt engagement

Ifølge Wenger er praksis ikke abstrakt. Praksis eksisterer, fordi mennesker er engagerede i handling og at deres mening forhandles indbyrdes (Wenger, 2004, 90). Praksis eksisterer altså gennem de meningsforhandlinger, der foregår mellem mennesker samt den måde, som de forstår verden på. For at denne forhandling kan opstå, er det en nødvendighed, at vi engagerer os i praksisfællesskaber, så muligheden for forhandling opstår. Wenger (2004) skriver; ”Praksis findes ikke i bøger eller redskaber - praksis findes i et fællesskab af mennesker og deres relationer.” (ibid., 90-91). Et praksisfællesskab kan ikke være til stede uden, at individerne forhandler aktivt og bliver tvunget til at forholde sig til de andre deltagere og deres forståelser. ”Gensidigt engagement er ikke blot forbundet med vores egen kompetence, men også andres kompetence.” (ibid., 93). De forskellige individers kompetencer kommer i spil i de gensidige engagementsrelationer, hvilket ligeså vel kan føre til øget homogenisering som øget differentiering (ibid.). I sidste ende er det mest centrale i gensidigt enga-

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

gement, at de forskellige individer i praksisfællesskabet opretholder tætte relationer omkring det, der er til stede for at lave (ibid., 91).

Gensidigt engagement vil vi primært anvende i første del af vores analyse, hvor vi vil undersøge om der kan siges at være et praksisfællesskab til stede i det forskningsprojekt, som vi har taget udgangspunkt i ved dette speciale.

2.2.2.2 - Fælles virksomhed

Den anden faktor, der ifølge Wenger skal være til stede i et praksisfællesskab, er forhandlingen af fælles virksomhed. Wenger har tre punkter, der vedrører den virksomhed, der holder et praksisfællesskab sammen:

- 1. Den er resultatet af en kollektiv forhandlingsproces, der afspejler det gensidige engagements fulde kompleksitet.*
- 2. Den defineres af deltagerne i forbindelse med selve udøvelsen deraf. Den består i deres forhandlede reaktion på deres situation og er derfor i en dybtliggende forstand deres ejendom til trods for alle de kræfter og påvirkninger, de ikke har kontrol over.*
- 3. Den er ikke blot et erklæret mål, men skaber blandt deltagerne relationer af gensidig ansvarlighed, der bliver en integrerende del af praksis.* (Wenger, 2004, 95)

Den fælles virksomhed indeholder det gensidige engagements fulde kompleksitet, idet gensidigt engagement ikke kun dækker over enkelte engagerede deltagere (ibid.). Den fælles virksomhed er et resultat af deltagernes udøvelse af praksis og deres forhandlinger, der sker i deres udøvelse. Det er altså deltagernes egen fortolkning og forståelse af praksis, selvom der vil være udefrakommende kræfter og påvirkninger på denne. Yderligere pointerer Wenger også, at den fælles virksomhed skaber ansvarlighed hos deltagerne for deres egen praksis. Det er blandt andet fortolkningerne af praksis samt den fælles ansvarlighed vi vil kigge nærmere på i vores analyse.

Eftersom gensidigt engagement ikke kræver homogenitet i fællesskabet, indebærer fælles virksomhed ikke nødvendigvis enighed i umiddelbar forstand (ibid., 96). Der kan sagtens være uenighed i fællesskaber og i visse fællesskaber kan denne uenighed skabe produktivitet (ibid.). Et fællesskab er altså ikke afhængigt af at være enige, men dens uenigheder kan skabe dynamik i fællesskabet.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

Fælles virksomhed vil, ligesom gensidigt engagement, primært anvendes i den første del af vores analyse, hvor vi vil undersøge, hvorvidt det kan siges, at der har været et praksisfællesskab til stede i forskningsprojektet.

2.2.2.3 - Fælles repertoire

Den sidste faktor Wenger pointerer, at der skal være til stede for, at der er tale om et praksisfællesskab, er fælles repertoire. Det er nemlig med til at skabe ressourcer til meningsforhandlingen for deltagerne (Wenger, 2004, 100). Om fælles repertoire skriver Wenger (2004):

Et praksisfællesskabs repertoire omfatter rutiner, ord, værktøjer, måder at gøre ting på, historier, gestus, symboler, genrer, handlinger eller begreber, som fællesskabet har produceret eller indoptaget i løbet af sin eksistens, og som er blevet en del af dets praksis. (ibid., 101)

Således lyder en opremsning af nogle af de ting, der hører ind under fælles repertoire. I et praksisfællesskab i en idrætsforening kan bestemte idrætslige udtryk såsom ”Kryds”, ”Fald ned!” eller andet være med til at skabe klarhed over situationens formål. Disse fælles udtryk, ord, rutiner eller måder at gøre ting på, er kendetegnet for det fælles repertoire, der skabes over tid. Det er sådanne udtryk og ord, vi har været opmærksomme på under vores observationer og som vi vil trække ind i vores analyse. Derudover vil vi kigge nærmere på handlinger, rutiner med videre, som også er en del af det fælles repertoire. Dette begreb vil vi, i stil med gensidigt engagement og fælles virksomhed, primært anvende i første del af vores analyse, hvor vi undersøger om der kan være tale om et praksisfællesskab i forskningsprojektet.

Hermed er gennemgangen af de tre kriterier, der skal være opfyldt for, at der er tale om et praksisfællesskab, færdig. Dermed er vi også færdige med gennemgangen af praksisfællesskaber som begreb.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

2.2.3 - Meningsforhandling

Wenger beskriver i sin bog *Praksisfællesskaber. Læring, mening og identitet* (2004), hvordan han forstår mening i forhold til de fællesskaber, vi indgår i. Han skriver blandt andet; ”*Praksis er først og fremmest en proces, hvorigennem vi kan opleve verden og vores engagement deri som meningsfuld.*” (Wenger, 2004, 65). Han argumenterer for, at for at vi kan engagere os i praksisfællesskaber, skal det give mening for os at være i det. Dette kalder Wenger for meningsforhandling. I sidste instans er det de meninger vi, individuelt og kollektivt, producerer, der giver mening og har betydning for deltagelsen i fællesskabet (ibid., 15).

Hvis en person skal deltage i et idrætsligt fællesskab, skal det altså kunne give mening at deltage. Meningen kan være meget forskellig fra individ til individ, men eksempelvis kan mening i sådan et fællesskab være, at man gerne vil tabe sig eller at man nyder at dyrke idræt. Wenger opstiller tre faktorer i forbindelse med hans forståelse af begrebet mening:

1. *Mening skabes i en proces, som kaldes meningsforhandling.*
2. *Meningsforhandling involverer et samspil mellem to konstituerede processer; deltagelse og tingsliggørelse.*
3. *Deltagelse og tingsliggørelse udgør en dualitet, som er afgørende for menneskets meningsdannelse - og dermed også karakteren af praksis.* (ibid., 66)

Deltagelse og tingsliggørelse vil vi udelade som begreber i denne opgave for at reducere det samlede antal af teoretiske begreber, som vi bringer i anvendelse. Dermed vil vi foretage en mere flydende anvendelse, velvidende at meningsforhandling består af de to processer. I sidste ende er læringens mål, at vi som individer, i samspil med andre i praksisfællesskaber, skal opleve vores engagement i verden, som meningsfuld (ibid., 14).

Wenger (2004) skriver; ”*Meningsoplevelser opstår ikke ud af den blå luft, men er heller ikke en simpel gengivelse af en virkeliggørelse af en rutine eller en procedure.*” (ibid.) Wenger pointerer, at meningsforhandling hele tiden sker i vores dagligdag. Disse meningsforhandlinger bliver skabt med udgangspunkt i tidligere erfaringer og bliver forhandlet i nye situationer, betinget af nye indtryk. Vi omfortolker og modificerer gennem genforhandling af vores forståelser og konstruerer derudfra meninger (ibid., 66-67). Dette hænger godt sammen med vores videnskabsteoretiske udgangspunkt,

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

hvor vi arbejder med vores informanternes konstruktioner, som vi konstruerer vores undersøgelsesarbejde ud fra.

Meningsforhandlingen kan foregå sprogligt, men er ikke betinget af dette. Den kan også have andre udtryksformer, som eksempelvis gennem sociale tilpasningsformer eller personlige forståelser (ibid., 67). Da meningsforhandling foregår over tid, er den påvirket af fællesskabet og individerne i fællesskabets historie. Meningsforhandlingen er konstant i dynamisk bevægelse, da de meninger, som deltagerne konstruerer, påvirker meningsforhandlingen og også er påvirket af de nye situationer, der opstår.

Vi forstår meningsforhandling som en proces, hvor deltagere i en specifik situation eller kontekst, forhandler mening med deres tilstedeværelse i denne. Deltagerne kan forhandle forskellige meninger med deres tilstedeværelse i praksis, og det er ud fra disse meninger, at de finder deres tilstedeværelse som meningsfuld. Vi vil derfor anvende meningsforhandling på en måde, hvorpå vi kan fremanalysere deltagerens tilstedeværelse i forskningsprojektet som meningsfuld.

2.2.4 - Legitim perifer deltagelse

Etienne Wenger & Jean Lave, socialantropolog og professor ved University of California, Berkeley, har sammen skrevet bogen *Situeret læring - og andre tekster* (2003), hvor de sammen har udviklet begrebet legitim perifer deltagelse. De skriver blandt andet; "(..)skiftende placeringer og perspektiver er en del af aktørernes læringsbaner, udviklingsidentiteter og former for medlemskab" (Wenger & Lave, 2003, 37). De pointerer altså, at det dynamiske positionsspil, der altid vil være til stede i praksisfællesskabet, er en del af den læringsproces, der konstant finder sted. Med legitim perifer deltagelse har vi blandt andet mulighed for at beskæftige os med relationerne mellem nytilkomne og veteraner i praksisfællesskabet (ibid., 31). Det er derfor en måde at beskue relationerne i praksisfællesskabet på.

Wenger skriver i sin bog *Praksisfællesskaber. Læring, mening og identitet* (2004); "Desuden kan vi sandsynligvis skelne mellem nogle praksisfællesskaber, som vi er centrale medlemmer af, og et større antal, hvori vi har en mere perifer form for medlemskab." (s. 17). I forhold til dette citat be-

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

skriver Wenger, hvordan vi selv har en forståelse for, om vi er centrale deltagere i et praksisfællesskab eller om vi har en mere perifer position.

Legitim perifer deltagelse vil vi i denne opgave bruge til at analysere spillernes skiftende positioner i praksisfællesskabet gennem vores observationer og de afholdte interviews med vores informanter.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

Kapitel 3 - Metode

Inden vi tager fat på afsnittet '3.3 - Undersøgellesdesign og metode', har vi valgt at indføre nogle indledende afsnit. Først vil vi præsentere det forskningsprojekt, som vi har været en del af, hvor vi blandt andet vil opridse nogle af hovedformålene med forskningsprojektet samt forklare opbygningen af en typisk træning. Vi vil komme med nogle uddrag fra vores observationer i et underafsnit til præsentationen af forskningsprojektet. Dette afsnit har vi valgt at kalde '3.1.1 - Uddybning af praksis i forskningsprojektet'.

Derefter har vi valgt at indføre afsnittet '3.2 - Udgangspunkt for undersøgelsen', hvor vi vil anskueliggøre vores position i undersøgelsen, forklare hvorledes vi har fået adgang til feltet samt vil præsentere det forskningsprojekt, vi har været tilknyttet. Under det første afsnit, '3.2.1 - Forskerposition - Overvejelser omkring vores position i undersøgelsen', vil vi opridse vores forforståelser omkring problemfeltet i almindelighed og det specifikke emne for specialet i særdeleshed. I '3.2.2 - Adgang til feltet' vil vi forklare processen fra idé til etablering og videre til endeligt samarbejde - herunder den løbende dialog dertil og fremefter. Her vil vi blandt andet skrive om betydningsfulde gatekeepers for vores undersøgelse. Dernæst følger '3.3 - Undersøgellesdesign og metode', hvor vi går mere i dybden med de specifikke metodiske tilgange, som vi har anvendt i nærværende speciale.

3.1 - Præsentation af forskningsprojekt

I dette speciale har vi indsamlet alt vores empiri i tilknytning til et forskningsprojekt omhandlende motionshåndbold ved Center for Holdspil og Sundhed, Københavns Universitet. Som nævnt i afsnittet '1.3 - Problemstilling - vores undersøgelseskontekst', er projektet støttet af forskellige organisationer, således at projektet har kunnet gennemføres. DGI har støttet projektet med 50.000 kroner, det europæiske håndboldforbund (EHF) med 75.000 kroner, Dansk Håndbold Forbund med 400.000 kroner og Trygfonden med det største økonomiske bidrag på 896.000 kroner (Hornstrup, 2015, 9).

Projektets formål har været "*(..)at få kortlagt arbejdsformen og intensitet under Håndbold Fitness træning (..)samt at beskrive fitness- og sundhedseffekter ved deltagelse i motionshåndbold (..)*" (Krustrup, 2014, 1). Det samlede projekt består af én del om arbejdsform og intensitet under hånd-

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

boldfitness-træning og tre delprojekter, der omhandler fitness- og sundhedseffekter ved deltagelse i motionshåndbold (ibid.). Vi har været tilknyttet delprojekt nummer tre, der vedrører motionshåndbold. Denne del har fokus på kvinder og mænd mellem 18 og 30 år (ibid.). Delprojektet, som vi har været tilknyttet, består som udgangspunkt af to til tre ugentlige træningspas á 70 minutters varighed i 12 uger (Hornstrup, 2015, 2). De første 15 minutter er sat af til opvarmning, hvorefter der spilles fire kampe á 10 minutter med tre minutters pause mellem hver kamp.

Der er meget faste rutiner omkring træningens form og indhold, hvilket betyder at deltagerne i forskningsprojektet har ingen eller meget lille mulighed for indflydelse på træningens indhold. Derfor har vi for eksempel observeret antal verbale ytringer, mængde ansvar i kampene (i form af for eksempel antal skud) samt tydelig kropslig interaktion (såsom at klappe sin makker i hånden efter en scoring).

Deltagerne modtager hver 1000 kroner, der gives som vederlag. Udbetalingen foregår, når man som forsøgsperson har afsluttet sin deltagelse. Hvis en forsøgsperson udtræder fra projektet inden forsøgets afslutning, udbetales 500 kroner efter første testrunde og det resterende beløb udbetales efter sidste testrunde (ibid., 9). Det vil sige, at forsøgspersoner honoreres med et vederlag uanset om de deltager i hele perioden eller ej.

I hovedprotokollen for forskningsprojektet står skrevet; ”*De mandlige og kvindelige forsøgspersoner skal ikke indgå i samme træningsgruppe eller kontrolgruppe.*” (ibid., 2). Vi har observeret, at dette ikke har været opfyldt. Der har ofte været både mandlige og kvindelige forsøgspersoner til stede til den samme træning - og der har også været forsøgspersoner, der er startet på projektet på forskellige tidspunkter. Vi har i en del af perioden observeret træninger, hvor der har været omtrent lige mange forsøgspersoner, der var startet i november 2015 og i slut-februar 2016. Derudover har både trænere og enkelte gange vi selv, deltaget til træningerne, hvis der ikke var nok spillere. Dette er et centralt karaktertræk ved den praksis, vi har observeret, når der skal opnås forståelse for den empiri, som vi har indsamlet. Trænerne og den forskningsansvarlige, Therese Hornstrup, fungerer som en slags bindeled mellem de forskellige grupper, idet de har været med på alle de forskellige hold, der træner sammen i forskningsprojektet. De bliver en slags ’kulturbærere’ og gennemgående, betydningsfulde personer i udformningen af praksis i forskningsprojektet.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

3.1.1 - Uddybning af praksis i forskningsprojektet

Særligt én træner, Bjørn, som er specialestuderende, har været gennemgående, men gruppen af trænere tæller også Mikkel (specialestuderende), Signe (bachelorstuderende), Villads (bachelorstuderende) samt Therese, som er ph.d.-studerende på projektet. Derudover har der været endnu en specialestuderende, Frederik, tilknyttet ved testene af forsøgspersonerne. Som regel har der været én eller to trænere til stede, men enkelte gange har der været tre.

Til træningerne har der været en fokusering på det fysiologiske, blandt andet ved at deltagerne skulle påføre sig pulsbælter og GPS-veste (til måling af accelerationer og retningsskift på banen med videre). Indimellem var det første trænere nævnte til deltagerne; *"Ingen GPS-veste i dag - kun pulsbælte."* eller lignende kommentarer. Dermed er påføringen af måleinstrumenterne at betegne som et centralt aspekt i forskningsprojektets praksis. I forbindelse med at deltagerne har påført sig pulsbælter og GPS-veste, er de blevet informeret om, at det er med henblik på at måle deres puls og fysiske formåen. Deltagerne har altså gennem hele projektet stiftet bekendtskab med forskellige fysiologiske måleinstrumenter, som har haft til opgave at skitsere deltagernes fysiologiske udvikling. Efter de første par træninger påførte deltagerne i forskningsprojektet sig pulsbælterne og/eller GPS-vestene selv som det første, inden de skulle i gang med træningen. Det var blevet en selvfølge for dem, at måleinstrumenterne var en del af træningen.

Til træningerne er trænere kommet med motiverende tilråb til deltagerne for at få dem til at præstere yderligere. Trænere er blandt andet kommet med tilråb som *"KOM SÅ GRØN!"* (bilag 15, 1) med reference til det ene af holdene under en kamp. Der er desuden en række regler til kampene, som skal være med til at opfylde følgende; *"Vi skal sikre vores forskning!"* (bilag 11, 2), som én af trænere udtaler under en af vores observationer, da vi spørger ind til reglerne. Den, der scorer, skal løbe på mål og alle skal være over midten for at en scoring tæller - og derudover holder trænere bolde klar, så intensiteten holdes oppe, når en bold ryger langt væk (ibid.). Alle disse tiltag kan være med til at øge intensiteten, hvilket øger chancen for at forskningen kan sikres, som er det primære mål fra trænernes side.

Det har været vigtigt til træningerne, at der er gennemført en ordentlig (og rimelig ensartet) opvarmning fra gang til gang - blandt andet for at minimere skadesrisiko. Den samme ramme for træningen forekom ved samtlige observationer på nær én træning, hvor der i noget af træningen blev

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

spillet basketball, fordi der var for få til håndbold, da der var testning af nogle af deltagerne i den modsatte ende af hallen end hvor spillet foregik (bilag 25). Den normalt forekommende opbygning af træningen, noteret allerede ved første observation efter samtale med én af trænerne, er således;

En typisk træning

- 15 min. opvarmning

- 1-2 håndboldøvelser

- 4 x 10 min. fire-mod-fire (el. tre-mod-tre)

(Bilag 11, 2)

I det forskningsprojekt, som vi har observeret, som primært er af naturvidenskabelig karakter, er der nogle meget faste rutiner omkring gennemførelsen af træningerne. Nogle rutiner, som trænerne er vigtige personer i forhold til opretholdelsen af. Der holdes rigtig godt styr på, at kampene som minimum forløber over 10 minutter - og det er ikke alarmerende, hvis de varer mere end 10 minutter, hvilket vi har oplevet er sket nogle gange under vores observationer.

Med dette er vores afsnit om vores udgangspunkt for undersøgelsen færdiggjort og vi er nu klar til at gå videre med en gennemgang af vores undersøgelsesdesign og metode, hvor vi løbende vil reflektere over til- og fravalg samt etiske overvejelser.

3.2 - Udgangspunkt for undersøgelsen

3.2.1 - Forskerposition - Overvejelser omkring vores position i undersøgelsen

Gennem langt størstedelen af vores liv har vi hver især beskæftiget os en hel masse med idræt. Som vi skrev i 'Præsentation af specialets forfattere', hvor vi præsenterede os selv, har vi begge en bachelor i idræt fra henholdsvis Syddansk Universitet og Københavns Universitet. Desuden beskæftiger vi os med idræt som undervisere, trænere og andet ved siden af vores kandidatstudium. Ud over vores nutidige beskæftigelser med idræt, har vi også indgået i idrætsforeninger det meste af vores liv som aktive udøvere. Gennem de mange år i foreningerne har vi fået en masse gode oplevelser og været en del af tætte fællesskaber på de hold, vi har spillet på. Fællesskaber, som har skabt venskaber og netværk, som også er til stede den dag i dag - og som desuden har gjort, at vi har en særlig forståelse af idrætsdeltagelse. En forståelse, der medfører, at vi tænker noget bestemt om idrætsdel-

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

tagelse og som gør, at vi har nogle forforståelser, som vi må gøre klar for både os selv og jer som læsere, således at det er klart fra hvilket udgangspunkt, vi foretager undersøgelsen.

(..)hvis man i forvejen alt for nøje har bestemt sig for, hvad man vil finde ud af, er der en vis risiko for at man kun vil finde det, man netop leder efter, og så kunne man lige så godt være blevet hjemme. (Kristiansen & Krogstrup, 2015, 19)

Som ovenstående citat antyder, er det helt centralt ikke at ligge sig fast på at ville undersøge noget bestemt på forhånd. Gennem vores mange års aktive deltagelse i foreningslivet, og med de nutidige udfordringer, der er for foreninger i forhold til medlemstilslutning, vil vi rigtig gerne være med til at fortælle en god historie omkring idrætsdeltagelse. Særligt gerne omkring holdspil, som er dét, vi har brugt det meste af vores opvækst med. Vi har været bevidste omkring vores forståelse af, at idrætsdeltagelse i almindelighed og holdspil i særdeleshed, er noget vi ser meget lyst på. Vi har af denne grund været opmærksomme på, at vi skulle nærme os vores undersøgelse på en nysgerrig og spørgende måde, sådan at vi ikke blot gik ud og bekræftede, hvad vi gerne ville have ud af undersøgelsen. Vores informanter har en anden og ikke lige så langvarig erfaring med idrætsdeltagelse, hvorfor deres forståelser er nogle markant andre end dem, som vi har. Det er de forståelser, vores informanter har udtrykt, vi har forsøgt at få frem, således at det ikke har været vores egne forståelser, der er kommet til udtryk.

I undersøgelser, hvor det felt, der undersøges, er meget kendt for undersøgerne, er der både fordele og ulemper i forhold til objektivitet og neutralitet. I sådanne situationer kan undersøgerne kritiseres for de manglende muligheder for objektivitet og værdineutralitet, da de er uundgåeligt personligt involverede i forskningsprocessen. På den anden side kan det store kendskab til feltet opfange dimensioner i processer og betydninger, som kun kan opfanges på baggrund af et kvalitativt dybdegående og måske længerevarende engagement (Winther & Nielsen, 2008, 17; Engel & Winther, 2009, 336). I dette speciale er det kommet til udtryk i forhold til den erfaring, vi har for at indgå i et fællesskab. Vi kender, som erfarne idrætsdeltagere, til mange af de uskrevede regler, som vi har oplevet gennem vores lange idrætsdeltagelse. Det vil sige, at vores store erfaring indenfor idrætsverdenen, ikke kun skal ses som en udfordring, men også som en mulighed for at kunne stille nogle andre og bedre spørgsmål, som en udefrakommende ikke ville kunne.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

Ud fra en pragmatisk betragtning er det vel også svært at forestille sig, at forskeren skulle kunne henholde sig én og samme rolle hele vejen gennem hele forløbet. (..)Forskeren må nødvendigvis benytte sig af forskellige roller.

(Kristiansen & Krogstrup, 2015, 100)

Ifølge ovenstående uddrag vil det oftest være nødvendigt at indtage forskellige roller undervejs i et undersøgelsesarbejde. Det har vi også haft undervejs - både af strategiske årsager og af nødvendighed. Tidligere anskuedes forskerroller, som nogle man tog (erhvervede roller), hvor det nu i højere grad også er roller, man bliver tilskrevet, såkaldte tilskrevne roller (ibid., 101). Vi har primært indtaget en passiv, ikke deltagende rolle, som er et eksempel på en rolle, som vi selv har erhvervet. Denne rolle har vi indtaget for at have en vis distance til deltagerne i forskningsprojektet, velvidende at vores tilstedeværelse i større eller mindre udstrækning vil påvirke aktørernes adfærd af den simple grund, at der er flere aktører til stede i feltet, når vi er der (ibid., 106). Vi har i observationsperioderne lige op til begge vores interviews med deltagerne, sørget for at være så passive som muligt, således, at vi har fået det mest reelle billede af interaktionerne i forskningsprojektet som muligt. Når vi skulle bruge observationerne som udgangspunkt for vores interviews, vurderede vi, at dette ville give bedst mening. I andre perioder af undersøgelsesperioden har vi deltaget i træningerne - både for at få en kropslig forståelse af at deltage i træningen og for at hjælpe til, når der manglede en enkelt spiller eller to. Det har været en kombination af tilskrevne og erhvervede roller, når vi har deltaget aktivt selv. Det samme gælder de to gange, hvor en af os har deltaget som hjælper i testning af forsøgsdeltagerne. Her blev der skrevet en mail ud om hvem der kunne hjælpe ved testningen. To af de tre gange der blev testet i marts måned, deltog han ved yoyo-test¹⁵ og til testning af tekniske kastefærdigheder¹⁶.

Kasper Lund Kirkegaard - ph.d. fra Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet, forskningsansvarlig i Danmarks Idræts-Forbund med mere - skriver; *”(..)[e]t personligt engagement og en idrætslig fortid er således ofte en genvej, en anledning og en forudsætning for at kunne begå sig*

¹⁵ En udholdenhedstest, hvor man løber indtil man er fuldstændig udkørt. Anvendes til at estimere kondital.

¹⁶ En test til testning af kastepræcision, hvor deltagerne skulle kaste 20 stående kast fra 10 meter, 20 stående kast fra fem meter og slutteligt 20 kast i bevægelse startende fra 12 meter, hvor der skulle afvikles inden 7 meter. Testen er udviklet af ph.d.-studerende Therese Hornstrup, som leder det forskningsprojekt vi har været tilknyttet, i samarbejde med kandidatstuderende, der er tilknyttet projektet.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

i idrætsforskningens miljøer.” (Kirkegaard, 2011, 17). Det har i høj grad været tilfældet for os i vores uddannelse i almindelighed og vores speciale i særdeleshed. I dette afsnit har vi forsøgt at gøre klart, hvilke roller vi har haft undervejs, hvilke forforståelser vi har været særligt opmærksomme på og hvorledes vi har forholdt os til disse løbende gennem undersøgelsen. Nu vil vi gå videre med det næste afsnit, hvor vi vil forklare hvorledes vi har etableret vores specialesamarbejde med Center for Holdspil og Sundhed.

3.2.2 - Adgang til feltet

Til planlæggingen hører både utredning av bakgrunnen for den undersøkelsen man vil foreta og trening med tanke på observasjonene man vil gjøre. Man må desuten tenke igjennom hvordan man skal få tilgang til forskningsfeltet og ta initiativ til kontakt. Man må også ha en plan for hvordan man vil delta med observasjonene i praksisfeltet, hvilken rolle man skal ha og hvordan man tenker sig observasjonsforløb og avslutning.

(Vedeler, 2000, 41)

Således skriver Liv Vedeler, professor emeritus i specialpædagogik ved Universitetet i Oslo, om planlægning af undersøgelsesarbejde med særligt fokus på observationer. Vi har valgt at trække dette eksempel ind, da observationer også er udgangspunktet for vores undersøgelse, på den måde, at det var observationerne, der gik forud for vores interviews. Vi har tidligere, i det foregående afsnit, ridset baggrunden for vores undersøgelse op, og vi har også gennemgået nogle af de roller, som vi har indtaget undervejs. Vi har endnu ikke skrevet om en tredje ting fra Vedeler-uddraget ovenfor; kontakten til forskningsfeltet. Først vil vi supplere det allerede præsenterede uddrag fra Vedeler:

Å skaffe seg adgang til å ta observasjoner i feltet involverer to ting. For det første må man forhandle med beslutningstakere om arten av feltarbeidet (..)Ofte er det en fordel å ha «døråpnere» (..)som kan hjelpe en med tillatelse og med å komme inn i miljøet. For det andre (..)starter processen med å bli kjent og akseptert på stedet.

(Vedeler, 2000, 50-51)

Vi har brugt vores efterhånden store netværk indenfor idrætsverdenen, som kunne være potentielle gatekeepers for os, til at søge forskellige projekter eller praksisser, hvor vi ville kunne indgå et spe-

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

cialesamarbejde. Tilbage i midten af november formidlede vi kontakt til Johan Michael Wikman, AC-fuldmægtig ved Institut for Idræt og Ernæring (Københavns Universitet), med henblik på at etablere et samarbejde omkring et forskningsprojekt på Center for Holdspil og Sundhed. Efter et møde med Johan blev vi sat i kontakt med Therese Hornstrup, ph.d.-studerende ved Institut for Idræt og Ernæring/Biomedicinsk Institut (begge Københavns Universitet), som er ansvarlig for den daglige gang i det forskningsprojekt, som vi gerne ville være en del af. I starten af januar havde vi et møde med Therese, hvor vi hørte noget mere om projektet og fremlagde vores tanker om vores rolle, vores undersøgelsesdesign og vores fokus. Vi havde forhandlet med de centrale beslutningstagere omkring vores undersøgelsesarbejde og så kunne vi gå i gang med at gøre os tanker om, hvordan vi skulle agere i vores undersøgelsesarbejde. Efter vores pilotobservation blev vi inviteret til en Facebook-gruppe, der er for forskningsprojektet. I denne gruppe har der været mulighed for, at spillerne kunne tilkendegive, hvorvidt de havde tænkt sig at komme til træningerne eller ej. Som regel har den ansvarlige træner, for den respektive træning, lavet et opslag dagen inden træningsdagen, hvor der er blevet spurgt til, hvem der kommer til træningen den følgende dag. Gennem vores medlemskab i denne gruppe har det været muligt at få information om ændrede træningstider, forventet fremmøde til træningerne med videre.

3.3 - Undersøgelsesdesign og metode

Indledningsvis vil vi overordnet redegøre for vores undersøgelsesdesign for at anskueliggøre vores metodiske overvejelser. Vi vil i slutningen af denne introduktion til vores undersøgelsesdesign, præsentere et skema med en oversigt over vores indsamlede empiri. Herefter vil vi gå mere i dybden med observation og semistruktureret interview i nævnte rækkefølge, hvorefter vi vil afslutte vores metodegennemgang med en kort passage om dokumentanalyse, som vi også har anvendt som metode.

Til dette speciale har vi valgt at konstruere vores empiri med flere forskellige indsamlingsmetoder. Vi har valgt at kombinere observationer, interviews og dokumentanalyse, da vi argumenterer for, at netop denne kombination vil være ideel til at svare på vores problemformulering. Med disse tre indsamlingsmetoder kan vi både se på baggrunden for forskningsprojektet (gennem dokumentanalyse), deltageres handlinger (gennem observation) samt deres holdninger og meninger (gennem inter-

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

view). Vi har valgt at foretage syv interviews, hvoraf de seks er med tre udvalgte informanter á to omgange - og det sidste er med Tanja Kilbæk Ramgil fra Dansk Håndbold Forbund. Inden hver interviewrunde har vi foretaget observationer på tre-fire træninger ved forskningsprojektet. Inden den endelige empiri blev indsamlet, havde vi foretaget to pilotobservationer i foreningsregi samt én på forskningsprojektet. Vi vil drage nytte af vores pilotobservationer fra foreningsmiljøet i vores forståelse af håndboldfitness.

Vi har med vores observationer mulighed for at observere deltagernes ageren i motionshåndboldtræningerne og deres sociale udvikling i fællesskabet blandt de andre forsøgspersoner. Dette har været muligt, da vores observationer har været spredt ud over en periode på to måneder. Vi valgte, at observere tre-fire gange både i starten af deres projektforløb og i slutningen. Interview som metode giver os en mulighed for at forstå informanternes meningskonstruktioner og forståelser, sådan at vi får deres perspektiv på sagen fremfor udelukkende vores eget. Interviewet med Tanja kan også være med til at klarlægge DHF's formål med og forståelse af håndboldfitness, så vi kender til de bagvedliggende tanker om håndboldfitness, som motionshåndbold, som tidligere beskrevet, er en afart af.

Vi vil i analysen trække situationer samt udtalelser fra informanterne ind, og de vil være nedfældet som små cases (eller situationsbeskrivelser), samt citater fra vores udarbejdede og transskriberede interviews. Uddrag fra relevante dokumenter vil blive trukket ind løbende gennem opgaven.

Den valgte metodiske tilgang har forskellige konsekvenser, som vi har forsøgt at forholde os til. Vi som forskere har med vores videnskabsteoretiske tilgang en uundgåelig direkte indvirkning på vores undersøgelsesfelt, da vi er med til at konstruere vores undersøgelse og dermed også den empiri, som vi fremskaffer. Dette sker både under transskription af vores udarbejdede interviews samt gennem vores semistrukturerede interviewguide, som danner udgangspunkt for vores interviews. Ydermere vil vores observation være af direkte karakter, hvilket vil gøre os synlig for de observerede, hvorfor vi vil få en indflydelse på den praksis, som vi observerer.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

Oversigt over empiriindsamling

<i>Observation</i>	<ul style="list-style-type: none"> • To pilotobservationer af håndboldfitness i foreningsregi. • En pilotobservation af motionshåndbold i forskningsregi. • Seks observationer af motionshåndbold i forskningsregi.
<i>Interview</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Håndboldfitness-ansvarlig hos DHF, Tanja Kilbæk Ramgil. • Tre interviews med deltagere i motionshåndbold i forskningsprojekt på CHS (første interviewrunde). • Tre interviews med deltagere i motionshåndbold i forskningsprojekt på CHS (anden interviewrunde).
<i>Dokumenter</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Dokumenter om forskningsprojektet</i> <ul style="list-style-type: none"> • Hovedprotokol: 'Forskningsprojekt om motionshåndbold og sundhed'. • Overordnet projektbeskrivelse: 'Forskningsprojekt om Håndbold og Sundhed'. • <i>Dokumenter om håndboldfitness</i> <ul style="list-style-type: none"> • Dansk Håndbold Forbunds hovedside omkring håndboldfitness og diverse undersider til denne. <p>Derudover har vi brugt dokumenter i vores indledning, blandt andet i vores forskningsgennemgang. Flere af de anvendte dokumenter har været anvendt til at give en baggrundsforståelse for projektets opbygning med videre samt nærværende speciales karakter i forhold til andre undersøgelser indenfor emnefeltet.</p>

Hermed er det indledende afsnit til '3.3 - Undersøgellesdesign og metode' færdigt og vi vil om lidt gå mere i dybden med observation. Inden da vil vi kort skrive om metodetriangulering.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

3.3.1 - Metodetriangulering

Som tidligere nævnt har vi valgt at kombinere observation med interview for at kunne sammenholde nogle af de situationer, som vores informanter indgår i, med deres oplevelser af samme. Desuden har vi benyttet os af dokumentanalyse. Denne metodetriangulering vil give os en mere nuanceret behandling af det undersøgte idet vi får information om informanternes oplevelser og samtidig af deres ageren i praksis (Kristiansen & Krogstrup, 2015, 44-45; Østergaard & Pedersen, 2011, 187-188). Metodetriangulering skal i denne sammenhæng ikke forstås, som at vi kommer tættere på den endelige sandhed, men at vi får belyst vores problem fra flere forskellige sider. Med vores socialkonstruktivistiske udgangspunkt vil empirien altid være et kontekstafhængigt øjebliksbillede, som vi er medkonstruerende i forhold til - og vores fund i undersøgelsen er også et kontekstafhængigt øjebliksbillede. Hvis andre havde udført undersøgelsen, med den samme empiri, ville de muligvis have fundet andre aspekter af problemstillingen og undersøgelsen kunne have skabt nogle andre konklusioner.

3.3.2 - Observation

Dette afsnit vil være opbygget i fem kortere underafsnit. Først vil vi redegøre for vores primære observationsform, direkte ikke deltagende observation, hvorefter vi vil nævne kort, hvorledes vi har anvendt deltagende observation. Herefter følger et afsnit om, hvordan vi konkret har gået til observationerne i forskningsprojektet, som følges op af et afsnit om feltnoter. Slutteligt har vi lavet et refleksionsafsnit over observation.

3.3.2.1 - Direkte ikke deltagende observation af motionshåndbold

I vores metodiske tilgang til motionshåndbold har vi primært benyttet direkte ikke deltagende observationer. Direkte observation er i modsætning til indirekte observation, at de observerede er informeret om, at de bliver observeret (Østergaard & Pedersen, 2011, 189). Denne tilgang indbefatter, at vores tilstedeværelse ved motionshåndbold-træningerne og formålet er kendt af deltagerne og trænerne. Ikke deltagende observation betyder, at vi ikke har været deltagende til træningerne til vores observationer (ibid.). At vores formål med tilstedeværelsen var kendt blandt deltagerne, blev blandt andet ekspliciteret ved, at vi præsenterede os selv og vores specialeområde ved starten af

vores observationer for alle forskningsdeltagere. Derudover fortalte vi, at vi gerne ville interviewe nogle af deltagerne og vi ville udvælge dem løbende.

Grundene til at vi har valgt at benytte direkte ikke deltagende observation, har været flere. Til dels var det tydeligt, at vi var til stede i rummet, og ikke var en del af deres normale praksis (Østergaard & Pedersen, 2011, 189; Kristiansen & Krogstrup, 2015, 52), hvilket afstedkom spørgsmål fra spillerne, såsom: ”*Skal I ikke være med?*” og ”*Er I også specialestuderende?*”. Eksempelvis opsøgte to af deltagerne os ved en af observationerne, da de var meget interesseret i vores opgave. Dette resulterede i gentagende spørgsmål og dialoger med nogle af deltagerne i pauserne mellem deres kampe. Desuden valgte vi, at vi som udgangspunkt ikke var deltagende i vores observationer, da vi ikke ville gribe ind i vores undersøgelsesfelt for tydeligt og præge spillernes ageren og deltagelse gennem direkte fysisk eller verbal kontakt (Østergaard & Pedersen, 2011, 189). Som tidligere nævnt er vi dog bevidste om, at vi har en uundgåelig påvirkning af det observerede grundet vores tilstedeværelse. Så snart vores kroppe er til stede i det samme rum som de observerede, kommunikerer vi med dem (Jensen & Kjeldsen, 2007, 332).

Hermed er vores gennemgang af direkte ikke deltagende observation færdiggjort, og vi vil nu gennemgå direkte observation.

3.3.2.2 - Deltagende observation

Enkelte gange i løbet af den periode vi har været til stede på projektet, har trænerne eller Therese (ph.d.-studerende) bedt os om at deltage, hvis vi kunne. Når vi har deltaget, har vi efterfølgende nedfældet vores oplevelse af dette i form af en oplevelsesbeskrivelse. Vi ville gerne deltage for at kunne få et mere indgående kendskab til træningen samt deltagernes fysiske udfoldelse. Som Kirsten Hastrup (2010), professor i antropologi ved Københavns Universitet, skriver; ”*Gennem deltagelse bliver man sin egen informant.*” (s. 68), hvilket vi har benyttet os af, da vi, gennem vores deltagelse, har fået en øget forståelse for praksis i forskningsprojektet. Da vi ikke vil anvende vores deltagende observationer i specialet, vil vi ikke gå yderligere ind i dette. Oplevelsesbeskrivelserne har vi valgt at vedlægge opgaven (bilag 26), da vores oplevelser også har bidraget til vores forståelse af forskningsprojektet.

Hermed er vores mere teoretiske gennemgang af vores tilgang til observation færdig og vi vil nu konkretisere, hvorledes vi har grebet vores observationer an.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

3.3.2.3 - Observation på forskningsprojektet - Hvordan gjorde vi konkret?

Til vores observationer på forskningsprojektet har vi typisk været til stede i hallen et kvarter før træningen startede. Det har været omtrent samtidig med, at deltagerne på forskningsprojektet er ankommet. Ved træningsdage, hvor der var to træninger - som regel én for kvinder og én for mænd - mødte vi op til træningen med mændene.

I starten af træningerne befandt vi os som regel i den ende af hallen, hvor opvarmningen oftest foregik. De løb altid og varmede op i den samme ende af hallen. Kun når der var rigtig mange, var der nogen der løb i den anden ende.

Under vores observationer gjorde vi brug af smalltalk med deltagerne, hvilket vil sige, at hvis deltagerne spurgte om noget eller var nysgerrige, indgik vi i korte dialoger og svarede på deres spørgsmål for at interaktionen med deltagerne virkede så naturlig som muligt.

Når kampene gik i gang, indtog vi vores pladser afhængigt af om de spillede i den ene eller den anden ende af hallen. Oftest var der kun spil på én bane. Enkelte gange har der været spillere nok til at bruge to baner (bilag 14 og bilag 20). Vi tilstræbte os på at være så tæt på banerne som muligt, således at vi kunne få øje på samt høre mest muligt. Ved den ene træning, hvor der var spil på to baner, opdelte vi os, så den ene kiggede på den ene bane og den anden kiggede på den anden bane (bilag 20). Således sikrede vi os, at alle vores informanter blev observeret i nogenlunde samme omfang.

Vi tog vores noter enten i en notesbog eller direkte på vores computer, hvorefter vi uddybede disse noter kortest muligt efter træningerne. Mere om vores feltnoter følger i det specifikke afsnit om disse i det følgende afsnit.

Som udgangspunkt har vi kigget på de samme ting, velvidende, at vi naturligt vil komme til at fokusere på lidt forskellige nuancer af praksis - og at vi, når vi er i gang med at notere noget, ikke kan få øje på alt det, der sker imens. Vi har særligt fokuseret på samspelet mellem deltagerne i forskningsprojektet, herunder hvad der bliver sagt og gjort, hvad de foretager sig i pauserne og hvem de er sammen med i parøvelser. Derudover har vi fokuseret på, hvordan spillerne har ageret i spillet, herunder hvem der afslutter, roser, irettesætter, opmuntrer med videre. Vi har valgt at kigge på nogle af disse ting, fordi det er forhold, der kan være med til at skitsere praksis, meningsforhandling samt de positioner, som de forskellige deltagere indtager.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

3.3.2.4 - Feltnoter

Ifølge Pirkko Raudaskoski (2010), professor ved Institut for Kommunikation, Aalborg Universitet, findes der ingen neutrale observationer og vores forskningsinteresse danner udgangspunkt for, hvad vi retter vores fokus omkring (s. 95). Dette kaldes også selektiv perception, hvilket indebærer, at vi som undersøgere har vores blik rettet mod noget bestemt (Østergaard & Pedersen, 2011, 189; Vedeler, 2000, 48). Rapportering og digitalisering af empiri efter afholdte observationer kan gøres på adskillige måder, heriblandt video- og billedokumentation (Raudaskoski, 2010, 81). Vi har valgt at gøre brug af feltnoter for at kunne dokumentere og digitalisere vores observationer. Disse feltnoter har taget udgangspunkt i en observationsskabelon, som er opbygget med forskellige overskrifter, herunder med fiktive navne på vores tre informanter, antal deltagere til den respektive træning, særlige bemærkninger vedrørende træningen med videre (bilag 13). Feltnoterne fra pilotobservationer (bilag 11 og 12) har en anden opbygning end de resterende digitaliserede feltnoter, da vi endnu ikke havde fokus på bestemte deltagere denne dag.

Kort efter træningerne er disse feltnoter, med udgangspunkt i den udarbejdede observationsskabelon, blevet renskrevet og stikord er foldet ud til de fulde situationer, som vi var vidne til. Dette gjorde vi for at sikre, at noterne blev mere retvisende. Feltnoter skrevet under eller umiddelbart efter observationerne sikrer, at det observerede huskes mere præcist og detaljeret. Vi er opmærksomme på, at så snart observationer skrives ned, ændres den oprindelige virkelighed. Det bliver en imaginationsscene i forhold til den oprindelige præsentationsscene (Stelter, 2002, 139) og da vi er medkonstruerende, påvirker vi i høj grad måden, hvorpå situationen kommer til at fremstå. Observationernes foki tog blandt andet udgangspunkt i vores informanternes ageren i praksis samt deres kropssprog og udtryk. Ud over dette har vi også observeret på træningens opbygning og hvilke træningsmæssige faktorer, som træneren har lagt vægt på. Observationsskabelonen er vedlagt som bilag 13 og de digitaliserede feltnoter er vedlagt som bilag 11 og 12 samt 14-25.

3.3.2.5 - Refleksioner over observation

I forbindelse med vores empiriindsamling, har vi, som tidligere nævnt, valgt den metodiske tilgang direkte ikke deltagende observation. Dette har gjort, at alle deltagerne i projektet har været bevidste om vores rolle. Vi har, alene grundet vores tilstedeværelse, påvirket den praksis, der er til stede ved forskningsprojektet (Kristiansen & Krogstrup, 2015, 106). Alligevel er der nogle enkelte gange, hvor vi er blevet særligt opmærksomme på, at vi har haft en tydelig indvirkning på praksis.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

Vi oplevede blandt andet til vores pilotobservation ved forskningsprojektet, at flere af deltagerne opsøgte os i pauser og mellem kampene (bilag 11, 2). Inden træningen gik i gang sad vi og snakkede med én af trænerne, Bjørn, og den ph.d.-studerende på projektet, Therese Hornstrup (bilag 11, 1; bilag 12, 1). ”Vi snakker om, at vi lige skal præsentere os, så deltagerne ved, hvem vi er - og hvorfor vi er der.” (bilag 11, 1), noterede vi os. Da træningen gik i gang, glemte Bjørn imidlertid at præsentere os og vores formål med at være der. Derfor blev det en meget kort præsentation, som foregik på længere afstand end vi havde snakket om; ”Vi præsenteres KORT af Bjørn, men vi får ikke mulighed for at sige andet end ”hej” på afstand.” (ibid.). Dermed er det ikke klart for deltagerne i forskningsprojektet, hvem vi er og hvorfor vi er der, hvilket kan være med til at afføde et større antal spørgsmål fra deltagerne på et senere tidspunkt. Dette resulterede i, at to af deltagerne satte sig over til os i en pause, for blandt andet at høre hvem vi var og hvad vi lavede der. Her blev vi meget bevidste om vores direkte tilstedeværelse. Vi følte det unaturligt ikke at indgå i dialogen, så vi svarede naturligvis på deres spørgsmål.

Til den efterfølgende observation, fik vi mulighed for at præsentere os mere uddybende (bilag 14, 1). Dette kan have været med til at give mere klarhed omkring vores rolle i forbindelse med forskningsprojektet. Til denne observation var vi dog ikke til stede begge to, da den ene af os var forhindret. Dette resulterede i, at kun den ene af os blevet præsenteret for deltagerne til denne træning. I præsentationen blev det sagt, at vi ville være to i det videre forløb.

Vi er i forbindelse med ovenstående blevet mere opmærksomme på, hvilken betydning en ordentlig præsentation har i forbindelse med den indledende periode i en undersøgelse. Ikke alene af hensyn til de informanter, som vi skulle observere på, men også af hensyn til os selv. Derfor var vi meget opmærksomme på at få mulighed for at præsentere os uddybende til den næste observation.

Et andet eksempel på udfordringer i forbindelse med vores observationer, vedrører vores forståelser af, hvordan man indgår hensigtsmæssigt i et boldspil. Vi har flere gange i vores observationer noteret, at der er deltagere i forskningsprojektet, som har haft svært ved at indgå hensigtsmæssigt i spillet på banen. Blandt andet har vi noteret os, at en deltagers håndboldmæssige kompetencer var begrænset i starten af forløbet, hvilket også er beskrevet i ’4.5 - Analysedel 3 - Legitim perifer deltagelse’. Når vi noterer sådanne observationer, gør vi det ud fra nogle selvfølgelige forståelser, som vi har opbygget gennem et langt idrætsliv og under vores virke som bachelorstuderende på idrætsud-

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

dannelserne i henholdsvis Odense og København. Vi har en forståelse af, hvorledes man indgår hensigtsmæssigt i et boldspil og det har helt uundgåeligt en betydning for, hvad vi noterer under vores observationer. For eksempel når vi har skrevet, at en deltager bevæger sig anderledes end de andre (bilag 16, 2) eller når hans boldforståelse virker akavet (bilag 17, 1).

3.3.3 - Semistrukturerede interviews

Dette afsnit vil være opdelt i seks underafsnit. Først vil vi redegøre mere overordnet for vores anvendelse af interviews, hvorefter vi vil kigge nærmere på vores interviewguides. Herefter vil vi præsentere de to forskellige interviews vi har foretaget; semistruktureret telefoninterview og semistruktureret interview, hvor vi var fysisk til stede i samme lokale. Afslutningsvis vil vi redegøre for vores transskriptioner samt reflektere over vores brug af interviews som metode.

3.3.3.1 - *Forskellige typer af interviews*

Som beskrevet i indledningen til metodeafsnittet, hvor vi gennemgik vores samlede undersøgelsesdesign, har vi foretaget i alt syv interviews. Det første interview vi foretog, var et telefoninterview med Tanja Kilbæk Ramgil fra DHF. Dette interview foretog vi for at få viden om hendes forståelser og tanker vedrørende håndboldfitnesskonceptet, samt samarbejdet mellem DHF og Center for Holdspil og Sundhed omkring forskningsprojektet, som vi har fulgt. De resterende seks interviews har vi foretaget over to omgange med tre af forsøgspersonerne på projektet.

Vi valgte at foretage interviews af to omgange; det første interview foretog vi to uger inde i projektet (start-marts) og det andet omkring otte uger senere (slut-april). Dette gjorde vi, fordi vi gerne ville se om deres oplevelser og forståelser har ændret sig over tid. Vi vil med denne tilgang have mulighed for at spørge ind til, samt undersøge deltagerens forståelser af deres position og forhandling af mening i fællesskabet.

Vi har valgt tre af de forsøgspersoner, som startede i februar, så vi på den måde kunne følge dem fra start. På den måde argumenterer vi for, at vi ville have bedst mulighed for at følge personerne gennem forløbet. Som tidligere beskrevet foretog vi tre-fire observationer af træningerne op til hver interviewrunde. Således kunne vi holde deres handlinger og interaktioner op imod deres italesættelser i interviewene.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

3.3.3.2 - Interviewguides - Tematikker og fokus

De forskellige typer af interviews vi har foretaget, har som beskrevet ovenfor haft til formål at frembringe forskellig viden. Dermed har tematikkerne og fokus i interviewene også været forskellige. Fælles for alle vores interviewguides er, at de er udarbejdet med udgangspunkt i et eksempel fra Claus Elmholdt og Lene Tanggaard (Tanggaard & Brinkmann, 2015, 38-39). I dette eksempel er der en opdeling mellem forskningsspørgsmål/-fokus og interviewspørgsmål, hvilket skyldes at ”(..)et godt og relevant forskningsspørgsmål sjældent fungerer som et godt interviewspørgsmål.” (ibid., 40). Til forskel fra Elmholdt og Tanggaards eksempel har vi i højere grad et tema eller et fokus snarere end et decideret forskningsspørgsmål, der står overfor interviewspørgsmålet. Eksempelvis er et tema som *'Udvikling, tanke bag konceptet'* blevet til interviewspørgsmålet; *'Hvordan er konceptet udviklet?'* (se bilag 1). Et andet eksempel er interviewspørgsmålet *'Hvilke erfaringer har du med boldspil i forvejen?'*, der er lavet ud fra tematikken *'Erfaring med aktiviteten'* (se bilag 3).

Vores fokus i interviewet med Tanja Kilbæk Ramgil fra DHF var på håndboldfitnesskonceptet. Vi ville vide, hvordan det var udviklet, hvorfor det var udviklet, hvordan hun forestillede sig, at det blev brugt samt meget mere. Slutteligt spurgte vi også ind til samarbejdet med CHS, herunder hvad deres interesse i det er og hvad de ønsker at få ud af det.

I interviewene med forsøgspersonerne har vores fokus været på deres forandring gennem forløbet. I første interviewrunde fokuserede vi blandt andet på deres begrundelser for at melde sig til projektet, deres erfaring med boldspil i særdeleshed (og idræt i almindelighed) samt oplevelser med at starte på projektet. Herunder hvordan de følte, at de var faldet ind i gruppen af forsøgspersoner. I anden interviewrunde var visse af tematikkerne de samme, da vi ved at stille nogle nogenlunde enslydende spørgsmål, ville kunne få nogle mere klare forandringer i fokus. For eksempel stillede vi spørgsmålene *'Hvad føler du, at du får ud af at deltage?'* og *'Hvordan oplever du fællesskabet til træningerne?'* til både første og anden interviewrunde (se bilag 3 og 7). Ved at sammenligne svarene fra de to interviews, har det været muligt for os at skitsere en forandring i for eksempel informanternes meningsforhandling omkring deres deltagelse i projektet.

Interviewguiden til interviewet med Tanja Kilbæk Ramgil fra DHF vedlægges som bilag 1 og interviewguiderne til interviewene med forsøgspersonerne vedlægges som bilag 3 (første runde) og bilag 7 (anden runde).

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

3.3.3.3 - Telefoninterview med Tanja Kilbæk Ramgil fra DHF - Hvordan gjorde vi konkret?

Da telefoninterview er en særlig form for interview, valgte vi at den af os, der havde erfaring med at udføre telefoninterviews i forvejen, skulle være interviewer til dette interview. Interview er en vanskelig genre, og hvis man ikke er særlig erfaren, kan det give nogle store udfordringer (Tanggaard & Brinkmann, 2015, 35; Jensen, 2008, 53). Disse udfordringer har vi forsøgt at mindske ved at vælge den med mest erfaring til at udføre opgaven. Vi valgte at foretage dette interview som et telefoninterview, da DHF på daværende tidspunkt var placeret i Nyborg. Derfor ville der være både tidsmæssige og økonomiske omkostninger ved at tage hen til dem for at foretage interviewet. Desuden forventede vi ikke, at interviewet ville komme til at berøre personlige eller følsomme emner, hvor det kan være centralt at kunne aflæse kropssprog og have øjenkontakt, hvilket er nogle af ulemperne ved denne type interview (Jensen, 2008, 52). I denne type interviews er øjenkontakt, gestik, intonation med videre underlegen i forhold til personligt samvær (Jensen & Kjeldsen, 2007, 332). Da vi ikke skulle snakke om personlige emner, var det fordele såsom tidsmæssig og økonomisk besparelse, fleksibilitet i forhold til aftale om tidspunkt for interview, mulighed for som interviewer at orientere sig i interviewguide undervejs uden at distrahere interviewperson samt formindskelse af interviewer-effekt (Jensen, 2008, 52), der afgjorde, at vi valgte telefoninterview. Transkriptionen af dette interview vedlægges som bilag 2.

3.3.3.4 - Interviews med forsøgspersoner - Hvordan gjorde vi konkret?

I forbindelse med vores observationer inden første interviewrunde udvalgte vi nogle forsøgspersoner, som vi gerne ville interviewe. Denne proces kan følges i vores digitaliserede feltnoter fra de første tre observationer (se bilag 14-17). Vi valgte selv de tre forsøgspersoner på baggrund af det umiddelbare indtryk, som vi havde af deres håndboldmæssige kvalifikationer og personligheder, således at vi potentielt kunne opnå så forskelligartede perspektiver på praksis som muligt. Vi har for eksempel noteret følgende angående vores udvælgelse af to af vores informanter;

-> *Vi vælger de to, da de virker lidt som "modpoler"*

- *Rasmus kender nogen i forvejen og virker meget udadvendt og går op i at vinde.*
 - *Anders kender ingen og er (umiddelbart) indadvendt og går ikke det store op i at vinde.*
- (Bilag 15, 2)

Alle vores informanter var med på at medvirke fra første gang, hvor vi spurgte dem ad. Vi aftale tidspunkt for interviewene med dem i forhold til, hvornår det passede dem - typisk lige inden eller

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

lige efter træning. Vi satte os i bygninger tæt ved hallen, hvor træningen foregår, eller i selve hallen. Inden første interview gik i gang, informerede vi dem om, at de var garanteret fuld anonymitet og at de skulle sige til, hvis der var noget, de ikke ville have, at vi brugte i vores speciale. Vi har valgt at give de tre informanter andre navne i stedet for eksempelvis at navngive dem I1, I2 og I3 af hensyn til læsevenligheden. Desuden argumenterer vi for, at det er nemmere at skelne mellem dem, når de er navngivet. Transskriptionerne for disse interviews er vedlagt som henholdsvis bilag 4-6 (første runde) og bilag 8-10 (anden runde).

3.3.3.5 - *Transskription*

Så snart et interview er foretaget, skal der typisk foregå en oversættelse i form af en transskription (Tanggaard & Brinkmann, 2015, 43), hvilket man ifølge Halkier (2014) bør gøre i en akademisk opgave for at overskueliggøre sin data (s. 70). Derudover kan transskriptionsarbejdet give en større forståelse af indholdet i interviewene, således at man som undersøger kan få ideer til sin analyse allerede mens man transskriberer (Tanggaard & Brinkmann, 2015, 43-44). Af ovennævnte grunde har vi valgt at transskribere alle interviews i fuld længde. Vi har bestræbt os på at gøre det hurtigst muligt efter interviewene var foretaget. Vi har som hovedregel valgt, at den der ikke har været interviewer, har transskriberet det pågældende interview. Således har vi begge fået bedst mulig forståelse for indholdet af de forskellige interviews.

I forhold til digitalisering af interviews findes der forskellige transskriptionssystemer. Ingen transskriptionssystemer har mulighed for at gengive alt og det er derfor et vurderings spørgsmål fra forskerens side, hvilket system der benyttes (Jørgensen & Phillips, 2011, 92-93). I dette speciale har vi fokus på informanternes oplevelser og ikke på specifikke elementer i interviewsituationen. Grundet dette er der valgt et simpelt transskriptionssystem - desuden fordi vi i nærværende speciale ikke har fokus på grammatiske eller tekstnære faktorer. Transskriptionssystemet, der benyttes, er inspireret af Bloor et al. (2001), og er gengivet i Bente Halkiers bog *Fokusgrupper* (2014) og indebærer følgende markeringer:

[]	=	Overlap i tale
()	=	Uforståelig tale
—	=	Når taler understreger noget
NEJ	=	Høje udbrud

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

[latter]	=	Øvrige mundtlige udtryk
...	=	Kortere pauser
[pause]	=	Længere pauser

I samtlige interviews fremgår vi som *I*, som står for 'Interviewer'. Som tidligere nævnt har vi givet de tre udvalgte forsøgspersoner fiktive navne, da de er blevet garanteret anonymitet. Tanja Kilbæk Ramgil fra DHF fremstår ved fornavn, da hun ikke har haft interesse i at være anonym.

3.3.3.6 - Refleksioner over interview

Som tidligere beskrevet har vi benyttet semistrukturerende interviews til at interviewe vores informanter. I interviewprocessen har vi stødt på flere forskellige problematikker, som vi ikke fik taget højde for i forbindelse med de afholdte interviews. Hvis man kigger på vores indsamlede empiri, er der markant forskel på vores informanters svar. Rasmus og Anders udtrykker sig uddybende og velovervejet og virker som om de følte sig til rette i interviewsituationen, hvilket har givet en stor mængde brugbar data. Derimod er særligt svarene fra vores andet interview med Allan noget mere begrænsede end de to øvrige. Dette kan der være forskellige begrundelser for. En af begrundelserne kan være, at vi sandsynligvis stadig ikke er helt færdiguddannet i at foretage sådanne interviews, så vi formår at få informanten til at føle sig helt tilpas i situationen. Tanggaard & Brinkmann (2015) skriver blandt andet, at interview som håndværk er en vanskelig proces, der kræver stor træning at mestre (s. 35). Det kan være grundet, at vi ikke mestrer håndværket, at vi ikke har fået lige så gode svar fra Allan som fra de to øvrige.

En anden refleksion i forbindelse med vores interview med Allan, var det tidspunkt vi foretog vores andet interview. Dette gjorde vi umiddelbart i forlængelse af en træning. Allan og interviewer gik direkte efter træningen ind i et tilstødende lokale og påbegyndte interviewet. I dette interview virkede Allan meget diffus og havde utrolig svært ved at formulere sine svar. Allan siger blandt andet; "*Jeg skal lige tænke over det. Jeg sidder og skriver opgave, så mine formuleringer de er lidt.*" (bilag 10, 4) og senere i samme interview udtrykker Allan; "*(..)Men altså.. at man.. ja.. at det fungerer. [I: Ja.] Ja, du må undskylde.*" (bilag 10, 5). Vi kan stille spørgsmålstegn ved, om Allan var parat til et interview af den karakter, som vi foretog. Måske var interviewet for tæt på træningen, så han mentalt stadigvæk befandt sig på banen og ikke var klar til at forholde sig reflektivt til de temaer, som vi spurgte ind til. Desuden sad Allan med opgaveskrivning, hvilket, ifølge ham selv,

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

havde en betydning for karakteren af hans svar. Vi kunne have imødekommet dette ved at acceptere, at interviewet ikke var fyldestgørende nok og derfor have foretaget endnu et interview med Allan. Dette kunne muligvis have skabt et klarere syn på nogle af vores spørgsmål, idet vi sandsynligvis ville have fået kvalificeret vores empiri endnu mere gennem nogle mere uddybende svar fra Allan.

En sidste refleksion, som udsprang af vores afholdte interviews, vedrører de spørgsmål, som vi stillede vores informanter. Ved et efterfølgende tilbageblik på vores interviewguide, bærer den nogle steder præg af en ledende tilgang til spørgsmålene. Eksempelvis stillede vi spørgsmålet, ”*Hvordan oplever du fællesskabet til træningerne?*” (bilag 3, 1). Her stiller vi et spørgsmål direkte ind til fællesskabet uden, at informanten selv har italesat et fællesskab ved træningerne. Derefter svarer alle vores informanter, hvordan de oplever træningerne som et fællesskab og hvordan de oplever dette fællesskab. Dette har vi sandsynligvis gjort, fordi vores forforståelser omkring idrætsdeltagelse peger i en retning af, at idræt skaber fællesskab. Denne konflikt med vores forforståelser kan have skabt nogle ledende spørgsmål, hvor vores informanter har svaret indenfor en retning, som vi på forhånd har bestemt.

3.3.4 - Dokumentanalyse

I det følgende afsnit vil vi redegøre for, hvad dokumentanalyse indebærer og hvorfor vi har valgt at benytte os af dokumentanalyse i dette speciale.

Da vi skulle analysere motionshåndbold, og mulighederne ved at deltage i motionshåndboldtræningen, ønskede vi at få indblik i, hvad motionshåndbold indeholdt og hvordan det blev praktiseret på Københavns Universitet.

Vi fik kendskab til forskellige artikler, protokoller og andet relevant skriftligt materiale. I stedet for udelukkende at interviewe vores udvalgte informanter samt at observere, valgte vi også at inddrage dokumentanalyse for at få en mere præcis forklaring af motionshåndbold. Lynggaard (2010) beskriver i bogen *Kvalitative Metoder - En grundbog*, at en dokumentanalyse kan være med til at give et mere præcist billede, da personer ofte kan have vanskeligheder ved at huske præcise forklaringer og begrundelser (s. 140).

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

Lynggaard beskriver et dokument som ”(..)være sprog, som er fikseret i tekst og tid.” (ibid., 138). Han pointerer, at tekst både indeholder det nedskrevne i form af ord, men også både billeder og fotografier. Nedskrevne dokumenter, der indeholder sproget, kan eksempelvis være forskning, ansøgninger, protokoller, avisartikler, rapporter samt transskriberede interviews.

Dokumenter til dokumentanalyse opdeles ifølge Lynggaard i tre forskellige kategorier; *de primære*, *de sekundære* og *de tertiære*. Disse dokumenter inddeles efter hvem de er henvendt til og hvordan de lokaliseres (ibid., 138). Vi vil ikke gå yderligere i detaljer med henholdsvis primære, sekundære og tertiære dokumenter, da dokumentanalyse fylder mindre i vores metodiske tilgang end både observation og seminstruktureret interview.

I dette speciale kunne det have været interessant at få indblik i primære dokumenter omhandlende møder mellem DHF og KU i forbindelse med udarbejdelsen af protokollen og forskningsprojektet. Dette kunne have givet os et større indblik i, hvorfor denne forskningstilgang er valgt og om andre tilgange eventuelt er fravalgt. Det har dog ikke været muligt for os at fremskaffe sådanne dokumenter. I dette speciale vil vi derfor primært inddrage sekundære dokumenter for at få et indblik i moti-onshåndbolds tilblivelse og vores informanternes forandring og tilhørsforhold til fællesskabet.

Hermed er vores metodiske gennemgang nået til sin ende. Vi vil nu gå videre til vores forskningsetiske overvejelser, som vil være det sidste afsnit i vores metodeafsnit.

3.3.5 - Forskningsetiske overvejelser

(..)kvalitative undersøgelser (fx interviewforskning) skal kun anmeldes og godkendes af en videnskabsetisk komité, hvis der i projektet indgår undersøgelser af biologisk materiale (..)Det vil altså sige, at almindelige human- og samfundsvidenskabelige forskningsprojekter hverken skal anmeldes eller godkendes af den centrale videnskabsetiske komité. Dog skal al registrering og behandling af personfølsomme og fortrolige personoplysninger anmeldes og godkendes af Datatilsynet. (Brinkmann, 2010, 432)

I dette projekt har vi hverken arbejdet med biologisk eller personfølsomt materiale. Vi har derfor valgt hverken at anmelde eller registrere vores data til Datatilsynet eller til den videnskabsetiske komité. Vi kunne have valgt at registrere disse, men dette har vi fravalgt, da vi argumenterer for, at ingen vil føle sig stødt af vores speciale. Alle vores informanter har givet mundtligt informeret sam-

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

tykke om at indgå som en del af vores speciale. Derudover har de fået information ”(..)om undersøgelsens overordnede formål og om de væsentligste træk i designet (..)” (Kvale & Brinkmann, 2015, 116). Enkelte gange har vores informanter frabedt at blive citeret vedrørende enkelte passager i interviewet, hvilket vi har imødekommet ved at udelade disse passager i specialet.

Vi har gjort os en række etiske overvejelser gennem vores specialeproces. I udvælgelsesprocessen af vores informanter har vi, som beskrevet ovenfor, mundtligt informeret om vores projekt og dets perspektiver. Vi har i denne forbindelse fået mundtligt samtykke fra informanterne om at bruge deres informationer og udtalelser i specialet. Vi har valgt at give vores informanter fuld anonymitet, hvilket betyder ”(..)at private data, der identificerer deltagerne, ikke vil blive afsløret.” (ibid., 117). Vi har derfor sløret informanternes navne samt andre oplysninger, som kunne afsløre hvem de er, herunder uddannelse, hjemby og så videre. Dette har vi gjort for at tage hensyn til informanternes personlige relationer. Der har enkelte gange været personer, der i vores interviews har ytret mening om de andre deltagere i forskningsprojektet. Derfor har vi valgt ikke at referere til vores informanter ved korrekt navn. Vi har dog i denne sammenhæng valgt at give vores informanter fiktive navne, for stadig at skabe en nærhed for læseren til informanterne. Øvrige personer, der er blevet nævnt under interviewene, er angivet med XX og altså ikke fiktive navne. Ud over at give vores informanter fuld anonymitet, har vi også givet dem mulighed for til enhver tid at kunne trække sig fra projektet, hvis dette skulle have interesse, hvilket også er en del af det informerede samtykke (ibid., 116).

Med dette er vores metodeafsnit færdiggjort og vi er nu klar til at gå i gang med analysen. Denne har vi valgt at indlede med et kort, enkeltstående afsnit, hvor vi præsenterer vores strategi for og opbygning af analysen.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

Kapitel 4 - Analyse

4.1 - Analysestrategi

Dette afsnit har til formål at skitsere vores strategi for analysen. Vores analyse vil være inddelt i tre dele, hvor den første analysedel er med et særligt teoretisk-analytisk fokus på praksisfællesskaber. Herefter følger anden analysedel, hvor meningsforhandling er det centrale begreb og slutteligt har vi tredje analysedel, som vedrører legitim perifer deltagelse.

Analysedel 1: Praksisfællesskaber

Denne analysedel vil have tre underinddelinger. Første del vil indeholde en analyse af, om der kan være tale om et praksisfællesskab i det forskningsprojekt, som vi har observeret. Dette vil vi gøre med udgangspunkt i de tre kendetegn, der skal være til stede for, at der er tale om et praksisfællesskab; gensidigt engagement, fælles virksomhed og fælles repertoire. Anden del vil indeholde en analyse af praksisfællesskabets ændring af karakter gennem den periode, vi har været tilknyttet forskningsprojektet. Herunder differentiering og homogenisering i de forskellige deltageres meninger og holdninger som følge af deres fælles deltagelse i forskningsprojektet. Tredje underafsnit vil omhandle 1) praksisfællesskabet i et større billede og 2) praksisfællesskabet i forskningsprojektet anskuet som sammensat af mindre praksisfællesskaber.

Analysedel 2: Meningsforhandling

Denne analysedel vil være inddelt i to dele - én for deltagernes meningsforhandling i første interviewrunde og én for deltagernes meningsforhandling i anden interviewrunde. Som vi har beskrevet i teoriafsnittet, vil vi anvende meningsforhandling på en måde, hvor vi kan fremanalysere deltagernes tilstedeværelse i forskningsprojektet som meningsfuld. Vi vil løbende gennem analysen have mere diskuterende elementer, hvor vi reflekterer over, hvorfor det kan være, at meningsforhandlingen er sådan, som den er.

Analysedel 3: Legitim perifer deltagelse

Denne analysedel vil være inddelt efter samme model som anden analysedel. Det vil sige, at vi først analyserer deltagernes positioner i første interviewrunde efterfulgt af tilsvarende for anden interviewrunde. Vi vil fremanalysere de ændringer i positioner, som vores informanter har italesat og sætte det i forhold til dét, som vi har observeret.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

I hele analysen vil vi både anvende vores observationer og interviews fra vores informanter, som vi som bekendt har foretaget af to forskellige omgange. Ved at sammenholde situationer (fra observationer) og italesættelser (fra interviews) fra henholdsvis første og anden omgang, vil vi analysere den forandring, som vores informanter har gennemgået i forløbet. Vi vil i analysen anvende dokumentanalyse mere intuitivt i forhold til nogle af de ting, vi har præsenteret tidligere i opgaven.

Vi er bevidste om, at de tre informanter, som vi har haft særligt fokus på, ikke alene udgør et praksisfællesskab, men vi vil anvende deres italesættelser til vores analyse alligevel, da de repræsenterer den samlede gruppe af deltagere i forskningsprojektet. Dermed er eksempelvis deres meningsforhandling og positioner eksempler, som vi kan trække til en større sammenhæng efterfølgende.

Vi afslutter hver analysedel med en opsamling, som har til formål at opsummere fundene i den enkelte analysedel.

4.2 - Præsentation af informanterne

4.2.1 - Anders

Anders er 27 år og han læser til dagligt på Københavns Universitet, hvor han er ved at færdiggøre sin naturvidenskabelige kandidatuddannelse. Anders har tidligere stiftet bekendtskab med både fodbold og basketball, hvilket dog ligger en del år tilbage. Anders har fundet information om forskningsprojektet på en internetside; reddit.dk.

4.2.1 - Rasmus

Rasmus er 20 år og han læser til daglig på Copenhagen Business School. Han er opvokset i en mindre by på Sjælland. Han har som barn spillet fodbold og gået til motocross. Desuden har han spillet håndbold fra hans teenageår til og med starten af gymnasiet. Rasmus har fået kendskab til forskningsprojektet gennem et opslag på Facebook.

Rasmus kender to andre af forsøgspersonerne i forskningsprojektet privat. Den ene han kender, er tilknyttet det hold, som startede i november 2015 og den anden startede op samtidig med Rasmus i februar 2016. Han skulle have startet sammen med holdet i november, men måtte vente grundet en ankelskade, som han pådrog på en løbetur kort inden projektets opstart.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

4.3.1 - Allan

Allan er 25 år og er i gang med at færdiggøre sin bachelor i København, hvor han uddanner sig til at arbejde med museumsgenstande. Tidligere har han gennemført grundforløbet på en håndværkeruddannelse og gennemført halvandet år på en samfundsvidenskabelig uddannelse i Aarhus. Allan har spillet fodbold over to omgange - først som femårig og et par år frem og så igen i de store klasser i folkeskolen. Derudover har han gået til svømning i syv år. Han har fundet information om forskningsprojektet i gratisavisen MetroXpress.

4.3 - Analysedel 1 - Praksisfællesskaber

4.3.1 - Kan der være tale om et praksisfællesskab i forskningsprojektet?

Som beskrevet i teorigennemgangen har Wenger opstillet tre kriterier som skal være opfyldt for, at der kan være tale om et praksisfællesskab; gensidigt engagement, fælles virksomhed og fælles repertoire. Med udgangspunkt i disse tre kriterier, vil vi i dette afsnit analysere, hvorvidt der kan være tale om et praksisfællesskab i det forskningsprojekt, som vi har fulgt. De analyser, som vi foretager, er vores konstruktioner ud fra den valgte teoretiske afgrænsning.

4.3.1.1 - Gensidigt engagement

I et praksisfællesskab er der ikke nødvendigvis homogenitet, da deltagerne kan være blevet rekrutteret til fællesskabet af vidt forskellige årsager. Eksempelvis ved, at de har set et opslag om et projekt i en avis, som det var tilfældet for Allan, der havde set et opslag i MetroXpress (bilag 6, 2). Rasmus havde set et opslag på Facebook (bilag 5, 2) og Anders havde set det på internetsiden reddit.dk (bilag 4, 3). Vores tre informanter har fået information om projektet på vidt forskellige måder, hvilket kan forårsage en vis form for forskellighed i forhold til hvilke typer af personer, der får øje på opslaget og dermed tilmelder sig. De tre, som vi har interviewet, kommer fra tre meget forskellige uddannelser (en naturvidenskabelig, en merkantil og en humanistisk/samfundsvidenskabelig) og de spreder sig over et aldersspænd på syv år. Ud fra de forskelligheder, er deres tilgang til forskningsprojektet forskellig - og dermed er der som udgangspunkt tale om en differentieret gruppe. Forskningsprojektet er organiseret som et randomiseret kontrolleret design, hvilket betyder, at det er tilfældigt, at de er havnet i gruppen af boldspillere - og ikke i kontrolgruppen, der skulle fortsætte

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

deres normale levevis. Det gør det meget tilfældigt, hvem der er endt i den gruppe, som vi har observeret.

At der ikke er homogenitet i deltagergruppen på forskningsprojektet er et kendetegn ved den gruppe, som vi har observeret, men det siger ikke noget omkring deres gensidige engagement i sig selv. Der skal være noget fælles, som de samles om. I det her tilfælde er de samlet om at være deltagere på motionshåndbold-projektet for utrænede mænd i alderen 18-30 år, som startede op i februar 2016. På trods af deres forskelligheder, er de samlet omkring den træning, der foregår for deltagerne - og det er dét, der gør, at de har et gensidigt engagement. De har selv taget initiativ til at melde sig til projektet og har med deres tilmelding valgt at engagere sig i det - af årsager der kan være af meget forskellig karakter. Et aspekt, som vi analyserer i vores anden analysedel vedrørende deltagerne meningsforhandling i forbindelse med deres deltagelse i forskningsprojektet. Alene dét, at de har engageret sig i forskningsprojektet gennem aktiv deltagelse til træningerne, gør at dette kriterium er opfyldt. Med deres engagement i forskningsprojektet er de gensidigt forbundne i de praksiser, der udspiller sig i aktiviteterne under dette.

De tre informanter vi har interviewet, har været meget mødestabile i træningerne, hvorfor det må antages, at de har haft en større gensidighed i deres engagement end mange af de andre deltagere i projektet. Det er med til at gøre, at deres påvirkninger på hinanden og på praksis har været større end med andre, mindre mødestabile deltagere i forskningsprojektet. Kun to gange under vores i alt syv observerede træninger, har én af vores informanter ikke været til stede - og når vi har tjekket Facebook-gruppen ved træninger, hvor vi ikke har været der, har de meldt sig til træningerne langt de fleste gange. Et vedvarende og stabilt engagement er med til at øge ens indflydelse på udfoldelsen af praksis. Det har været tilfældet med de tre informanter, som vi har fulgt tættere gennem interviews og som vi har haft særligt fokus på ved vores observationer.

4.3.1.2 - Fælles virksomhed

Dette omhandler blandt andet fortolkninger af praksis samt forhandlet virksomhed mellem deltagerne. Lad os se på tre korte uddrag fra vores interviews, ét for hver af de tre informanter:

Allan: Ja. Så gør jeg alt for at vinde. [I: Ja.] Stadigvæk sådan at det er rart at være med og sådan at alle.. jeg prøver ikke at gøre nogen ked af det eller sådan noget.

(Bilag 10, 3)

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

Anders: (...)Jeg er lidt en pleaser på nogle punkter. Jeg vil i hvert fald gerne have, at alle de har det rart og godt kan li' at være et sted. (Bilag 8, 7)

Rasmus: (...)inde på banen, så prøver jeg så vidt muligt, (...)at spille bolden rundt, så alle ligesom får en chance for at skyde. [I: Mm.] Fordi det kan godt være, at man efter kampen kan sidde og drikke en tår vand og grine lidt og joke lidt og hygge lidt.. [I: Ja.] men jeg synes stadigvæk ikke det er fedt, hvis han ikke har været ordentligt med i kampen. (Bilag 9, 6)

For alle tre informanternes vedkommende er det centralt, at alle har en følelse af at være med i de små kampe, de spiller til træningerne. Det skal for deltagerne være rart at være med inde på banen, så der er basis for, at det også er rart at være med udenfor banen. Det er en fælles forhandlet virksomhed mellem deltagerne i forskningsprojektet, som er forhandlet på trods af individernes forskelligheder. Det er desuden et aspekt, som vi har observeret, har været i fokus til træningerne. I langt de fleste kampe har alle spillere ofte været i kontakt med bolden samt har haft afslutninger. I særdeleshed i starten af kampene, hvor der er mindre fokus på at prøve at vinde kampene. Når kampene er nået hen mod slutningen, har der, hvis der har været spænding om resultatet, været nogle spillere, der har taget mere over ved for eksempel at afslutte flere gange. Forhandlede virksomheder er med til at forme praksis, så dét at alle skal være en del af spillet, er med til at præge den samlede praksis i en retning, hvor dette er et centralt holdepunkt. Havde vi interviewet tre andre deltagere, er det ikke sikkert, at det havde været lige så tydeligt et fokus. Det havde dog højst sandsynligt været et opmærksomhedspunkt i én eller anden grad, da de har været en del af den samme praksis, som de tre vi har interviewet. Eftersom deres fælles forhandlede virksomhed i forskningsprojektet har denne karakter, ville det have formet praksis i en sådan grad, at det, som minimum i nogen grad, ville være tilfældet for de andre også - også selvom deres overordnede fokus eventuelt er på nogle andre ting.

I en fælles virksomhed er der en gensidig ansvarlighed mellem deltagerne. Et punkt for den gensidige ansvarlighed kan være at sørge for, at alle er en del af spillet på håndboldbanen. Således at de også kan være med i snakken i omklædningsrummet efter træningen. Allan siger om snak i omklædningsrummet; ”Jeg skal lige ind i omgangstonen igen (...)Det kan jeg godt li', for det savner jeg lidt (...)Når man har de der mænd samlet.” (bilag 6, 9), Rasmus siger; ”Når vi er derude, i omklædningsrummet, så sidder vi også og hygger og snakker.” (bilag 9, 13) og Anders siger; ”Og der er

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

kommet sådan lidt jokes ind og sådan. Sådan noget omklædningsrumshumor og sådan noget, ik." (bilag 8, 5). Der er en fælles virksomhed omkring, at snakken i omklædningsrummet også er betydningsfuld - og ens mulighed for at kunne deltage i den snak, er betinget af praksis inde i hallen. Vi har ikke fokuseret så meget på praksis udenfor banen, men alligevel er det noget, der er kommet op af flere omgange i vores interviews. Der er noget socialt udenfor banen, der også har en central betydning for idrætsdeltagelsen og meningsforhandlingen omkring denne.

Et parameter ved det sociale element i træningen - og ved deltageres tilstedeværelse i forskningsprojektet i almindelighed - er evnen til og muligheden for at kunne joke med de andre deltagere. Anders siger; *"(..)at dem der havde været gang i noget tid, da man kom ind, at de ligesom kendte hinanden og kunne joke lidt."* (bilag 4, 7), hos Rasmus lyder det; *"Man skal også komme og fjolle lidt i pauserne og lige fortælle en joke (..)"* (bilag 5, 9) og Allan siger; *"(..)at det fungerer socialt og hvad hedder det.. at man kan.. (..)fortælle jokes (..)"* (bilag 10, 4). Med disse uddrag kan vi se flere ting. For det første kan vi se, at dét at kunne joke med hinanden er en del af praksis. De deltagere, der var i forskningsprojektet, da vores informanter startede, har en bedre evne til at joke med hinanden, da de har været en del af forskningsprojektet i længere tid. Det er altså en del af praksis at joke med hinanden allerede, da vores informanter træder ind i forskningsprojektet. Rasmus og Allan udtaler, at det er vigtigt at kunne joke med hinanden. Det er en del af det sociale og en del af de fælles forhandlede virksomheder, som de ældre deltagere har haft stor indflydelse på gennem deres længerevarende engagement i praksis.

Et andet eksempel på den gensidige ansvarlighed vedrører nogle af de handlinger der udføres og de, der ikke udføres. Gennem vores mange observationer har vi for eksempel set, at deltagerne roser hinanden meget ved gode aktioner (bilag 14, 1; bilag 16, 1 og bilag 18, 2). Som hovedregel er det kun ved egne, og ikke andres, fejl de udtrykker sig negativt med kropssprog eller sproglige udtryk. For eksempel Rasmus, der græmmer sig og bider i sin trøje, da han har brændt et skud (bilag 22, 1) og Anders, der siger; *"Det var da utroligt, mand!"*, da han har brændt flere gange i træk (bilag 16, 2). Det skal dog nævnes, at Rasmus flere gange også græmmer sig og viser opgivende kropssprog, når andre laver fejl (bilag 22, 2 og bilag 18, 2), men som hovedregel er der ros ved andres gode aktioner og konstruktive, opmuntrende kommentarer ved fejl. Ovenstående er et eksempel på, at der er fælles virksomheder til stede.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

4.3.1.3 - Fælles repertoire

Det fælles repertoire indbefatter blandt andet rutiner. Som beskrevet i '3.1 - Præsentation af forskningsprojekt' foregår træningerne som udgangspunkt med den samme opbygning hver gang. Der er opvarmning i 10 minutter til et kvarter, og så skal der spilles fire kampe á 10 minutter med to-tre minutters pause mellem hver kamp. Der er regler om, at alle skal være over midten før en scoring tæller, at der ikke må tackles og at det ikke er tilladt at dribble. Derudover skal den der scorer, ved spil fire imod fire, stå på mål i det efterfølgende forsvar, hvilket giver et langt, intensivt løb. Trænerne holder også til enhver tid bolde klar, så en deltager ikke skal løbe efter bolden, hvilket vil sænke intensiteten for de resterende deltagere. Trænerne holder også styr på scoringerne, så der kan komme lidt mere intensitet i bestræbelserne på at vinde. Ifølge Bjørn, én af trænerne, er det alt sammen fordi; ”*Vi skal sikre vores forskning!*” (bilag 11, 2). Der er altså meget faste rutiner og regler omkring deres træninger, hvilket er en del af deres fælles repertoire.

En anden rutine, der er omkring forskningsprojektet, foregår om lørdagen. Ligesom snakken i omklædningsrummet, foregår denne rutine udenfor banen. Vores tre informanter siger:

Rasmus: (..)det var i lørdags, hvor vi sad lige og fik en øl efter træning. Super hyggeligt, ikke også. (Bilag 9, 10)

I: Okay. Fedt. I forhold til det sociale, hvordan oplever du så at fællesskabet er til træningerne?

Allan: Det synes jeg er rigtig godt. Det er også rigtig hyggeligt om lørdagen, når man kan sidde og snakke og få en øl bagefter. (Bilag 6, 7)

I: Hvor lang tid bliver du hængende efter?

Anders: Ikke ret lang tid. Jeg går ud og går i bad, og så tager jeg hjem. [I: Ja.] Alligevel var der én lørdag, hvor vi skulle drikke øl, men der skulle jeg videre til et eller andet. Men det havde sikkert været meget hyggeligt. (Bilag 8, 12)

Der er altså en rutine omkring lørdagstræningen, hvor de drikker øl efter træning. De kender alle til rutinen og det er kun Anders, der ikke har været med til denne rutine, som er en del af deres fælles repertoire. Det er en rutine, der var til stede, da vores informanter startede i forskningsprojektet. Det hold, der var startet i november 2015, som stadigvæk var i gang med deres træningsperiode, havde denne rutine, som er blevet ført videre efter deres ankomst. Det er en del af forskningsprojektets

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

historie, som er blevet en del af dets praksis. Denne rutine er endnu et eksempel på noget, der foregår udenfor banen, som også er en del af den praksis, der udspiller sig i forskningsprojektet.

En del af det fælles repertoire vedrører artefakter. Alle træninger foregår på den samme lokation (Nørre Allé 53, 2200 København N) og i den samme hal (Idrætshallen). Oftest enten med pulsbælter eller GPS-veste på, med løb på tværs mellem de samme lysebrune trævægge til at starte med efterfulgt af styrkeøvelser i en cirkel sammen, hvorefter der er blevet kastet sammen to-og-to med de samme røde plastikbolde. Herefter er omtrent halvdelen af de fremmødte blevet iført de samme grønne veste, hvor de har spillet kamp til de samme mål på tværs af den normale håndboldbane. Der er altså mange artefakter, der har været de eksakt samme fra træning til træning gennem hele forløbet. Der er også mange begreber, der er blevet en del af deres fælles repertoire gennem forløbet. Begreber såsom ”kryds”, ”overtrådt”, ”skridt”, ”ude”, ”ny bold” og ”over midten”, der henviser til forskellige bevægelser og/eller regler i kampene, som er det store omdrejningspunkt i forskningsprojektets praksis. Det er en unik praksis, eksemplificeret ved, at de begreber, der er centrale for praksis i forskningsprojektet, ikke nødvendigvis ville give mening for andre. Hvis vores informanter begyndte at sige ”ny bold” eller ”over midten” til personer i en anden sammenhæng, ville det højst sandsynligt ikke medføre den samme handling eller respons, da det er knyttet til det fælles repertoire, der er i dette forskningsprojekt.

Hermed har vi gennemført den første del af vores første analysedel. Vi kan med udgangspunkt i de tre kendetegn, der skal være til stede for at der kan være tale om et praksisfællesskab, konkludere, ud fra vores empiri, at der kan være tale om et praksisfællesskab i forskningsprojektet. Et praksisfællesskab, der er konstrueret ud fra vores teoretiske afgrænsning, som har taget udgangspunkt i kriterierne gensidigt engagement, fælles virksomhed og fælles repertoire. Vi kan nu gå videre med andet afsnit af vores første analysedel, hvor vi vil analysere det konstruerede praksisfællesskabs ændring af karakter gennem forløbet.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

4.3.2 - Praksisfællesskabets ændring af karakter gennem forløbet

En pointe i Wengers definition af praksisfællesskaber er, at gensidige engagementsrelationer både kan skabe differentiering og homogenisering. Denne pointe vil være udgangspunkt for dele af denne analysedel, hvor vi vil se nærmere på, hvordan praksisfællesskabets karakter har ændret sig gennem forløbet. Tidligere har vi beskrevet den homogenisering, som vi så hos informanterne i praksisfællesskabet i forhold til de fælles forhandlede virksomheder samt det fælles repertoire. Nu vil vi analysere, hvorvidt der også er tegn på differentieringer hos deltagerne.

Først vil vi se nærmere på vores informanternes forhold til hvor vigtigt det er for dem at vinde, som er noget, vi har spurgt ind til i både første og andet interview (se interviewguides, bilag 3 og 7). Lad os se på nogle uddrag fra første interviewrunde:

Anders: Det er faktisk ikke super vigtigt. Jeg har ikke den der 'vind for enhver pris'-mentalitet. Jeg vil hellere hygge mig og gå og joke lidt med; "Nå, nu missede jeg. Det var ærgerligt!". Jeg kan godt mærke på nogle af de andre dernede, at det betyder virkelig meget. (Bilag 4, 5)

Rasmus: Ja, det synes jeg. [I: Ja.]. Jeg synes det er fandeme fedt. At spille kampe. Det er jo ikke fordi jeg ser modstanderen som nogle andre man bare skal vinde over fordi det er dem. Det mere fordi man gerne vil vinde for sin egen skyld. [I: Mm.. ja!] Og det.. det synes jeg er nice. (Bilag 5, 5)

Allan: (..)jeg kommer ikke for at vinde, men det er klart.. jeg synes det er vigtigere at.. hvad hedder det.. at det sociale er i orden, og at man spiller til hinanden. Og så kommer målene og selve stillingerne lidt i anden række. (Bilag 6, 5)

De ovenstående uddrag er som sagt alle fra den første omgang interviews, som blev foretaget kort efter informanterne var startet med træningerne i forskningsprojektet. Her kan vi se, at der er meget forskellige forståelser af, og holdninger til, hvor vigtigt det er at vinde kampene. En forskel som Anders også italesætter ved, at han godt kan mærke, at der er andre deltagere, som det betyder rigtig meget for. For Allan er det vigtigere, at alle på holdet har en positiv følelse af spillet og at de føler sig som en del af spillet. For Rasmus er det helt centralt at vinde kampene - for hans egen skyld. Han giver udtryk for, at han er meget bevidst om, at hans vindermentalitet er markant større end mange af de andres, eksemplificeret med udtalelser som; "(..)hvis vi er bagud, så skal vi fandeme op

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

og score og hvis vi er foran, så skal vi fandeme holde føringen.” (bilag 5, 5) og ”(..)hvis nu jeg rigtig gerne vil vinde og de andre de vil egentlig gerne løbe rundt og hygge lidt.. så irriterer det mig (..)” (bilag 5, 6). Hele denne passage i vores analyse kan gennemføres på baggrund af, at fællesskabets praksis blandt andet er kendetegnet ved, at trænerne holder styr på scoringerne hele tiden. Havde de for eksempel været mere ligeglade med stillingen i kampene, havde der været en anderledes karakter af praksis, grundet det manglende fokus på stillingen. Det havde givet et markant anderledes udgangspunkt for at have en passage vedrørende tab-/vindmentaliteten under kampene. Hovedpointen vedrørende informanternes forhold til tab-/vindkoden i første interviewrunde er, at der er en tydelig differentiering i deres udsagn. Lad os nu kigge på nogle uddrag vedrørende deres forhold til at vinde i anden interviewrunde:

I: Og hvor meget går du op i, at I vinder kampene? Det spurgte jeg også om sidst.

Anders: Ja, det gjorde du. Og lidt mere end jeg gjorde i starten, for nu har jeg ligesom fået styr på det, og jeg er egentlig okay til det. Så synes jeg det er sjovere at vinde. (..) (Bilag 8, 4)

I: (..)Når I så spiller de der kampe dér. [Rasmus: Ja.] Hvor meget går du så op i det dér om I vinder kampene?

Rasmus: Det går jeg meget op i. (Bilag 9, 6)

Allan: Altså personligt, så betyder det ikke noget om vi har tabt. Men i kampen der betyder det noget. Det er ikke noget jeg tænker over, når jeg kommer hjem.(..)

I: Men når du spiller, har det så en betydning?

Allan: Ja. Så gør jeg alt for at vinde. (..) (Bilag 10, 3)

I disse uddrag, som alle er fra anden interviewrunde, er der en langt større homogenisering i deres udsagn. Anders udtrykker, at han nu synes, det er sjovere at vinde end at tabe, Rasmus udtrykker, at han (fortsat) går meget op i at vinde og Allan udtrykker, at det betyder noget at vinde, når han først er i gang med kampene. Der er noget, der tyder på, at deres gensidige engagementsrelationer har skabt en større homogenisering i praksisfællesskabet. Dette kan blandt andet være grundet det fokus, der er fra trænerens side i forhold til konkurrenceelementet. Som sagt holdes der styr på scoringerne, hvilket er en del af det fælles repertoire i praksisfællesskabet. Det centrale i denne passage er, at der er indikationer på, at de gensidige engagementsrelationer i denne sammenhæng har med-

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

ført en større homogenisering omkring forholdet til konkurrenceelementet ved træningerne i forskningsprojektet.

Vi har dog nogle eksempler fra vores empiri, der også indikerer, at der fortsat er differentiering mellem deltagerne i forskningsprojektet vedrørende deres forhold til at vinde. For eksempel siger Allan, at det ikke er noget, som han tænker over, når han kommer hjem. Det lyder efterfølgende; *"(..)Måske et kvarter efter, så kan jeg synes det er ærgerligt, men det er ikke noget der betyder noget reelt."* (bilag 10, 3). Ved én af vores observationer spørger Allan efter en færdigspillet kamp, hvem der vandt, hvorefter han udtrykker sin begejstring om, at det var hans hold (bilag 21, 1). At han spørger en anden hvordan det gik i kampen, er en indikation på, at han ikke følger med i stillingen undervejs, som er i strid med hans udtalelser om, at det er vigtigt for ham at vinde så snart kampene er i gang. Der er altså, med denne uoverensstemmelse mellem det, han siger og det, han gør, flere indikationer på, at Allan ikke har så meget fokus på at vinde. Det samme gælder i nogen grad for Anders, der ved andet interview siger; *"(..)jeg sagde sidst, at der er nogen, der går meget op i det, og det syntes jeg var lidt sjovt. Det synes jeg stadigvæk det er, når der virkelig er nogen der råber dernede, når det går godt eller skidt."* (bilag 8, 4). Selvom han nu går mere op i at vinde, er der altså andre, der går så meget op i det, at det er svært for Anders at forstå. Der er altså, den overordnet større homogenisering til trods, fortsat differentiering mellem deltagerne i praksisfællesskabet i deres forhold til hvor vigtigt det er at vinde.

Anders' kommentar; *"(..)for nu har jeg ligesom fået styr på det, og jeg er egentlig okay til det. Så synes jeg det er sjovere at vinde."* (bilag 8, 4) fra uddraget tidligere, vil danne grundlag for den næste passage i denne del af analysen. Det vil handle om informanternes synspunkter i forhold til deres individuelle samt den samlede gruppes håndboldtekniske udvikling. Anders siger i andet interview; *"(..)Så er det også blevet sjovere, nu hvor man er blevet bedre til det (..)"* (bilag 8, 2) med henvisning til hans oplevede udvikling i forhold til hans eget niveau i kampene. Rasmus siger om gruppens niveau; *"Jeg synes niveauet.. er lidt for.. lidt for, måske lavt. I forhold til hvad det burde være. (..)der er nogen der spillet en del tid, og så bør man stadig have et vist niveau. (..)men det er måske også fordi jeg ser mig selv som én af de bedre."* (bilag 9, 3). Han er altså lidt skuffet over, at gruppens håndboldmæssige kvalifikationer ikke er blevet højnet mere end de er. Allan siger i første interview; *"Altså, det er klart når man starter på et lavt niveau, så bliver man udfordret på den fysiske aktivitet. Det er jo klart."* (bilag 6, 4) og i andet interview *"(..)Og også som vi alle sammen bli-*

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

ver bedre og kommer i bedre form, så bliver kampene også sjovere.” (bilag 10, 2). Han har altså omtrent den samme oplevelse og forståelse som Anders. Anders og Allan var, med hensyn til de håndboldmæssige kvalifikationer, rimelig lige med hinanden i udgangspunktet, da de ikke havde den store erfaring med boldspil (i hvert fald ikke håndbold), hvilket Rasmus i højere grad havde erfaring med. Dét i kombination med Rasmus’ markant større vindermentalitet, lader til at have ført til en differentiering i praksisfællesskabet i forhold til forståelsen af det håndboldtekniske niveau i gruppen. Rasmus er startet på et højere niveau og lader til at have haft en forventning om, at de andre kunne nærme sig niveauet hos de bedste. Allan og Anders har begge udtrykt, at de har forbedret sig, hvilket har udlignet niveauet mellem dem og de bedste - og dette har medført en større glæde ved deltagelsen i aktiviteten. Når vi har observeret træningerne, har vi set en stor udvikling i de håndboldmæssige kvalifikationer hos de deltagere, der var uøvede til at starte med. Hos de deltagere, der var dygtige i forvejen, set i relation til de andre deltagere, har udviklingen været mindre. Med andre ord; gennem perioden er niveauforskellene samlet set blevet udlignet.

Ovenstående pointe om, at niveauforskellene i de håndboldmæssige kvalifikationer er udlignet, vil have en betydning for deltagernes position i praksisfællesskabet. Hvis kvalifikationerne er forbedret, anerkendes de i højere grad, hvilket giver en mere central deltagelsesidentitet. Vi har tidligere i denne første analysedel beskrevet, at et karaktertræk ved praksisfællesskabet i forskningsprojektet er den fælles virksomhed, som vedrører at alle skal være en del af spillet, således at de har bedre basis for at deltage i praksis udenfor banen. Ud fra udtalelser fra vores tre informanter, og med den netop opsummerede pointe in mente, er der indikationer på, at de håndboldmæssige kvalifikationer har en betydning for mulighederne for at indgå som en hensigtsmæssig del af praksis. Det lyder således hos vores informanter;

Allan: (..)man indtager forskellige roller, hvad hedder det.. alt efter hvem man spiller sammen med. Hvis man spiller med nogen der lige er begyndt (..)så bliver man nødt til at tage sig den der position, hvor man løber lidt mere og hjælper nogen og scorer nogle flere mål. Så indtager man en større sportslig rolle end man ellers gør. (Bilag 10, 8)

Anders: (..)jeg [kan] se på nogle af dem, der ikke er så gode. (..)de føler sig måske lidt lavstatus og har ikke lyst til at snakke så meget eller sådan noget. De føler ligesom de skal bevise noget før de kan være med i en samtale eller i fælles-

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

skabet eller et eller andet, og det er selvfølgelig synd. Jeg tror det betyder mere end jeg lige ville have troet det ville. (Bilag 8, 9)

Rasmus: (...)på banen, der er jeg ligesom ham lederen dér, der sådan, oftest er det mig der spiller i midten (...) (Bilag 9, 14)

Vi kan med de ovenstående uddrag se, at vores informanter tilskriver det en betydning, hvilket niveau man præsterer på inde på banen. Ikke alene har det en betydning for den rolle man spiller på banen, men det er, som tidligere nævnt, også noget, der har en betydning for det sociale, der foregår udenfor banen. Rasmus har, som tidligere nævnt, et højere håndboldmæssigt niveau end mange af de andre, hvilket gør, at han indtager en lederrolle på banen - men Allan udtaler også, at man indtager "en større sportslig rolle end man ellers gør", hvis man spiller "med nogen der lige er begyndt". Så selv Allan, der har et markant lavere niveau end for eksempel Rasmus, giver udtryk for, at han indtager en større rolle i visse situationer. Det kan altså tyde på, at der er en enighed om, at de håndboldmæssige kvalifikationer har betydning for de positioner, som deltagerne indtager i praksisfællesskabet. Anders er blevet overrasket over, at de håndboldmæssige kvalifikationer har betydet så meget for ens position, som de gør. De, der ikke har den samme håndboldmæssige kunnen som størstedelen af de andre, "føler ligesom de skal bevise noget", gennem deres spil på banen, så de kan blive anerkendt. Gennem øget anerkendelse kan de byde ind med andre initiativer og indgå i samtaler - og i fællesskabet. Selve håndboldspillet fylder så relativt meget i praksis i forskningsprojektet, at det er dér deltagerne primært har deres virke. Dermed er det primært dér, hvor de forhandler deres meninger. Desuden er det i høj grad deres kvalifikationer på banen, som deres position i praksisfællesskabet forandres med udgangspunkt i.

Lad os kigge nærmere på en situation fra en af træningerne i forskningsprojektet. Denne situation præsenteres som en situationsbeskrivelse, som efterfølgende vil blive analyseret. Situationen er ofte forekommet under vores observationer og er skrevet ud fra et af flere steder i vores observationsnoter, hvor dette er forekommet.

Situationsbeskrivelse 1:

Spillet kører frem og tilbage på den lille bane som det plejer. Det ene hold har som sædvanlig grønne trøjer på. Rasmus lader til at være meget ærgerrig efter at vinde. Hans hold kommer til afslutning og så snart de har afsluttet råber han; "KOM HJEM!"

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

med en markant højere volumen end mange af de andre tilråb, der bliver givet undervejs i kampene.

(Bilag 22, 1)

Vi vil nu se nærmere på de tre informanternes forhold til situationer som den ovenstående. Rasmus, som er omdrejningspunktet i situationen, siger; ”Jeg er meget på til lige sådan dér at råbe; ”Kom nu hjem!” eller ”Kom så frem af banen!” eller ”Frem - frem på banen!”, ikke også. Fordi det kan (..)motivere de andre til at komme lidt i gang ved at der kommer en høj lyd.” (bilag 9, 7). Han siger det altså for at få de andre lidt i gang og yde en ekstra indsats. Om dét siger Anders; ”(..)en som for eksempel Rasmus, der render og råber hele tiden, ik. Og han får da også én med på det og high fiver hele tiden (..) Og så gør man det jo bare og er lidt med på den.” (bilag 8, 6-7) og Allan siger følgende; ”Sportsligt, der hører man mere efter, hvis der er nogen der er bedre end andre. Så kan man tage imod råd og sådan.” (bilag 10, 7), hvilket bakker op om Anders’ udtalelse. Efter vores vurdering har Rasmus været én af de absolut bedste håndboldspillere i forskningsprojektet, hvilket han også selv har en fornemmelse af, at han er. Når han råber til de andre på banen, er der en forståelse af, at det er korrekt at følge dét han siger, da han har et højere håndboldteknisk niveau end de fleste andre. Dette nærmer sig en analyse af forskellige positioner i gruppen, hvilket vi vil analysere specifikt i vores tredje analysedel. Der er en homogenisering, som følge af deltagernes gensidige engagementsrelationer, i forhold til de beskeder Rasmus råber til de andre deltagere under kampene. Under vores observationer har vi set, at det bliver accepteret, at Rasmus råber disse kommandoer og når han for eksempel giver high fives, bliver der taget imod dem med et smil. Hans ageren under kampene er altså bredt accepteret af de øvrige deltagere i forskningsprojektet.

4.3.3 - ’Splittede’ praksisfællesskaber og påvirkninger af praksisfællesskabet

I dette tredje afsnit af vores første analysedel vil vi analysere det konstruerede praksisfællesskab ud fra en optik om 1) et praksisfællesskab kan siges at være en del af en større sammenhæng og 2) et praksisfællesskab kan analyseres til mindre dele. Vi vil gå frem i den nævnte rækkefølge.

Som vi beskrev i vores teoriafsnit er et praksisfællesskab, herunder den meningsforhandling, der foregår i praksisfællesskabet, en del af en større sammenhæng (se ’2.2 - Etienne Wenger’). Den større sammenhæng har en indflydelse på den forhandling, der foregår i praksisfællesskabet - og den har en indflydelse på praksisfællesskabets karakter. Desuden, som beskrevet i ’2.1 - Viden-

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

skabsteoretisk udgangspunkt', er den større kontekst central at forholde sig til, når der arbejdes socialkonstruktivistisk, da denne har en indvirkning på den lokale kontekst. At vi i det hele taget kan have været tilknyttet forskningsprojektet, kræver i første omgang, at projektet er blevet initieret. Det blev det i sin tid af professor Peter Krstrup fra Institut for Idræt og Ernæring, Københavns Universitet. Projektet er organiseret på en bestemt måde, som til dels er bestemt af Center for Holdspil og Sundhed, som står for projektet og til dels af de forskellige bidragydere til projektet, herunder blandt andet Dansk Håndbold Forbund. Bidragerne har forskellige interesser i projektet, og DHF, repræsenteret ved Tanja Kilbæk Ramgil, som vi har interviewet, siger følgende om formålet med at tage del i forskningsprojektet;

Tanja: (...)der [er] blevet kastet nogle penge i projektet for at få noget håndgribeligt og dokumenteret materiale på hvad sundhedseffekten reelt er af det her håndboldfitness¹⁷. Og det er jo blandt andet affødt af, at vi har brug for at have noget dokumentation for, at det ikke bare er for sjov, at vi render og siger, at det er piv sundt at gå til håndboldfitness. Det der med at have nogle forskningsresultater, det giver alligevel lidt mere vægt bagved ordene.(...)det har været et behov for at få nogle fakta. Få nogle data på det. Få noget håndgribeligt. Få noget evidensbaseret man kan smide på bordet og sige; "Prøv at hør her: det her kan vi simpelthen ikke komme udenom. Det er fantastisk!". (...)

(Bilag 2, 18-19)

Det er helt tydeligt, at det er centralt for DHF at få noget dokumentation på, at det er sundt at dyrke håndboldfitness - og håndbold generelt. De vil have "håndgribeligt og dokumenteret materiale" og Tanja siger meget selvfølgeligt, at det at "have nogle forskningsresultater, det giver alligevel mere vægt bagved ordene". Det griber ind i en forståelse af, at evidens er et centralt element i vores samfund, for eksempel med henblik på at kunne vise omverdenen, at det er sundt at spille håndbold. For at kunne opnå det, som DHF ønsker at få ud af deres bidrag til projektet, bliver det primært de fysiologiske parametre, der er centrale at måle på. Dette gøres ud fra en positivistisk tilgang til det undersøgte, som kan fastslå, at det faktisk er sundt at dyrke håndbold(fitness). Med den positivistiske

¹⁷ Vores interview med Tanja omhandlede primært håndboldfitness, som motionshåndbold er en afart af. DHF har støttet hele projektet, som tidligere beskrevet indeholder tre dele om motionshåndbold og én om håndboldfitness. Så udtalelsen vedrører også deres formål med det delprojekt, som vi har været tilknyttet.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

tilgang er det muligt, gennem før- og eftermålinger, analyser af muskelprøver og meget andet, at få kliniske, standardiserede målinger, der kan dokumentere, at håndbold for eksempel forbedrer konditionen, styrker knoglerne og gør musklerne bedre til at udvikle stor kraft på kort tid. I modsætning hertil er studier, som baseres på kvalitative metoder, hvor konklusionerne i langt højere grad er afhængige af for eksempel konteksten, tidspunktet og forskerens indflydelse. Når det er dokumentation af sundhedseffekterne ved håndbold, der efterspørges fra én af bidragsyderne, er det den 'bestilling', som CHS skal forsøge at tilbagelevere. Det betyder, at organiseringen af forskningsprojektet nødvendigvis må være meget standardiseret (ens fremgangsmåde hver gang) og styret (af trænere, der skal sikre, at det går ordentligt til). Får de til gengæld vist de ønskede resultater, er der basis for et videre samarbejde omkring fremtidige projekter. Dermed er der bedre basis for, at CHS i fremtiden kan rejse midler til at lave forskningsprojekter indenfor holdboldspil. Ved at de opfylder kravene, kan de på en eller anden vis sikre deres eksistens i fremtiden.

Vi vil nu kigge nærmere på det andet forhold, som vi nævnte i indledningen til dette afsnit af vores første analysedel; at et praksisfællesskab kan analyseres til mindre dele. Når vi, ud fra vores observationer og med uddrag fra interviews, har fremanalyseret og konstrueret forskningsprojektet som værende et eksempel på et praksisfællesskab, har vi gjort det ud fra deltageres gensidige engagement, fælles virksomheder og fælles repertoire. Vi har dog ikke kunne undsige os, at trænerne og os selv har en betydningsfuld indvirkning på den praksis, som vi har observeret. Det er trænerne, der sørger for blandt andet at huske deltagerne på, at de skal påføre sig pulsbælter og GPS-veste (hvis de ikke har husket det selv), de står for at varme deltagerne op og de holder styr på tid og scoringer under kampene. Deltageres tilstedeværelse er derimod primært med udgangspunkt i dét at gennemføre træningen. Desuden har vi selvfølgelig også været til stede under vores observationer - og vores engagement i forskningsprojektet har drejet sig om nogle helt andre ting, end det har for både deltagerne og trænerne. Når vi først har kastet et analytisk blik på forskningsprojektet, og vi har foretaget vores konstruktion af praksisfællesskabet derudfra, har vi været tilbøjelige til at betragte det hele som værende ét samlet praksisfællesskab. Ved en nærmere analyse, fortsat med udgangspunkt i de tre kriterier (gensidigt engagement, fælles virksomhed og fælles repertoire), kan der dog være tale om mere end ét praksisfællesskab. Vi argumenterer for, at vi ikke kan kalde os for et praksisfællesskab, da der i vores optik bør være minimum tre til stede for, at vi kan kalde noget for et praksisfællesskab.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

Formålet med de to gruppers (deltagerne og trænerne) tilstedeværelse i forskningsprojektet er så markant forskellige, at en distinktion mellem to mindre praksisfællesskaber kan være nødvendig; ét for trænerne og ét for deltagerne. Der er mange fællestræk omkring det fælles repertoire for de to grupper, da begge grupper for eksempel har været til stede ved den samme træning, i den samme hal - og de alle er bekendt med de overordnede formål med projektet og hvordan det forløber. Men der er også store og afgørende forskelle, der gør, at en distinktion mellem de to mindre grupper kan være meningsfuld. I nedenstående skema har vi, ud fra de tre kriterier, nedskrevet nogle af de vigtigste elementer for hver af de to grupper.

	Deltagerne	Trænerne
Gensidigt engagement	Gensidigt engagerede i at deltage i træningen i forbindelse med forskningsprojektet	Gensidigt engagerede i at gennemføre træninger for deltagerne, der følger de forskrifter, der er i beskrivelserne af projektet.
Fælles virksomhed	Alle skal være med i spillet, så de har basis for at være med i det sociale samspil udenfor banen.	Alle skal få rørt sig mest muligt, så forskningen sikres bedst muligt. Der skal spilles fire kampe á 10 minutter hver gang - med en god opvarmning inden.
Fælles repertoire	Vigtige elementer er bolde, grønne veste (til at skille holdene fra hinanden), mål og streger som afgrænser banen, som alle er vigtige ting i træningen. Begreber som vedrører spillet. Eksempelvis ”kryds”, ”over midten” og ”ny bold”.	Vigtige elementer er GPS-veste, pulsbælter og stopure, der skal sikre, at der bliver indsamlet data og at planen bliver fulgt. Begreber som vedrører træningen og dets udbytte; ”intensitet”, ”to minutter igen”, ”puls-bælter” og ”GPS-veste”.

Praksis for deltagerne er så at sige at deltage i træningen, hvor praksis for trænerne er at lede deltagerne gennem træningen. I tilknytning til de forskelligartede praksisser er det for eksempel forskelligt hvilke artefakter, der er de vigtige - og hvad der er det primære opmærksomhedspunkt for gruppen. Ud fra ovenstående betragtninger, kan der i forskningsprojektet være tale om et deltagerpraksisfællesskab og et trænerpraksisfællesskab. Grænserne for de to praksisfællesskaber er til dels

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

sammenflydende og dermed kan det i udtrykket fremstå som det samme praksisfællesskab. For det første, fordi der som nævnt er flere fællestræk ved dem. For det andet, fordi trænerne af forskellige årsager har været med som aktive i træningerne indimellem. Ved at træde ind og deltage som spiller i træningen, har træneren pludselig en mere deltagerorienteret tilknytning til forskningsprojektet. Træneren har dog stadigvæk ansvar for organiseringen af træningen, så de har en lidt splittet rolle i de træninger, hvor de deltager aktivt. Som tidligere nævnt, i 'Kapitel 3 - Metode', har vi også deltaget i træningen enkelte gange. I de træninger, hvor vi har deltaget som aktive, har vi haft en anderledes påvirkning på den praksis, end når vi har observeret som ikke deltagende observatører. Efter som det er en midlertidig deltagelse som aktive, vurderer vi dog, at den påvirkning, som vi har haft på praksis gennem vores aktive deltagelse, har været begrænset.

Hermed er tredje og sidste afsnit af første analysedel nået til sin ende og vi vil nu samle op på hele første analysedel i det følgende.

4.3.4 - Opsamling på analysedel 1

I første underafsnit af denne analysedel fremanalyserede vi et praksisfællesskab gennem forskellige empiriske nedslag, forholdt til de tre kriterier der skal være til stede for, at der er tale om et praksisfællesskab; gensidigt engagement, fælles virksomhed og fælles repertoire. Deltagerne er alle del af den samme træning flere gange om ugen, hvilket er det centrale vedrørende gensidigt engagement; at der er en engageret samling omkring en fælles praksis, uanset ens forskelligheder ellers. Der er for eksempel en fælles virksomhed omkring, at alle skal være en del af spillet, da det danner grundlag for at trives udenfor banen også, og der er nogle helt faste rutiner, regler, artefakter med videre, der kendetegner, at der også er et fælles repertoire. Dermed kan vi konkludere, at der er et praksisfællesskab i forskningsprojektet - ud fra vores konstruktioner med sammenkoblingen af vores empiri og teoretiske tilgang.

I andet underafsnit analyserede vi med udgangspunkt i, at et fællesskabs praksis både kan homogenisere og differentiere individernes socialt forhandlede meninger, hvorledes praksisfællesskabet har forandret sig gennem forløbet. Vi har analyseret eksempler på både homogenisering og differentiering. I forhold til deltagerens vindermentalitet, er deltagerne blevet mere homogene. I første runde var Anders og Allan mere ligeglade med at vinde, men i anden runde havde de meget større fokus

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

på at vinde kampene, ligesom Rasmus havde hele tiden. Angående gruppens håndboldtekniske niveau var der større differentiering. Rasmus mente niveauet generelt var for lavt, hvorimod Anders og Allan mente, at niveauet var hævet i en sådan grad, at det på tidspunktet for andet interview var meget sjovere at deltage i kampene. Slutteligt var der homogenisering vedrørende Rasmus' råb under kampene. Hans sigte med dem var at få de andre motiveret til at arbejde hårdere, hvilket Anders og Allan gav udtryk for, at de gjorde.

I tredje og sidste underafsnit analyserede vi først praksisfællesskabet i forskningsprojektet som værende en del af en større kontekst. Forskningsprojektet er en del af et større projekt, som har rod i CHS og er støttet af blandt andet DHF. De formuleringer, der er af projektet, samt de ønsker, der er fra DHF omkring det udbytte, som de vil have, er med til at påvirke den praksis, der er i forskningsprojektet. Dermed påvirker det også praksisfællesskabets karakter. Vi analyserede slutteligt praksisfællesskabet i forskningsprojektet som værende delt i mindre praksisfællesskaber. Der er et deltager-praksisfællesskab, hvis praksis vedrører selve udøvelsen af aktiviteterne i træningerne. Derudover er der et træner-praksisfællesskab, som sørger for at styre aktiviteterne i forskningsprojektet.

4.4 - Analysedel 2 - Meningsforhandling

I denne analysedel vil vi analysere vores informanternes meningsforhandling i forhold til deres deltagelse i det praksisfællesskab, som indeholder både trænere og forsøgspersoner. Først vil vi analysere deres meningsforhandling i starten af projektforsløbet (ved første interview) og i det andet underafsnit vil vi analysere deres meningsforhandling i slutningen af forløbet (ved andet interview).

4.4.1 - Første interviewrunde

Som beskrevet i teoriafsnittet, anser vi meningsforhandling som en proces, hvor deltagerne forhandler mening med deres tilstedeværelse i forskningsprojektet (se '2.2.3 - Meningsforhandling'). Vi vil derfor fremanalysere vores informanternes meningsforhandling i forhold til deres deltagelse i forskningsprojektet, og ud fra dette analysere de ændringer, der sker i meningsforhandlingen fra første til anden interviewrunde. Meningsforhandlingerne i første interviewrunde tager udgangspunkt i de forhandlinger, der går forud for deltagelsen i forskningsprojektet. Det vil sige, at det er meninger forhandlet i forhold til tidligere erfaringer og forståelser, som danner udgangspunkt for deres deltagelse i forskningsprojektet.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

I starten af forløbet er der indikationer på, at der er forskellige faktorer, der påvirker Anders' meningsforhandling i forhold til hans deltagelse forskningsprojektet. Særligt de potentielle fysiologiske effekter, som Anders kan få ud af hans deltagelse i forskningsprojektet, har en tydelig påvirkning på Anders' meningsforhandling. Han svarer blandt andet følgende til spørgsmålet om, hvorfor han har meldt sig til projektet;

I: Hvorfor har du meldt dig som forsøgsperson til det her projekt?

Anders: (..)jeg var lidt træt af at blive forpustet af at gå op og ned af trapper, og jeg vidste jo godt, at jeg var ikke i den bedste form (..) (Bilag 4, 1-2)

I ovenstående citat svarer Anders, at hans deltagelse primært var begrundet med det potentielle fysiologiske udbytte af hans deltagelse. Han var træt af at blive forpustet af at gå op og ned af trapper og ville derfor gerne i bedre fysisk form. Derfor tilmeldte han sig dette projekt. Dette stemmer i høj grad overens med hans øvrige svar til, hvad der tiltalte ham ved projektet:

I: Hvad var det ved det projekt som tiltalte dig i forhold til nogle af de andre du har læst?

Anders: Øh.. jamen så var det så, jeg havde jo gået med tanker længe om, at nu skulle der snart ske noget, jeg kunne mærke jeg måske lige vejede ti kilo for meget (..) (Bilag 4, 3)

En af grundene til, at Anders har tilmeldt sig projektet, har altså været, at han gerne ville forbedre sin fysiske kapacitet og tabe sig. Anders har følt, at han har vejet lidt for meget i forhold til, hvad han burde. Det har han set forskningsprojektet som en mulighed for at gøre noget ved - og derfor har han valgt at tilmelde sig.

Vores anden informant, Rasmus, har lignende begrundelser for, hvorfor han forhandler mening i forhold til hans deltagelse i forskningsprojektet. Han svarer blandt andet:

I: (..)Hvad tænker du, at du ligesom skal have ud af det?

Rasmus: Jeg skal blive i lidt bedre form. [griner] Og så skal jeg.. det var egentlig fordi.. jeg ville godt starte til håndbold. Det var lidt min tanke. Og så fik jeg øje på det her, og det er en meget god indgangsvinkel. (Bilag 5, 2)

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

I ovenstående uddrag kan vi se, at Rasmus har tilmeldt sig, fordi han ”skal blive i lidt bedre form” og desuden fordi han godt vil starte til håndbold igen, som han tidligere har spillet. Han forhandler især sin mening, i forhold til at melde sig, på baggrund af nogle af de karakteristika, der er opstillet vedrørende forskningsprojektet på forhånd. Han siger, at ”det er en meget god indgangsvinkel” og han udtaler på et andet tidspunkt i det første interview; ”Og så fik jeg øje på det på Facebook, hvor der stod; ”Deltag i spændende håndboldprojekt” og; ”utrænede mænd”, og jeg tænkte: ”Det dér, det er spot on mig!”.” (bilag 5, 2). Fordi han gerne vil starte til håndbold i en forening igen, ser han god mening i at komme lidt i form og få kastet med en bold igen (bilag 5, 3). Idet han passer ind i betegnelsen utrænede, var der et godt grundlag for, at han meldte sig til forskningsprojektet. Han beskriver det selv således; ”Så det faldt faktisk helt perfekt.” (bilag 5, 2). Rasmus forhandler i høj grad mening i forhold til de fysiske forbedringer, som han kan opnå gennem forløbet, således at han vil blive klar til at starte til håndbold i en forening igen.

Vores sidste informant, Allan, udtrykker sig også i en retning, hvor vi kan fremanalysere, at han forhandler mening i forhold til det fysiske aspekt. Allan udtrykker blandt andet følgende i interviewet:

I: (...)Hvad har fået dig til at melde dig til det her?

Allan: Jeg har jo længe vidst at jeg havde brug for noget motion, ik. Det er jo bedre for at holde længere i livet og sådan. At være i form (...) (Bilag 6, 2)

Han har længe vidst, at han ”havde brug for noget motion”, da det er vigtigt for ”at holde længere i livet og sådan”. Som udgangspunkt har han mulighed for dette ved at deltage i forskningsprojektet, hvorfor det gav mening for Allan at melde sig som forsøgsperson. I Allans meningsforhandling omkring hans deltagelse i projektet, beskriver han også, at det er vigtigt, at han får noget motion, når han er til stede. Han ser projektet som en mulig start på en fastholdelse af motion på længere sigt - også efter projektets afslutning.

I: (...)Hvad vil du gerne have ud af det?

Allan: Først og fremmest at få noget motion, og så når det er så lang tid, de der 14 uger, så håber jeg, at jeg holder ved og eventuelt starter til noget bagefter. Og holder min kondi ved lige. (Bilag 6, 3)

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

Ovenstående citater fra første interview viser, at det for Allans meningsforhandling i forhold til hans deltagelse i forskningsprojektet, er vigtigt for ham, at det fysiologiske perspektiv er opfyldt. Det er centralt for Allan, at han har mulighed for at forbedre sin kondition gennem hans deltagelse i forskningsprojektet. Hans motivation for at melde sig til projektet, og hans årsager for stadig at deltage, beskriver han som *”først og fremmest at få noget motion”* og dermed at komme i bedre form. Derudover mener han, at dette projekt kan være en start for ham, på en fremtid som i højere grad indeholder motion i hverdagen. Han har selv en opfattelse af, at motion kan give kroppen en længere levetid, hvilket gør, at han gerne vil dyrke noget mere motion end tilfældet har været hidtil.

Vi har altså fremanalyseret alle informanternes svar som værende meningsforhandlinger, der vedrører det potentielle fysiologiske udbytte, som de kan få ud af at deltage i forskningsprojektet. Dette skyldes muligvis, at der, fra projektets side, har været en tydelig fokusering på det fysiologiske fra projektets begyndelse.

Som vi skrev i første analysedel, er der nogle bidragsydere til projektet, som gerne vil have noget evidens for, at håndbold er sundt, som oftest påvises med fysiologiske målinger ud fra en positivistisk tilgang (se 4.3 - Analysedel 1 - Praksisfællesskaber). Det har en betydning for, hvordan projektet er organiseret og hvad der fokuseres på overordnet set. I et af de opslag, som har været skrevet omkring projektet, i forbindelse med rekruttering af deltagere, er der udelukkende fokus på de fysiologiske aspekter i projektet. Der er blandt andet i overskriften på rekrutteringsopslaget skrevet; *”Utrænede mænd og kvinder i alderen 18-30 år søges til deltagelse i forskningsprojekt om trænings- og sundhedseffekter af motionshåndbold”* (Center for Holdspil og Sundhed, 2015). Desuden er formålet med projektet beskrevet som *”At undersøge de trænings- og sundhedsmæssige effekter af 12 ugers motionshåndbold på mindre baner (4v4).”* (ibid.) og under beskrivelsen af tests og målinger, der skal foretages undervejs i forløbet, nævnes blot de fysiologiske tests (ibid.). Dette giver et klart billede af forskningsprojektets fokus, hvilket givetvis har en påvirkning på deltagernes forventninger til deres deltagelse samt på deres fokus i forhold til deres forventede udbytte af at deltage. Det er tydeligt, ud fra forskningsprojektets opslag, at det primært er et naturvidenskabeligt forskningsprojekt, der har fokus på de potentielle fysiologiske effekter ved motionshåndbold. På trods af at der rent faktisk er en humanistisk/samfundsvidenskabelig del af projektet, beskrives denne ikke i opslaget. En del af forklaringen på deltagernes fysiologiske fokus i forskningsprojektet kan altså lægges i dette klare fokus i beskrivelserne fra Center for Holdspil og Sundhed.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

Som vi skrev tidligere i opgaven (se ' 3.2 - Udgangspunkt for undersøgelsen') har der gennem hele projektet været en fokusering på det fysiologiske ved træningerne, for eksempel ved påføring af pulsbælter og GPS-veste. Desuden med motiverende tilråb fra trænerens side, der har tjent til det formål at få deltagerne til at præstere yderligere. Deltagerne har altså gennem hele projektet stiftet bekendtskab med forskellige fysiologiske måleinstrumenter, som har haft til formål at skitsere deltagerens fysiologiske udvikling. Efter de første par træninger påførte deltagerne sig pulsbælterne og/eller GPS-vestene som det første, inden de skulle i gang med træningen, hvis de så dem ligge fremme på gulvet, når de ankom. Det var blevet en selvfølgelighed for dem, at måleinstrumenterne var en del af træningen og de påførte sig det pulsbælte eller den vest, som havde det nummer på, som var deres faste nummer. Det var vigtigt, at de påførte sig det samme nummer hver gang. De indordnede sig så at sige ved at påføre sig måleinstrumenterne. Kun enkelte gange undervejs har de skulle udfylde spørgeskemaer som en del af træningen, hvilket gjorde, at det humanistisk/samfundsvidenskabelige bidrag til projektet fyldte meget lidt. I hvert fald til de træninger, som vi har observeret. Vi har på intet tidspunkt oplevet, at den sociale dimension eller den personlige udvikling har været italesat under vores observationer. Dette kan have haft yderligere effekt på deltagerens fokus for projektet, hvilket kan være med til at forklare deres store fokus på det fysiologiske aspekt ved de gennemførte interviews.

Med de beskrivelser, der har været af forskningsprojektet i opslag med videre samt det store fokus, der har været på det fysiologiske ved træningerne med måleinstrumenter, stram tidsstyring og så videre, er deltagerne så at sige blevet aftvunget at tænke i fysiologiske baner. Trænerne er alle fra den naturvidenskabelige del af projektet - og deres fokus bliver dermed naturligt også mere på det fysiologiske, hvor de stringent følger den samme model for træningen hver gang. Lidt ligesom hvis de fulgte en forsøgsprotokol, som det i ét eller andet omfang også er, når det foregår i et klinisk miljø, hvor forskningen er i fokus. Vi anser det, at forskningsprojektet gennemgående er naturvidenskabeligt, som en afgørende faktor for de italesættelser, som vores informanter kommer med. Det er med til at påvirke dem til at have fokus på det fysiologiske aspekt som udgangspunkt for deres deltagelse.

Deltagerne italesætter i høj grad det fysiologiske som værende en betydningsfuld faktor for deres deltagelse i forskningsprojektet, men der er også andre faktorer, som de forhandler mening i forhold til. Det vil vi kigge nærmere på i det følgende.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

En faktor, som har påvirket Anders' meningsforhandling, har været udfordringen ved selv at skulle tage initiativ til motion. Anders siger: ”Jeg skal ligesom have et eller andet hvor der er nogle andre der sparker mig i røven og så virkede studiet som en rigtig god måde at blive motiveret på (..)” (bilag 4, 1-2). Han udtrykker altså, at han har brug for nogle der motiverer ham, hvilket han mener, at han får opfyldt i forskningsprojektet. I et uddybende svar fortæller Anders, at han synes holdsport er sjovere, hvorfor han gerne vil dyrke den form for motion.

Anders: Jamen generelt så holdsport.. øh.. det er bare sjovere. Nu har jeg prøvet at løbe nogle gange, og jeg kan bare ikke.. det er ikke sjovt, fordi man er alene og det er kedeligt. Her deler man ligesom med andre, hvor man kan mærke, at de har det også hårdt, men de har det også sjovt, og det løfter bare hele oplevelsen.

(Bilag 4, 5-6)

Anders synes altså, at holdsport er sjovere end for eksempel at løbe en tur. Det har altså betydning for hans meningsforhandling i forhold til at indgå i forskningsprojektet, at det foregår sammen med nogle andre og ikke er individuelt fokuseret. Det øger hans motivation og glæden ved at dyrke idræt. Det er vigtigt for Anders, at det er en socialt orienteret aktivitet, der er i centrum. Havde det ikke været det, havde han givetvis ikke tilmeldt sig projektet. Det er centralt at være sammen med andre om det, for ”det løfter bare hele oplevelsen”. Det er altså et tydeligt eksempel på, at karakteren af praksis har en stor betydning for meningsforhandlingen.

Ligesom Anders har forhandlet mening i forhold til andre ting end udelukkende de fysiologiske aspekter, gør Rasmus det tilsvarende. Han har blandt andet også forhandlet mening i forhold til de sociale elementer, som forskningsprojektet giver mulighed for at være en del af. Han udtrykker blandt andet; ”Og så.. så er der også det sociale i det. Det fylder nok 60 procent, tror jeg.” (bilag 5, 3). Lidt senere i det første interview lyder det:

*I: Nu siger du selv, at noget af det vigtige for dig i det her, det er det sociale.
[Rasmus: Ja.] Det er cirka 60 procent. [Rasmus: Ja, der omkring, tror jeg.]
Hvorfor er det vigtigt for dig, det sociale?*

Rasmus: Øhm.. det ved jeg ikke.. jeg tror måske bare jeg er en.. jeg ved ikke.. en glad social person. Jeg kan godt li' holdsport og sådan noget. (..)det er jo ikke som

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

sådan for at få nye venner. Det er jo ikke derfor. Men jeg synes det vigtigste generelt, det er at have det godt. [griner] (..) (Bilag 5, 3)

I den første del af dette delafsnit, har vi fundet flere begrundelser fra Rasmus, i forhold til hans motivation for at tilmelde sig forskningsprojektet, der ikke er socialt funderede. Alligevel fylder det sociale aspekt mest i forhold til hans deltagelse, da han siger det ”er cirka 60 procent”. Rasmus definerer sig selv som ”en *glad social person*” og han siger, at han godt kan lide holdsport, hvor man er sammen med andre. Det sociale element i aktiviteten motionshåndbold er centralt for Rasmus’ meningsforhandling. Der er noget socialt i forskningsprojektet, som han anerkender; ”*Altså ud over fysisk forbedring.. at jeg kommer i bedre form (..)altså, jeg synes jeg får noget socialt sammen med.. måske mest de to jeg kender i forvejen, men også de andre. De er jo flinke og sådan noget.*” (bilag 5, 6). Det sociale er mest sammen med de to han kender i forvejen, men også de andre. Der er flere hændelser, hvor vi har observeret, at han primært interagerer med dem, han kender. Blandt andet når han i opvarmningen kaster sammen med én af dem, han kender (bilag 18, 1; bilag 22, 1) eller når han krammer én af hans venner under pausen til en træning (bilag 14, 2). Et element, som også Anders har bemærket, idet han siger, at Rasmus og hans venner har tendens til at holde sig for sig selv indimellem (bilag 8, 10).

Vi vil nu sammenholde ovenstående analyse med nogle af de observationer, som vi har gjort os. I vores observationer kommer Rasmus blandt andet over i hallen og hilser på os og snakker med os (bilag 16, 2; bilag 18, 1). Dette indikerer, at han synes, at det er hyggeligt at småsnakke, selv med os, der ikke har været der så ofte, og at de sociale relationer, der dannes gennem deltagelsen i forskningsprojektet, er vigtige for ham at dyrke. En anden mulighed er, at han snakker med os, fordi han interesserer sig for forskning, idet han udtrykker; ”*(..)jeg kan godt tænke mig måske selv en dag at skrive en ph.d. og jeg kan godt li’ forskning og viden (..)*” (bilag 5, 2). Det er altså muligvis af andre årsager end, at han vil dyrke de sociale relationer, at han snakker med os.

Det har også været tydeligt, at Rasmus har gået meget op i selve den fysiske udfoldelse. De fleste gange vi er ankommet, har han allerede været i gang med at spille med en bold - og flere gange har han deltaget i to træninger i forlængelse af hinanden. Så der er indikationer på, at det primært er før og efter træningen, at det sociale fylder mest. Så snart træningen er i gang, så er det den fysiske udfoldelse, der er det vigtigste for Rasmus.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

Ligesom med Rasmus er der også indikationer på, at den sociale dimension har en indvirkning på Allans meningsforhandling. Allan giver udtryk for, at han synes, at motion i træningscentre er kedeligt og ikke fanger ham. Det lyder således i interviewet;

I: *(..)I forhold til træningerne, hvad synes du så om dem?*

Allan: *(..)Og det er så kampene, der.. jeg synes ikke træningscentrene, de fanger mig så meget. Jeg synes det er kedeligt. Når man har en bold, så har man noget konkurrence.. det får én til at dyrke lidt mere. (..)Når man har et boldspil eller noget andet sport, så koncentrerer man sig mindre om sin fysiske udfoldelse og mere om selve spillet og hvordan det går.*

I: *Ja. Synes du der er stor forskel på det? At gå i..*

Allan: *Ja, helt sikkert. Der er det sociale ikke med.. eller så skal man i hvert fald planlægge det i forvejen. Her er det ligesom med. (..)det kan jeg rigtig godt li'. Hvis der ikke havde været det, så havde jeg nok ikke meldt mig til projektet.*

(Bilag 6, 3-4)

Allan udtrykker en glæde ved det sociale aspekt og det at konkurrere med andre mennesker, hvilket han sidestiller med aktiviteter med en bold. *"Når man har en bold, så har man noget konkurrence.. det får én til at dyrke lidt mere."* og *"Ja, det kan jeg rigtig godt li'. Hvis der ikke havde været det, så havde jeg nok ikke meldt mig til projektet."* Det giver mening for Allan at deltage i aktiviteten, fordi der er en social dimension og en bold, der gør, at intensiteten øges, så man muligvis glemmer, hvor hårdt fysisk aktiviteten egentlig er. Allan har selv en opfattelse af, at han dyrker mere motion, når der er en bold og konkurrence til stede i motionsaktiviteten. Dermed kan dette også være medvirkende til, at han lettere kan opnå hans primære formål ved at deltage i forskningsprojektet; at komme i bedre form. Om det at møde op og træne med andre siger han desuden; *"(..)man har større.. hvad hedder det.. større grund til at møde op til træningerne end hvis det bare var én selv. Der er en slags kontrakt med de andre om at møde op, ik."* (bilag 6, 6). Ifølge Allan er der simpelthen *"større grund til at møde op til træningerne"*, når man er sammen med andre. Allan mener, at der er en gensidig forståelse, som går ud på, at man skal møde op, fordi der er en gensidig afhængighed - et karakteristika ved praksisfællesskabet, som vi skrev om i første analysedel.

Hermed er analysen af vores informanternes meningsforhandling ved første interviewrunde færdig-

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

gjort. Vi vil nu gå videre og analysere vores informanternes meningsforhandling i forhold til anden interviewrunde.

4.4.2 - Anden interviewrunde

I andet interview udtrykker både Allan og Anders, at de kan mærke fysiske forbedringer, hvilket indikerer, at de stadig forhandler mening i forhold til de fysiologiske aspekter. Allan italesætter blandt andet, at det fysiologiske aspekt stadig er en primær faktor for hans deltagelse, hvilket indikerer, at hans meningsforhandling til projektet stadig er af fysiologiske årsager. Han nævner, at han kan mærke, at han kommer i form gennem deltagelsen i projektet. Til spørgsmålet *”Hvad føler du ligesom du får ud af at deltage her? (..)”* (bilag 10, 4), svarer Allan; *”Ja, jeg kommer i form (..)”* (ibid.). Han kommer i form, som er en faktor for hans meningsforhandling omkring at deltage i projektet. Om træningerne siger han desuden; *”Jeg synes det er sjovt og jeg synes det er godt på de der små baner, for så bliver intensiteten lidt højere end den ellers ville gøre. Og også som vi alle sammen bliver bedre og kommer i bedre form, så bliver kampene også sjovere. [I: Okay.] Så sker der lidt mere.”* (bilag 10, 2). Det giver mening for Allan, at træningen foregår på små baner, *”for så bliver intensiteten lidt højere end den ellers ville gøre”*. Med en øget intensitet er der også et potentielt større udbytte af træningen, så Allan i højere grad kan indfri sit primære mål om at komme i bedre form. Som deltagerne i forskningsprojektet *”bliver bedre og kommer i bedre form, så bliver kampene også sjovere”*. Det er altså også blevet sjovere at spille kampene, fordi Allan og de andre er blevet bedre samt er kommet i bedre form. Gennem Allans deltagelse i træningerne i forskningsprojektet, har han opnået en bedre form, som han gerne ville, hvilket har en positiv indvirkning på hans meningsforhandling i forhold til deltagelsen i forskningsprojektet. Ifølge Wenger er det i sidste ende meningen, at den enkelte, i samspil med andre, skal opleve sin deltagelse i praksis som meningsfuld. Det er der indikationer på, at Allan har opnået, da han har indfriet sit mål med deltagelsen forud for hans tilmelding til projektet.

Som nævnt ovenfor, har Anders også kunne mærke fysiske forbedringer fra første til anden interviewrunde. Anders udtrykker i interviewet, at det fysiologiske stadig er det vigtigste for ham i hans meningsforhandling;

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

I: (...)Hvad er det vigtigste for dig, i forhold til din deltagelse i det her projekt?

Anders: Det vigtigste det var nok at få rørt mig og komme i lidt bedre form, vil jeg sige.

Det var motivationen for at melde mig.

I: Hvordan har det.. har det flyttet sig undervejs? (..)

Anders: Det er stadigvæk de mål dér, som jeg gik ind med. Og så er det fint at møde nogle søde mennesker. Det er de fleste af dem også, men de er også meget yngre end mig. Så jeg kan ikke se nogle store venskaber komme ud af det her på den måde. [I: Nej.] Så det er stadigvæk primære motivation, motionen.

(Bilag 8, 3)

Anders udtrykker i citatet ovenfor, at det stadigvæk er de fysiologiske faktorer, der er vigtigst for ham. Det er et centralt element i hans meningsforhandling i forhold til hans deltagelse i forskningsprojektet. Han nævner dog også, til forskel fra tidligere, at det er ”fint at møde nogle søde mennesker”. Disse mennesker mener han dog ikke, at han kan knytte de store venskaber med, da de er en del yngre end ham selv - men det er ifølge ham selv positivt at møde nogle nye mennesker. Dette viser, at Anders har haft en positiv opfattelse af de nye relationer, der er skabt. Hans sociale netværk bliver, ifølge ham selv, muligvis ikke udvidet gennem dette projekt, men det har haft en positiv effekt på ham at indgå i disse relationer. De primære faktorer i forhold til hans meningsforhandling er dog stadig de fysiske parametre, hvor han desuden udtrykker, at han har gjort positive fremskridt;

I: Ja. Hvad synes du.. i forhold til de mål du havde sat dig eller de tanker du havde om inden i forhold til at melde dig til, hvordan synes du så det går med det?

Anders: Det synes jeg egentlig går okay. Jeg havde her i sidste uge, hvor jeg skulle løbe efter metroen på vej hjem fra arbejde, der kunne jeg da mærke, at jeg ikke var forpustet. [begge griner] Det kan jeg da huske, at jeg har været før. [griner]

(Bilag 8, 3)

Anders kan altså mærke fysiologiske fremskridt, da han ikke bliver ligeså forpustet som tidligere. Han kan nu løbe efter metroen uden at blive forpustet, hvilket han ikke tidligere har formået. Dette har også en indvirkning på hans meningsforhandling, da det kan være en indikation på, at hans fysiske kapacitet er blevet bedre samt at han har fået opfyldt sine forventninger om dette.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

Anders' meningsforhandling er på tidspunktet for anden interviewrunde både af fysiologisk og social karakter. Han kan mærke, at hans fysiske kapacitet er forbedret, hvilket han er glad for. Derudover har de sociale relationer, der skabes i forskningsprojektet, en positiv indflydelse på hans meningsforhandling i forhold til hans deltagelse. Han tilskriver det som værende meningsfuldt at deltage i projektet, fordi han oplever nogle positive relationer blandt de andre forsøgsdeltagere, hvilket har en påvirkning på hans meningsforhandling.

Fokus på de sociale relationer er noget både Allan og Rasmus deler med Anders. Da Rasmus bliver spurgt, hvordan det går med at være med i forskningsprojektet, lyder en del af svaret således; "(...)det går rigtig, rigtig godt. Jeg glæder mig mega meget til hver gang. [I: Okay.] Tirsdag, torsdag og lørdag (...)" (bilag 9, 2). Den umiddelbare beskrivelse fra Rasmus er, at det er noget han glæder sig rigtig meget til hver gang. Videre i interviewet lyder det;

I: Hvordan kan det være du glæder dig så meget?

Rasmus: Fordi jeg synes det er rigtig, rigtig fedt. [I: Ja.] Fordi.. jeg kan godt li' dem jeg spiller med. Nu er XX XX min rigtig gode ven og XX der ikke var der i dag, han er min rigtig gode ven. Jeg glæder mig selvfølgelig til at se dem. [I: Ja.] Og jeg glæder mig til at spille. [I: Ja.] Det er nok derfor.

I: Så er det fordi du skal se dine venner? (...)

Rasmus: Jeg ser dem jo alligevel en del udenfor håndbold. [I: Okay.] Jeg tror, hvis jeg skal sætte procenter på det, så er det måske 70-65 agtigt for at spille håndbold [I: Ja.] og ellers resten for at se de mennesker der er. Hvis jeg ikke havde brudt mig så meget om dem jeg spillede med, så ville jeg ikke synes det var så fedt at spille. [I: Nej.] Eller komme. (Bilag 9, 2)

Vi kan i ovenstående uddrag trække flere relevante passager ud til vores analyse. I forbindelse med Rasmus' deltagelse i forskningsprojektet, er der særligt to ting, der er tydeligt i fokus for hans meningsforhandling, når vi kigger på ovenstående. For det første er der et socialt aspekt og for det andet er der håndboldspillet, som har fået en større plads i Rasmus' fokus siden første interviewrunde. Angående det sociale aspekt siger han blandt andet "jeg kan godt li' dem jeg spiller med" og "Jeg glæder mig selvfølgelig til at se dem.", som indikerer, at han fortsat har det sociale i fokus - og at det er centralt for hans meningsforhandling i forhold til at deltage i forskningsprojektet. Han under-

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

støtter betydningen af det sociale aspekt i slutningen af det ovenstående, hvor han siger, at hvis han ikke havde brudt sig om dem han spillede med, så ville han ikke synes, at det var lige så fedt at spille. På trods af at det sociale fylder en hel del, er det selve håndboldspillet, som han vægter højest, da han vælger at sætte procenter på, hvad der er vigtigst. Det er ”*måske 70-65 agtigt for at spille håndbold*” og resten grundet det sociale. Det er en forholdsvis stor ændring i forhold til ved det første interview, hvor Rasmus sagde, at det sociale fyldte mest, da det var omkring 60 procent (bilag 5, 3). Håndboldspillet i projektet dér, hvor den største mulighed for forbedring af kondition og væggtab finder sted, da det er dér, hvor den primære fysiske aktivitet foregår. Derfor kan det være, at Rasmus vægter håndboldspillet højest, da han sætter procentsatser på, da han som bekendt blandt andet har tilmeldt sig projektet for at komme i form. På tidspunktet for anden interviewrunde er det nemlig fortsat konditionsforbedring, som er ét af fokuspunkterne for Rasmus, ligesom det var som udgangspunkt for hans deltagelse i forskningsprojektet. Det vil vi se nærmere på i det følgende. På spørgsmålet ”*Hvad er det vigtigste for dig i forhold til din deltagelse i forskningsprojektet?*” (bilag 7, 1), svarer Rasmus;

(..)at komme i form, det var ligesom én af facetterne. (..)det var noget tid siden jeg ligesom havde været oppe i gear. (..)det der med at komme i form og ligesom få spillet og rørt sig lidt. (..)Det er måske derfor, når jeg er inde på banen, at jeg løber så meget som jeg gør. (..)men det er også for at være sammen med de andre. Og hygge og sådan noget. [I: Ja.] Det er en blanding af de to ting. Jeg ville gerne i form. (Bilag 9, 5)

Han holder fortsat fast i, at det både er det sociale samvær med de andre, i form af ”*hygge og sådan noget*”, samt det fysiske aspekt, der har betydning for hans deltagelse i forskningsprojektet. Han nævner flere gange indenfor kort tid forskellige ting, der viser, at forbedring af hans fysiske kapacitet er central for hans meningsforhandling. Han nævner ”*at komme i form*”, ”*rørt sig lidt*” og at han ”*ville gerne i form*” og han begrundet sin store aktivitet på banen med, at han gerne vil opfylde sine mål med at komme i form. Det stemmer overordnet meget fint overens med de primære faktorer, som Rasmus forhandlede mening omkring, da han tilmeldte sig forskningsprojektet. Når Rasmus bliver spurgt til, hvordan det går med at opfylde de mål, som han havde sat sig forud for hans deltagelse i forskningsprojektet, lyder det:

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

Jeg føler egentlig, at jeg får det ud af det, som jeg havde regnet med. (...)sådan helt overordnet, så får jeg egentlig det ud af det, som jeg havde regnet med. [I: Okay.] Jeg får nogle sjove træninger (...)og jeg er kommet i bedre form. Og det er selvfølgelig.. det kan jeg ligesom mærke i min hverdag, hvis jeg bare går op af trapper. (...) Så den er ligesom også blevet opfyldt. Det er ligesom de to, man kan sige facetter om man vil.. de er jo blevet opfyldt. (...)Det er ikke fordi, at jeg tænkte; ”Nu tilmelder jeg mig det her for at få nogle venner!”. (...)Men jeg har så fået venner her og det hører jo også med til det. Det er da lækkert og dejligt. [I: Ja.] Så der er selvfølgelig noget socialt på banen og udenfor, og.. det får jeg, og det synes jeg er fedt nok. (Bilag 9, 8)

Den umiddelbare vurdering fra Rasmus er, at han får det ud af det, som han havde regnet med og håbet på - herunder ”nogle sjove træninger” og en bedre form. Her kommer der et tredje element, ud over det fysiske aspekt (konditionsforbedring, vægttab med videre) og det sociale aspekt i tale; nemlig det underholdende aspekt, i form ”nogle sjove træninger”. Som vi tidligere har præsenteret, synes Rasmus det sociale gør det mere interessant end for eksempel en løbetur, så det underholdende aspekt er tæt koblet med det sociale aspekt. Rasmus havde ikke tilmeldt sig for at få nye venner, men han ”har så fået venner her” og det betegner han som ”lækkert og dejligt”. Eftersom Rasmus har fået opfyldt de mål han havde med hans deltagelse - og endda fået mere end det, da han også har fået nye venner - lader det til at være meningsfuldt for Rasmus at deltage 1) i forskningsprojektet i almindelighed og 2) i håndboldspillet i særdeleshed, da det er her hovedvægten lægger på tidspunktet for anden interviewrunde.

Rasmus nævner, at han har fået én ting mere ud af at deltage i forskningsprojektet; et større netværk. Det hænger i høj grad sammen med det ovenstående, hvor han siger, at han har fået nye venner. Det er noget, der fylder for Rasmus, når vi spørger til, hvad han har fået ud af at deltage. Han nævner både i første og andet interview noget omkring netværk. I første interview lyder det; ”(..)Jeg ved at inde på CBS, hvor jeg læser, der går man meget op i networking (...)Det kunne det jo i princippet godt være, men det er ikke det jeg har tænkt det til at være.” (bilag 5, 9). Han forventer i første interview ikke at få noget større ud af forskningsprojektet i forhold til netværksrelationer. I andet interview lyder det; ”(..)der er jo selvfølgelig sådan netværksrelationen, i forhold til kommende karriere eller hvad man kan sige. (...)det tænkte jeg faktisk nul over før jeg startede, men det er så kommet og det er selvfølgelig en bonus.” (bilag 9, 10). Rasmus har altså fået et større netværk, hvil-

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

ket han betragter som en bonus. Dette er en faktor, der har haft betydning for hans meningsforhandling omkring deltagelsen i forskningsprojektet, da det, gennem det udvidede netværk, er blevet mere meningsfuldt for Rasmus at deltage i forskningsprojektet.

En faktor som Allan nævner i det andet interview, er også det sociale aspekt og det at have det sjovt med de øvrige deltagere. Allan udtrykker blandt andet i interviewet: ”(..)har det rart mens jeg er her. (..)” (bilag 10, 4) og “(..)at det fungerer socialt (..)” (ibid.). Derudover siger han, at han synes det sociale fungerer rigtig godt, fordi han kan joke med de andre og at de har en interesse i at tale med hinanden (bilag 10, 4-5). I forhold til Allans meningsforhandling, kan vi altså fremanalysere, at det sociale og det at have det sjovt til træningerne, er faktorer, der har indflydelse på hans meningsforhandling i forhold til at deltage i forskningsprojektet. Som han sagde i første interviewrunde, så havde han slet ikke tilmeldt sig, hvis det ikke havde været sociale aktiviteter. Det er vigtigt for ham at være sammen med andre, og han giver nu udtryk for, at han har det sjovt til træningerne. Det bliver blandt andet sjovt, ved at være en del af spillet på banen, som vi skrev i første analysedel. De sociale faktorer havde ikke lige så stor indflydelse på Allans meningsforhandling i første interview, men har en stor indflydelse på tidspunktet for andet interview. Der er sket en ændring i hans meningsforhandling fra primært at indbefatte det fysiologiske aspekt til også at indbefatte både det sociale og det at have det sjovt.

Alle vores informanter har italesat (første interview), at den potentielle fysiologiske forandring gennem forskningsprojektet var en betydende faktor for, at de har tilmeldt sig projektet. I anden interviewrunde italesatte de, at de havde en oplevelse af at have udviklet deres fysiologiske kapacitet gennem en bedre kondition og et større overskud i spillet på banen. De har alle en oplevelse af, at deres kondition er blevet forbedret og at de for eksempel nemmere kan komme op af trapperne, løbe efter bussen eller cykle på arbejde. Spørgsmålet er om denne fysiske forbedring har en indvirkning på deres muligheder for at indgå i det sociale sammenspil med de andre deltagere i forskningsprojektet. Når vores informanter har oplevet en forbedret fysisk kapacitet, har det muligvis også en betydning for deres muligheder for at indgå i sociale relationer med de øvrige deltagere. Eksempelvis har én af vores informanter, Anders, italesat nogle udfordringer vedrørende hans begrænsede fysiske kapacitet i første interview; ”(..)selv mærke, at jeg er ret træt efter træningerne, så jeg plejer bare at tage hjem, ikke. Jeg kan se, at der er nogle der bliver og hænger lidt ud og sådan (..)” (bilag 4, 7). Her er han altså angiveligt for træt til at overskue at blive efter træningerne og snakke med de

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

andre deltagere. Han tager hurtigt hjem efter træningerne. Til andet interview lyder det; ”*Jeg har fået lidt mere overskud, kan jeg mærke (..)*” (bilag 8, 12) og til et spørgsmål om hvad han synes har gjort træningerne sjovere, siger han; ”*Blandt andet fordi jeg godt kan mærke, at jeg er i lidt bedre form (..)*” (bilag 8, 2). Med udgangspunkt i disse eksempler vil vi argumentere for, at det har en betydning om deltagerne er kommet i bedre form. Ikke alene for deres meningsforhandling i forhold til at forhandle mening med deres deltagelse i forskningsprojektet, men også hvad angår deres muligheder for at indgå i det sociale sammenspil med de øvrige deltagere.

Mange idrætsudøvere oplever, at kroppens fysiske kapacitet hænger sammen med det mentale og sociale aspekt (Sundhedsstyrelsen, 2006; Holbæk Kommune, 2014). Hvis du har overskud i form af en god fysisk kapacitet, er det sandsynligvis nemmere at overskue de sociale og personlige udfordringer, der stilles i forbindelse med idræt og holdsport. Hvis du eksempelvis er meget presset på din fysiske kapacitet, har du muligvis ikke samme overskud til at samarbejde eller kommunikere. Det kan derfor diskuteres om det er hensigtsmæssigt at opdele disse parametre; de humanistisk/samfundsvidenskabelige og den naturvidenskabelige parametre - eller om det i højere grad ville være optimalt at forholde dem til hinanden. Ud fra vores analyser kan vi udlede, at der er en sammenhæng mellem de fysiske forbedringer og muligheden for socialt sammenspil. Først når de fysiske udfordringer bliver mindre, er der overskud til og mulighed for, at der kan være fokus på andet og mere end det fysiske aspekt.

4.4.3 - Opsamling på analysedel 2

Der er nogle fællestræk ved de fund, vi har gjort os i anden analysedel. For det første er alle vores informanter fra starten af fokuserede på den potentielle fysiske forbedring, som de kan få ud af at deltage i forskningsprojektet. Noget af det første som de alle tre nævner, når vi spørger ind til hvad de gerne vil have ud af deres deltagelse i forskningsprojektet, er, at de gerne vil i bedre form. Desuden vil Anders gerne tabe sig, Rasmus vil i gang med håndbold igen og Allan vil have nogle nye og bedre vaner omkring idræt og bevægelse. Forskningsprojektet er meget naturvidenskabeligt orienteret i de formuleringer, der har været i beskrivelserne af det. Desuden påføres deltagerne nærmest ved alle træninger GPS-veste og/eller pulsbælter, som gør, at der måles værdier på dem en stor del af tiden. Trænerne fokuserer også på, at de skal få mest muligt ud af træningen, og at den skal blive

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

så intensiv som mulig, så de kan opnå de resultater, som de gerne vil. Disse forhold gør, at deltagerne i højere grad fokuserer på det fysiologiske aspekt ved deres deltagelse. De aftvinges så at sige at tænke i de baner som udgangspunkt.

Et andet fællestræk ved vores informanter er, at der er sket en forandring i deres meningsforhandling fra første til anden interviewrunde, idet de alle tre har fokus på det sociale samvær med de andre deltagere i anden runde. Allan og Anders havde i første runde fokus på det sociale i selve aktiviteten, motionshåndbold, hvilket var betydningsfuldt for dem i forhold til at tilmelde sig projektet. Havde det ikke været motion sammen med andre, havde de ikke tilmeldt sig. Rasmus kom blandt andet for at have det sjovt med de to deltagere, som han kendte i forvejen. Til anden interviewrunde havde Allan og Anders fået opbygget tættere relationer til de andre deltagere, hvilket øgede deres forhandling af mening i forhold til det sociale aspekt. Rasmus havde i anden runde et større fokus på selve aktiviteten, men det sociale aspekt var fortsat betydningsfuldt for ham, blandt andet fordi han havde fået nye venskaber og dermed havde fået opbygget et større netværk.

Forandringen fra primært fokus på det fysiologiske aspekt til i højere grad at være på det sociale aspekt, skyldes de meningsforhandlinger, der er skabt i praksisfællesskabet. Deltagerne har tilbragt mange tirsdage, torsdage og lørdage sammen, hvor der særligt om lørdagen har været tid til at pleje det sociale efter træningen, som vi skrev i første analysedel. Gennem den længerevarende sociale aktivitet med hinanden, har de lært hinanden at kende og det er dermed begyndt at være mere meningsfuldt for dem at komme for at se de andre - og ikke udelukkende for at få bevæget sig med det formål at komme i bedre form. Desuden er de kommet i bedre form, så de har et større overskud til at indgå i det sociale sammenspil med de øvrige deltagere, da de ikke er ligeså trætte efter træningerne. Der er altså indikationer på, at deltagerne i forskningsprojektet først har mulighed for at have et større fokus på det sociale, når der er gået en vis tid fra de startede. På dette tidspunkt er deltagerne kommet i bedre form, så de har mere overskud til at fokusere på det sociale aspekt.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

4.5 - Analysedel 3 - Legitim perifer deltagelse

I denne analysedel vil vi analysere vores informanternes positioner i det praksisfællesskab, de er en del af i forbindelse med deres deltagelse i forskningsprojektet. Først vil vi analysere deres positioner i starten af projektførelsen (ved første interview) og i det andet underafsnit vil vi analysere deres positioner i slutningen af forløbet (ved andet interview).

Som vi redegjorde for i vores teoriafsnit, har en deltager i et praksisfællesskab en god fornemmelse for dennes position i praksisfællesskabet (se '2.2.4 - Legitim perifer deltagelse'). Desuden beskrev vi i '3.1 - Præsentation af forskningsprojekt' samt i '4.3 - Analysedel 1 - Praksisfællesskaber', at den gruppe vi har fulgt, har overlappet med den gruppe forsøgspersoner, der startede i november måned. Det vil sige, at vores informanter har været en del af et praksisfællesskab med mange forskellige deltagere - og ofte med forskellige deltagere fra gang til gang. Disse forhold vil danne grundlag for især det første underafsnit i denne analysedel.

4.5.1 - Første interviewrunde

Anders udtrykker blandt andet, at han godt kan mærke en forskel på de nye og de gamle deltagere i forskningsprojektet.

I: (...)Hvordan oplever du, at fællesskabet til træningerne er, blandt jer forsøgspersoner?

Anders: (...)jeg kunne godt mærke, at dem der havde været gang i noget tid, da man kom ind, at de ligesom kendte hinanden og kunne joke lidt(..) (Bilag 4, 7)

Anders' oplevelse er, at der er en tydelig forskel på de nytilkomne i fællesskabet og de gamle deltagere, der har været en del af fællesskabet i længere tid. Hvis vi sammenholder dette med Wengers beskrivelse af deltagere i et praksisfællesskab, er der tale om mange forskellige positioner i et praksisfællesskab. I teoriafsnittet er det beskrevet, hvordan begreberne nytilkomne og veteraner giver mulighed for at se på praksisfællesskabet og dens positioner - og deltageres forandring fra perifer til fulde deltagere (se '2.2.4 - Legitim perifer deltagelse'). I vores første analysedel fremanalyserede vi evnen til at kunne joke med de andre deltagere som et træk ved praksisfællesskabet i forsknings-

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

projektet (se '4.3 - Analysedel 1 - Praksisfællesskaber'). Anders udtrykker, at veteranerne i forskningsprojektet har en indbyrdes forståelse, gennem deres evne til at kunne joke med hinanden, hvilket han ikke er en del af. Dette kan skyldes, at de har et større kendskab til hinanden, fordi de har deltaget i forskningsprojektet i en længere periode. Det tyder herpå, at Anders' deltagelse i højere grad har en perifer karakter end en central, blandt andet fordi han ikke kan joke med veteranerne. I forhold til hans position i fællesskabet udtrykker Anders følgende til samme spørgsmål; *(..)Jeg kan se, at der er nogle der bliver og hænger lidt ud og sådan, men det gider jeg ikke rigtigt, så der går jeg som regel bare hjem, men altså.. folk er flinke til at snakke og sådan. (..)* (bilag 4, 7). Anders beskriver i dette uddrag, hvordan han ikke har lyst til at deltage i fællesskabet efter træning, men i stedet går direkte hjem. Dette understøttes af vores observationer, hvor vi har observeret, at Anders holder sig meget for sig selv, uden at have særlig meget verbal kommunikation med de øvrige deltagere (bilag 14, 1; bilag 15, 1; bilag 16, 2). Desuden understøttes dette af følgende situation:

Situationsbeskrivelse 2:

I pausen skyder de nye straffekast på det store mål, som er det der normalt bruges til traditionel håndbold. Bjørn, træneren, har stillet sig ind på målet som målmand. Alle de nye er med - på nær Anders og én anden ny deltager. Anders står blot og ser på. Den anden nye, som ikke er med endnu, tager uden videre en bold og stiller sig med i rækken og deltager dermed i spillet. Anders fortsætter med at være tilskuer resten af pausen.

(Bilag 15, 1)

Ovenstående situation understreger Anders' begrænsede interaktioner med de andre deltagere. Dette, sammen med de andre eksempler, giver en forståelse af, at hans position i praksisfællesskabet er perifer, idet han holder sig mest for sig selv. Han føler ikke ligeså stor tilknytning til fællesskabet og har ikke lyst til at sidde sammen med de øvrige efter træning. Han beskriver selv, at grunden til, at han ikke deltager i fællesskabet, er fordi han ikke har overskud til det, da han er for træt.

(..)Nu kan jeg så selv mærke, at jeg er ret træt efter træningerne, så jeg plejer bare at tage hjem, ikke. (..)Jeg kan se, at der er nogle der bliver og hænger lidt ud og sådan, men det gider jeg ikke rigtigt, så der går jeg som regel bare hjem, men altså.. folk er flinke til at snakke og sådan. (..) (bilag 4, 7)

Hvis vi sammenholder ovenstående citat med vores observationer, giver det samme billede. I obser-

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

vationerne har vi også observeret, at Anders har været meget udfordret på sin fysiske kapacitet og har benyttet pauserne til at hente vand og få samlet energi (bilag 16, 2). Dette stemmer overens med hans udtalelser om, at han ikke har noget fysisk overskud, hvilket er grunden til, at han ikke bliver så længe efter træningerne og snakker med de andre. Ligesom vi udledte '4.4 - Analysedel 2 - Meningsforhandling', har det fysiske en indflydelse på evnen til at indgå i det sociale. Vi har dog observeret, at det er langt de fleste deltagere, der går efter vand, når der er pause mellem kampene. Det lader til, at der er mange, der har brug for at få noget vand i pauserne og derfor går de med det samme efter vand, når der bliver givet pause. Så snart den næste kamp skal i gang, så ved de, at der er intens fysisk aktivitet i 10 minutter igen - og det skal de være klar til, når trænerne siger det. Der bliver ofte talt ned til den næste kamp starter, og så indfinder deltagerne sig på deres pladser. På det tidspunkt skal de være færdige med at drikke vand og gerne have samlet kræfter til resten af træningen, hvorfor pauserne for de flestes vedkommende oftest bliver meget rolige. Så Anders' ageren med at sætte sig ud for at samle energi og drikke vand er ikke så speciel igen, da det er en anerkendt måde at indgå i praksis på.

Rasmus har, ligesom Anders, også en forståelse af hans position i gruppen i forhold til de gamle og nye deltagere. Da vi stiller Rasmus følgende spørgsmål til hans opfattelse af hans position i fællesskabet; "Hvordan føler du dig som en del af gruppen?" (bilag 3, 1), stiller han først nogle spørgsmål tilbage; "Altså mener du som én af de gamle eller én af de nye? Eller om jeg er udenfor eller indenfor?" (bilag 5, 12), hvor responsen lyder; "Ja, lidt af alt det du nævner dér faktisk." (bilag 5, 12). Efter denne afklaring lyder svaret:

(..)Altså, jeg føler lidt.. måske fordi det lige er mig, og jeg er i den der lidt specielle situation, hvor jeg lidt kom til én træning med de gamle og så kom de nye, og jeg kendte én og jeg kender én af de nye.. [I: Ja.] så jeg føler lidt, at jeg er med i begge grupper. [I: Ja.] Jeg føler overhovedet ikke at jeg er udenfor fællesskabet, men det er måske.. [griner] fordi jeg presser mig ind. [begge griner] Det kunne jeg godt forestille mig. Jeg ved ikke, men.. hvis jeg går rundt sammen med nye og gamle, trænere og så videre, at.. jeg tror man kommer ind i fællesskabet, og det lader også til at jeg er accepteret i det.

(Bilag 5, 12)

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

Rasmus beskriver selv ganske kort, at han er i en særlig situation, da han kender to af de andre deltagere i forskningsprojektet i forvejen, hvoraf én er i den nye gruppe og én er i den gamle gruppe. På baggrund af dét føler han, at han er ”*med i begge grupper*”. Han siger også, at han måske presser sig lidt ind ved at hilse og snakke meget med personer fra de forskellige grupper (og trænerne) med det samme. Rasmus er umiddelbart meget udadvendt, hvilket vi også har noteret i vores feltnoter. Eksempelvis ved én af de allerførste observationer, hvor vi var i gang med at udvælge de informanter, som vi gerne ville bruge. Her blev der skrevet om Rasmus; ”*Rasmus kender nogen i forvejen og virker meget udadvendt og går op i at vinde.*” (bilag 15, 2) som stod i kontrast til, hvad vi skrev om Anders; ”*Anders kender ingen og er (umiddelbart) indadvendt og går ikke det store op i at vinde.*” (ibid.). Ud over at Rasmus ytrer sig flittigt verbalt og kropsligt, som vi har beskrevet i første analysedel (se ’4.3 - Analysedel 1 - Praksisfællesskaber’), er han også meget opsøgende, som for eksempel ved en træning, hvor han ikke deltog, men kom for at blive interviewet. Her kom han hen til os og hilste (gav hånd) og forklarede, hvorfor han først kom dér (bilag 16, 1-2). Til en anden træning kommer han hen og snakker under opvarmningen og spørger ind til hvordan det går med vores speciale (bilag 18, 1). Han udtaler i første interview; ”*(..)når jeg kommer ind i hallen, så.. altså, så går jeg over til folk, hvis jeg kommer som én af de sidste, og siger hej og lige markerer og siger; ”Hej, hvordan går det?”. Men det er der jo andre der ikke gør.*” (bilag 5, 8-9). Nogle af disse handlinger er med til at gøre Rasmus meget iøjnefaldende i forhold til de andre deltagere i forskningsprojektet. Vi har nærmest konsekvent skrevet mest ved Rasmus under vores observationer, da han er markant mere ekstrovert og meget mere direkte kommunikerende end de andre deltagere. Det er med til, at mange aktioner, reaktioner med videre udspringer af Rasmus’ både kropslige og verbale handlinger. Han er og bliver en central skikkelse i deltagergruppen i forskningsprojektet. Gennem hans tydelighed vedrørende hans holdninger og for eksempel hans lyst til at vinde, tager han nogle roller på sig, for eksempel som én der styrer spillet på banen. Desuden bliver han også givet nogle roller af trænerne, hvilket vi vil tage op senere i denne analysedel. Gennem disse, lad os kalde dem påtagede og tilskrevne roller, har Rasmus en stor indvirkning på praksis. Ikke nær så stor indvirkning som trænerne, der styrer træningerne nærmest fra ende til anden, men i deltagergruppen, er han en fuld deltager, der har en central position.

Da vi spørger ind til, om der er nogle andre, der er en mindre del af fællesskabet, svarer Rasmus kort; ”*Ja, det er der.*” (bilag 5, 12). Med denne udtalelse, sammenholdt med vores observationer,

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

hvor vi ser flere holde sig meget mere for sig selv, kan vi konstatere, at der er nogle af de andre deltagere, der er mere perifere deltagere i praksisfællesskabet, end Rasmus er. Da der spørges ind til de personer, der er en mindre del af fællesskabet, siger Rasmus; *"Hvis det var mig personligt, så ville jeg da føle, at det var virkelig ubehageligt at være udenfor fællesskabet."* (bilag 5, 12). Dette understøtter desuden en af pointerne fra vores analyse af Rasmus' meningsforhandling; nemlig at det sociale aspekt betyder en del for ham. Han kommer med et bud på, hvorfor det kan være, at han har det sådan med det;

(..)Det er måske også fordi jeg i løbet af min opvækst altid har haft en del mennesker omkring mig. [I: Mm..] Det er bare en del af mig, tror jeg. [I: Ja.] Men for andre er det måske mere naturligt eller et valg, hvis man tænker, at det er sådan man har det bedst. Så er det selvfølgelig sådan man skal gøre. Men der er da måske særligt én der går lidt meget for sig selv, og det synes jeg da er ærgerligt. Jeg bliver også personligt en lille smule ærgerlig over at se det. (bilag 5, 13)

Med ovenstående uddrag kan vi udlede, at det er vigtigt for Rasmus at være en del af fællesskabet - og at han ville synes det var ubehageligt, hvis det var ham, der var udenfor fællesskabet. Det skyldes blandt andet, ifølge ham selv, at han *"altid har haft en del mennesker omkring"* sig. Det viser særligt denne sætning; *"Det er bare en del af mig, tror jeg."* Han udtrykker forståelse for, at situationen kan være anderledes for andre, idet han siger; *"Så er det selvfølgelig sådan man skal gøre."* Selvom han synes det er ærgerligt, at der er andre der er udenfor fællesskabet, anerkender han, at der kan være andre måder at være en del af fællesskabet. Dette er en af de centrale pointer i begrebet legitim perifer deltagelse. Det er lige så legitimt at være perifer som central deltager - eller at være et sted i spændingsfeltet mellem disse to kategoriseringer.

Hvor Anders og Rasmus begge er forholdsvis reflekterede over deres position i gruppen af deltagere i forskningsprojektet, som henholdsvis mere og mindre central deltager, kæmper Allan mere med at finde sig til rette og finde sin position i gruppen. Det vil vi se nærmere på i det følgende.

Allan udtrykker blandt andet i det første interview: *"(..)jeg lige skal lære omgangstonen(..)"* (bilag 6, 9) og *"Jeg skal også selv lige lære hvordan jeg skal stille mig på banen."* (bilag 6, 8). Dette indikerer, at Allan føler, at de øvrige deltagere har en omgangstone, som de er mere bekendt med, end

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

han er. Allans udtalelser relaterer sig til, at han har en forståelse af at være ny i fællesskabet. Dermed er han at betragte som et nyankommet medlem af praksisfællesskabet - ligesom Rasmus og Anders. Der er dog stor forskel på, hvor hurtigt de får karakter af mere fulde deltagere. Rasmus har for eksempel, gennem hans venskaber med to andre deltagere i forskningsprojektet, nogle mere gunstige forudsætninger for hurtigt at blive en del af gruppen. Hans venskab med hans ene ven, som er en dygtig håndboldspiller, kan dog også være en hæmsko for socialt samvær med andre af deltagerne i forskningsprojektet. Anders siger; ”(..)de kender hinanden i forvejen og går lidt rundt sammen som et makkerpar. (..)de går hele tiden i pausen sammen, og så står de og skyder lidt. Så de har ikke den store sociale magt. (..)jeg kunne godt se mig selv gøre det samme, hvis jeg havde en kammerat, der var med.” (bilag 8, 10). Som tidligere nævnt, mener Rasmus selv, at hans venskab med de to andre deltagere, giver ham en genvej til at være en del af begge grupper - de nye og de gamle. Men ud fra dette citat, tyder det på, at det også kan være en hæmsko, da Rasmus har tendens til at holde sig sammen med særligt hans ene ven.

Allan og Anders er overordnet set mere tilbageholdende end Rasmus og dermed lader det til, at det tager dem lidt længere tid at finde sig til rette i forskningsprojektet. Allan nævner, i forhold til hans position i fællesskabet, følgende i første interview;

Allan: Det er klart, at dem der kan finde ud af sporten, de har en større rolle på holdene. Og det er ligesom dem der er spillende trænere. Og det er også meget forståeligt. Jeg skal også selv lære hvordan jeg skal stille mig på banen. (..)

(Bilag 6, 8)

Ovenfor udtrykker Allan, at ”dem der kan finde ud af sporten, de har en større rolle på holdene” og ”det er ligesom dem der er spillende trænere”. I forhold til Wengers forståelse af positionerne i praksisfællesskabet kan Allans udtalelse fremanalyseres til, at han har en perifer position i praksisfællesskabet. De øvrige deltagere, som har større håndboldmæssige kvalifikationer, har en mere central position i praksisfællesskabet. Han kalder blandt andet de deltagere, som er dygtige til at spille, for ”spillende trænere” - og trænere har som regel en vis form for bestemmeret over de øvrige. Ovenstående citat vil vi nu sammenholde med vores observationer foretaget i starten af projektet (25. februar 2016).

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

Situationsbeskrivelse 3:

Til dagens træning går Allan meget rundt for sig selv. Mange af de andre snakker sammen to og to i løbet af træningen men ikke Allan. Han opsøger ikke nogen, hverken før træningen, i de små indlagte pauser mellem opvarmning og kamp eller imellem kampene. Han holder sig generelt meget for sig selv og kommer hverken med verbale udbrud eller tydelige kropslige udtryk. Efter træning går Allan i bad uden nogen større samtaler med de øvrige spillere. Han virker en smule usikker i gruppen og lidt klodset i forhold til hans håndboldbevægelser.

(Bilag 14, 2)

Ovenstående observation fra en specifik træning i starten af forløbet vil vi sammenholde med førnævnte analyse omkring Allans perifere position i praksisfællesskabet. Han holder sig i løbet af træningen meget for sig selv og snakker ikke i særlig høj grad med de øvrige spillere. Allan indgår heller ikke, ligesom nogle af de andre deltagere, i nogen større dialoger med de øvrige deltagere, udover de dialoger og relationer, der bliver skabt i tilknytning til spillet på banen. Ovenstående forhold gør sig gældende i forhold til Allans perifere position i praksisfællesskabet i starten af forløbet. Et andet eksempel på at Allan ikke indgår i relationerne med de andre deltagere på en anerkendt måde, udspiller sig efter en kamp, hvor hans hold har vundet. Vi har noteret; ”*Alle på holdet laver high fives efter kampen, men han laver ikke high fives - giver i stedet hånden til de andre, lidt ligesom som en velkomsthilsen.*” (bilag 17, 1). Det giver en lidt underlig situation, hvor de deltagere, der forsøger at give Allan en high five, stopper lidt op og ser undrende på ham. Den manglende anerkendelse der ligger i de andre deltageres reaktion på, at Allan giver dem hånden, kan tyde på, at Allan ikke er et fuldgyldigt medlem af praksisfællesskabet endnu.

4.5.2 - Anden interviewrunde

Efter vores andet interview med Anders har han givet udtryk for en ændring af hans position i fællesskabet. Anders nævnte i første interview, at han blandt andet ikke kunne joke med dem alle sammen, hvilket kunne indikere, at han havde en perifer position i praksisfællesskabet. I andet interview svarer Anders følgende på et spørgsmål omhandlende hans position i gruppen; ”*(..)jeg føler jeg kan joke med de fleste. Jeg føler mig accepteret. Det er jo det vigtigste, kan man sige.*” (bilag 8, 10). Anders føler sig, på tidspunktet for anden interviewrunde, accepteret og med hans egne ord,

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

kan han joke med alle. Dette er et eksempel på, at Anders' position, ifølge ham selv, er blevet ændret, fordi han nu kan joke med de fleste, hvilket er et centralt element ved praksis, som vi beskrev i første analysedel (se '4.3 - Analysedel 1 - Praksisfællesskaber'). Anders har altså ændret sin egen opfattelse af hans position i fællesskabet.

I '4.3 - Analysedel 1 - Praksisfællesskaber' fremanalyserede vi blandt andet, at vores informanter havde differentierede meninger omkring udviklingen af det håndboldtekniske niveau i gruppen af forsøgspersoner på forskningsprojektet. Desuden konkluderede vi, at det håndboldmæssige niveau har en betydning for deltagernes indvirkning på praksis. Vi vil se nærmere på dette i det følgende. Anders mener i denne forbindelse, at de håndboldmæssige kvalifikationer har en større betydning for ens position i fællesskabet end han umiddelbart havde troet.

I: Hvor meget føler du, at de håndboldmæssige kvalifikationer, betyder for ens placering i fællesskabet eller for ens rolle nede i træningerne?

Anders: Mere end jeg egentlig havde troet, kan jeg se på nogle af dem, der ikke er så gode. (..) (Bilag 8, 9)

Anders tilskriver altså de håndboldmæssige kvalifikationer en betydning for deltagernes position i fællesskabet. I forhold til dette udtrykker han en udvikling af hans egne håndboldmæssige kvalifikationer fra starten til slutningen af projektet;

I: (..)Hvad synes du om træningerne?

Anders: (..)Så er det også blevet lidt sjovere, nu hvor man er blevet lidt bedre til det (..) (Bilag 8, 2)

I: Og hvor meget går du op i, at I vinder kampene? Det spurgte jeg også om sidst.

Anders: Ja, det gjorde du. Og lidt mere end jeg gjorde i starten, for nu har jeg ligesom fået styr på det, og jeg er egentlig okay til det. Så synes jeg det er sjovere at vinde. (..) (Bilag 8, 4)

Ud fra de ovenstående svar i interviewet, føler Anders selv, at han har udviklet sine håndboldmæssige kvalifikationer. Dette har, ifølge ham selv, en påvirkning af hans ændrede position i fællesskabet, da der, som tidligere nævnt, er en forståelse i praksisfællesskabet af, at de håndboldmæssige

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

kvalifikationer har stor betydning for dette.

Overordnet kan vi udlede, at der er indikationer på, at Anders kan have gennemgået et positions-skift. Vi fremanalyserede hans deltagelse som primært værende af perifer karakter i starten af forløbet. Han blev ikke efter træning og småsnakkede med de andre og følte ikke, at han kunne joke med de øvrige deltagere. Desuden holdt han sig meget for sig selv og deltog for eksempel ikke i fælles småspil i pauserne. Efterfølgende har Anders givet udtryk for, at han selv føler sig mere til rette i fællesskabet ved for eksempel at kunne joke med de andre spillere. Anders føler endvidere, at han har udviklet sine håndboldmæssige kvaliteter, hvilket har en betydning, da han har indtaget en mere central position i praksisfællesskabet som følge af dette. Desuden også for hans glæde ved at deltage i træningerne generelt.

Ligesom Anders deler Rasmus samme opfattelse om, at de håndboldmæssige kvalifikationer har en betydning for deltagernes positioner i fællesskabet. Vi spurgte ved anden interviewrunde specifikt ind til betydningen af de håndboldmæssige kvaliteter i forhold til ens placering i fællesskabet med spørgsmålet; ”*Hvor meget betyder de håndboldmæssige kvalifikationer for ens placering i fællesskabet?*” (bilag 7, 2). Allerede i første interview siger Rasmus noget om betydningen af det håndboldmæssige niveau for ens mulighed for hurtigt at blive en del af fællesskabet. Som vi beskrev i anden analysedel (se ’4.4 - Analysedel 2 - Meningsforhandling’), tilmeldte Rasmus sig blandt andet forskningsprojektet, fordi han gerne vil i gang med at spille håndbold igen. Med baggrund i en tidligere oplevelse, siger Rasmus:

(..)Jeg ved selv, at da vi spillede på førsteholdet oppe i [større by/klub] (..)huske en situation, hvor der kom to.. den ene han var ret god og den anden var ikke så god. Og ham der var ret god, han kom bare hurtigere med i fællesskabet. Det var bare nemmere at snakke med ham. Ikke fordi man.. personligt var de som udgangspunkt fra scratch den samme jo. Men det var bare nemmere. Så førstehåndsindtrykket det betyder bare meget, når man starter til en sport. (Bilag 5, 2)

Denne udtalelse siger i første omgang ikke så meget om Rasmus’ position i praksisfællesskabet i forskningsprojektet. Udtalelsen viser til gengæld, at Rasmus mener, at der i udgangspunktet er forskel på, hvor nemt det er at træde ind og være en del af et fællesskab, afhængigt af ens spillemæssige niveau. Hans eget niveau vil han have (gen)opbygget, således at han lettere vil kunne være en del

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

af en håndboldklub i foreningsregi igen. I andet interview støtter han op om ovenstående udtalelse; ”Det er i hvert fald min opfattelse. Sådan har det også været i de klubber jeg har spillet. Dem der har været dygtige de er kommet mere ind og me.. hurtigere med i fællesskabet.” (bilag 9, 12). Disse udtalelser danner grundlag for vores videre analyse af Rasmus’ position i praksisfællesskabet.

Om det sociale aspekt i forskningsprojektet, lyder det fra Rasmus; ”Jamen altså.. for mig så er det lidt måske to elementer i det her sociale aspekt. Der er inde på banen og der er så udenfor banen.” (bilag 9, 6). Med det siger han, at det er nødvendigt at betragte fællesskabet lidt forskelligt, afhængigt af om det er i henhold til selve håndboldspillet eller om det er aktiviteterne udenfor banen. Der er tale om det sociale aspekt i to forskelligartede praksisser indenfor forskningsprojektet. Vi beskrev i første analysedel, at deltagerne var enige om, at alle skulle være med i spillet på banen, da det gav basis for at være en del af det sociale udenfor banen (se ’4.3 - Analysedel 1 - Praksisfællesskaber’). Her har Rasmus en central position i praksisfællesskabet, som vi kan se i det følgende uddrag:

(..)inde på banen, så prøver jeg så vidt muligt (..)at spille bolden rundt, så alle ligesom får en chance for at skyde. [I: Mm.] Fordi det kan godt være, at man efter kampen kan sidde og drikke en tår vand og grine lidt og joke lidt og hygge lidt.. [I: Ja.] men jeg synes stadigvæk ikke det er fedt, hvis han ikke har været ordentligt med i kampen. (..)Så kan man ikke rigtig være med i dét, hvis man ikke ligesom har prøvet.. eller fået mulighed for det, ikke også. (..) (Bilag 9, 6)

Rasmus har, ifølge ham selv, en rolle som en slags spilfordeler, der sørger for, at de andre spillere får mulighed for at være en del af spillet - og dermed at være del af det sociale aspekt inde på banen. Ved at han sørger for, at de andre er med i kampen, har de bedre mulighed for at være en del af det sociale aspekt udenfor banen. Eksempelvis efter kampen, når de sidder og drikker en tår vand og joker lidt med det, der skete i kampen. Selvom det sociale aspekt er todelt i noget, der foregår inde på banen og noget, der foregår udenfor banen, er det tæt sammenkoblet og spiller ind på hinanden. Med Rasmus’ ansvar på banen, bliver han en central figur i forhold til det samlede praksisfællesskab, da han er med til at danne grundlag for, at de andre spillere kan være en del af fællesskabet såvel indenfor som udenfor banen. Det er dog vores oplevelse, med udgangspunkt i vores observationer, at Rasmus går virkelig meget op i at vinde (bilag 11, 1; bilag 15, 1), hvilket han også italesætter, som vi tidligere har beskrevet. Med baggrund i tidligere analyse, med udgangspunkt i både

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

observationer og interviews, argumenterer vi for, at det er så stort et fokus at vinde for Rasmus, at fordeling af spillet kommer i anden række. Der kan altså være tale om en uoverensstemmelse mellem det han siger og det han gør. Omkring Rasmus' position henholdsvis indenfor og udenfor banen, siger han;

(..)altså jeg føler, at på banen, der er jeg ligesom ham lederen dér, der sådan, oftest er det mig der spiller i midten (..)på banen, altså på banen, der er jeg lidt mere fremme i skoene end jeg er udenfor banen. (..)man kan sige at leder måske er et mærkeligt ord. [I: Ja ja.] Men hvis man kan bruge det lidt i gåseøjne, så føler jeg ikke der er nogen leder udenfor banen.[I: Nej.] Og det.. så jeg føler egentlig bare at jeg er meget godt med på niveau med de andre.

(Bilag 9, 14)

Rasmus er en veteran i forhold til selve aktiviteten, håndboldspillet, da han har spillet det før han startede i forskningsprojektet. Mange af de andre forsøgspersoner har ikke spillet før - eller har i hvert fald ikke de samme håndboldtekniske kvalifikationer, som især Rasmus og én af de andre deltagere har. Rasmus er ”ligesom ham lederen dér” på banen, hvor han er ”lidt mere fremme i skoene” end han er udenfor banen. Udenfor banen er der dog ikke nogen leder ifølge Rasmus. Allan italesætter også, at der er forskel på praksis på banen og praksis udenfor banen, angående ens positioner;

(..)Sportsligt, der hører man mere efter, hvis der er nogen der er bedre end andre. Så kan man tage imod råd og sådan. [I: Ja.] De deler ud af deres erfaringer og sådan. Men socialt synes jeg ikke man er.. [pause] at man er i tavs beundring, når der er en eller anden, der snakker, som er bedre end andre. Udenfor banen så er vi meget lige.

(Bilag 10, 7)

Med ovenstående uddrag kan vi se, at Allan, ligesom Rasmus, mener, at der er forskel på positionerne indenfor og udenfor banen. Der er klart nogle af de dygtige spillere, der tager nogle mere ledende roller på banen, men det har altså ikke umiddelbart betydning for positionerne i den praksis, der er til stede udenfor banen. Der er umiddelbart ingen leder udenfor banen.

Vedrørende Rasmus' større håndboldtekniske kvalifikationer, set i relation til de fleste andre deltagere i forskningsprojektet, siger han; ”Sådan håndboldteknisk (..)det er ikke dét der er det svære for

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

mig i hvert fald.” (bilag 9, 3). Det er nogle andre udfordringer, som han beskriver i det følgende; *”(..)det svære for mig, det er ligesom at få mine holdkammerater op i gear. [I: Ja.] Jeg prøver altid så vidt muligt inden en kamp at give high fives og lige råbe lidt, når man scorer (..)*” (bilag 9, 3-4). Indholdet af denne udtalelse hænger både sammen med Rasmus’ centrale position samt hans store vindermentalitet, som vi beskrev i første analysedel (se ’4.3 - Analysedel 1 - Praksisfællesskaber’). Desuden hænger det sammen med hans meningsforhandling omkring at deltage i forskningsprojektet, vedrørende at han gerne vil komme i bedre form. Ved at få hans *”holdkammerater op i gear”* ved for eksempel *”at give high fives og lige råbe lidt, når man scorer”* bliver intensiteten højere ifølge Rasmus. Således kan han bruge sin lederrolle til at få intensiteten på holdet op, så 1) hans hold har større sandsynlighed for at vinde, da *”(..)det hold der løber mest, det er sgu det hold der vinder.”* (bilag 9, 7) og 2) han får mere intens motion ved at give sig hundrede procent, hvilket er vigtigt for ham for at have haft en god træning (bilag 9, 5).

Vi vil nu se nærmere på Allans italesættelser vedrørende hans position i forskningsprojektet ved anden interviewrunde. Han giver blandt andet udtryk for, at der er sket en sammensmeltning af de nyttilkomne og veteranerne. Han kan ikke længere se den store forskel på medlemmerne i fællesskabet. Allans opfattelse er, at alle spillerne nu har den samme position.

I: (..)Hvordan ser du forskellen på det?

Allan: Jeg så en større forskel i starten (..)hvor de var i lidt bedre form og teknisk bedre og sådan. Men jeg synes det glider mere ud. Det glider mere sammen nu. [I: Okay.] Hvor vi alle sammen har gået til det længere. (Bilag 10, 6)

De håndboldmæssige kvalifikationer, som vi ved fra tidligere i analysen er en betydende faktor for ens position, er altså blevet forbedret i en sådan grad hos nogle af deltagerne, at niveauet nu er ud-lignet. Det giver mere ens positioner. Ovenstående citat vil vi nu sammenholde med en af vores observationer foretaget nede i hallen. Observationen er foretaget den 19. april 2016, i observationsperioden op til andet interview.

Situationsbeskrivelse 4:

Til opvarmningen i starten af træningen tilslutter Allan sin iPod til muskanlægget og skruer højt op. Alle spillerne kigger over på Allan som smiler og nikker. De øvrige spil-

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

lere nikker anerkendende og smiler/synger/danser til musikken i løbet af opvarmningen. Efter opvarmningen løber Allan ud og skruer lidt ned for musikken, da træneren skal forklare den næste øvelse. Da øvelserne er færdige og de skal spille kamp, siger træneren, at Allan godt må sætte musikken på igen. Han løber derefter ud til musikanlægget for at starte musikken, og skruer denne gang lidt højere op. (Bilag 20, 2)

I denne observation er der indikationer på, at Allan føler sig mere tilpas og har fået mod til at præge praksisfællesskabet, i dette tilfælde med hans musik. Observationen viser også, at Allan, i højere grad end tidligere, indgår i dialog med de øvrige deltagere i forskningsprojektet. De øvrige deltagere viser interesse for hans musik og nikker anerkendende til hans musikvalg. Allan byder ind med noget til fællesskabet, som anerkendes af de andre deltagere. Dette er med til at give Allan en mere central deltagelsesidentitet. Observationen viser også, at det foregår meget på trænerens præmisser, at musikken er slået til. Det er træneren, der bestemmer, hvorvidt der skal skrues op eller ned - af hensyn til at træningen forløber mest hensigtsmæssigt i trænerens optik.

Der er dog nogle forhold, der skal tages i betragtning angående, at Allan i det hele taget får adgang til at være den, der står for musikken til denne træning. I slutningen af det første interview med Rasmus lyder det; ”Altså i forhold til håndboldtræningen, så kunne jeg godt tænke mig, hvis der var lidt mere musik dernede. [I: Ja.] Det kunne jeg fandeme godt tænke mig. Så har jeg snakket med én af de andre om, at vi laver en playliste (..)” (bilag 5, 13). Rasmus ønsker altså, at der er mere musik til træningerne, og han vil gerne tage initiativ til at lave en playliste, som de kan afspille til træningerne. Da vi kommer til træningen efter den, hvor Allan står for musikken, observerer vi følgende; ”Bjørn (træner): ”Har du musik med, Rasmus?” Svar fra Rasmus: ”Ja. Rasmus fra Randers!” (kælenavn, som Bjørn har givet Rasmus grundet hans musikvalg)” (bilag 22, 1). Der er indikationer på, at det er rimelig normalt, at Rasmus står for musikken siden træneren 1) spørger ham direkte om han har musik med (og dermed lægger op til, at han skal sætte noget på) og 2) har fundet på et kælenavn til Rasmus, der er givet grundet hans musikvalg. Til den træning, hvor Allan stod for musikken, var Rasmus ikke til træning. Det kan have haft en rimelig central betydning for, at det har været muligt for ham at få adgang til at være den, der står for musikken. Da Rasmus’ telefon stopper med at spille senere i den samme træning, overtager Allan rollen som den, der står for musikken (bilag 22, 2). Så det lader til, at det er et kriterium for, at Allan kan stå for musikken, at Rasmus enten ikke er til stede eller at hans telefon ikke er i stand til at afspille musik. Overordnet set er det,

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

at Allan står for musikken dog at betragte som et tegn på, at han indtager en mere central position i praksisfællesskabet end i starten af forløbet. Dette stemmer overens med noget af det, som Allan udtrykker i andet interview. Her beskriver han, hvordan han føler, at han er en del af gruppen og at der ikke er nogle, som har mere eller mindre centrale positioner. Det lyder; ”(..)som en del af gruppen. Det er sådan jeg føler mig. (..)Hvis vi forestiller os en cirkel, så er jeg en del af cirklen, synes jeg. (..)Jeg synes der er én kreds. Og det er den der cirkel.” (bilag 10, 7). I det Allan udtrykker her, er der indikationer på, at alle deltagernes positioner i praksisfællesskabet er ens. Han udtrykker, at ”der er én cirkel”, som alle er en del af. Allan føler sig ikke anderledes placeret end de øvrige spillere, da ingen er mere eller mindre central i forhold til fællesskabet i forskningsprojektet. Det er med til at styrke hans udtryk fra tidligere vedrørende, at der er mindre forskel mellem deltagerne i anden runde, da de håndboldmæssige kvalifikationer er blevet mere ensartede. Baseret på vores observationer er der dog fortsat rimelig stor forskel på deltagernes håndboldmæssige niveau. Trænerne sørger fortsat for at inddele holden, således at de allerbedste spillere kommer på hver sit hold, hvilket vi antager, er for at lave så tætte kampe som muligt, hvilket givetvis vil hæve intensiteten.

Hermed er tredje analysedel afsluttet og vi vil nu samle op, så det vi anser som de mest centrale pointer i denne analysedel fremstår tydeligt.

4.5.3 - Opsamling på analysedel 3

Der er et centralt fællestræk i vores informanters syn på positionerne i forskningsprojektet; de håndboldmæssige kvalifikationer har en betydning for positionerne i fællesskabet. Anders mener, at de har en større betydning end forventet og han føler sig, ved tidspunktet for andet interview, som en større del af fællesskabet. Blandt andet fordi han har forbedret sine håndboldmæssige kvalifikationer. Rasmus mener, at han har en lederrolle inde på banen, da han har et højere niveau håndboldmæssigt, hvor han udenfor banen er sidestillet med de andre. Allan mener, at der, på tidspunktet for andet interview, ikke er forskel på deltagernes positioner, da de håndboldmæssige niveauforskelle er blevet udlignet. Som vi tidligere har konkluderet, er der en fælles forståelse af, at de håndboldmæssige kvalifikationer har en betydning for positionerne i fællesskabet, i særdeleshed inde på banen. Disse kvalifikationer har dog ikke den store betydning for positionerne udenfor banen.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

Der er ét fællesskab inde på banen, hvor der er nogle der har en mere betydningsfuld rolle end andre, grundet deres håndboldmæssige niveau. Udenfor banen er der et andet fællesskab, hvor de håndboldmæssige kvalifikationer ikke har en betydning for ens position. Her er alle mere ens, hvis de altså har været tilstrækkeligt meget med i spillet inde på banen, som er en forudsætning for eksempelvis at kunne deltage i snakken i omklædningsrummet, som vi tidligere har fremanalyseret som et træk ved praksisfællesskabet. Selvom vi som udgangspunkt ikke har fokuseret det store på relationerne og praksis udenfor banen, er det et ofte tilbagevendende element ved praksis, som vores informanter italesætter. Det er blandt andet udenfor banen, der er mulighed for at lære hinanden rigtigt at kende, da træningerne er så stringent styret af trænerne, at deltagerne ikke har et specielt stort handlingsrum dér. Dermed lader praksis udenfor banen til at være central for dét, som vi har været interesserede i at undersøge nærmere i dette speciale; nemlig de sociale aspekter ved idrætsdeltagelse.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

Kapitel 5 - Konklusion

På baggrund af vores tre analysedele vil vi i det følgende lave en opsamlende konklusion, der relaterer vores tre analyseopsamlinger til hinanden, samt svarer på vores problemformulering. Som udgangspunkt for vores besvarelse vil vi først konkludere på vores første analysedel, da konklusionerne fra denne danner grundlag for besvarelsen af problemformuleringen. Herefter vil vi konkludere på den første del af vores problemformulering; *Hvordan forstås et forskningsprojekt om motionshåndbold på Center for Holdspil og Sundhed (Københavns Universitet) af deltagerne*, hvorefter vi vil konkludere på den anden del af problemformuleringen, som lyder; *hvordan har deltagerne i forskningsprojektet mulighed for at opnå andet end fysiologiske forandringer gennem deres deltagelse?*

I vores første analysedel fremanalyserede vi, at vi kan konstruere et praksisfællesskab i forskningsprojektet, idet de tre kriterier for praksisfællesskaber - gensidigt engagement, fælles virksomhed og fælles repertoire - alle kan siges at være opfyldt. Det er gennem deltagerne aktive deltagelse i dette praksisfællesskab, at vi har foretaget vores anden og tredje analysedel. Både meningsforhandlingen og forandringen i positioner foregår indenfor praksisfællesskabet. Praksisfællesskabet er påvirket af nogle ydre faktorer, der har en indflydelse på de meningsforhandlinger, der foregår som en del af deltagerne engagement i praksis. Disse ydre faktorer, for eksempel organiseringen af forskningsprojektet og dets primære fokus, må tages i betragtning, når der skal konkluderes på deltagerne muligheder for at opnå andet end fysiologiske forandringer gennem deres deltagelse i forskningsprojektet. Derudover havde rammerne, som var tydelige og fastlagte fra starten, også en indflydelse på praksisfællesskabet og det meningsfællesskab, der blev dannet.

Hvordan forstås et forskningsprojekt om motionshåndbold på Center for Holdspil og Sundhed (Københavns Universitet) af deltagerne?

Vi kan konkludere, at deltagerne i forskningsprojektet overordnet set har et stort fokus på de potentielle fysiologiske effekter af deres deltagelse. Overordnet forstår deltagerne forskningsprojektet som en mulighed for at forbedre deres fysiologiske kapacitet. Dette kan skyldes det store fokus, der er på det fysiologiske perspektiv i forskningsprojektet. I de beskrivelser, der har været for projektet, har det naturvidenskabelige været i fokus. Desuden har deltagerne i træningerne været monitoreret

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

med GPS-veste samt pulsbælter til de fleste træninger. Disse forhold kan have været med til at påvirke deltagerne til at fokusere primært på det fysiologiske, særligt i starten af forløbet.

Hvordan har deltagerne i forskningsprojektet mulighed for at opnå andet end fysiologiske forandringer gennem deres deltagelse?

Særligt i anden interviewrunde har vi fremanalyseret et fokus på de sociale aspekter hos deltagerne i forskningsprojektet. I forhold til i starten af forløbet, tilskriver deltagerne det i højere grad som meningsfuldt at indgå i de sociale relationer med de andre deltagere senere i forløbet. Vi kan altså konkludere, at der er et større fokus på de sociale perspektiver i deres deltagelse ved anden interviewrunde. Dette kan skyldes, at deltagerne er blevet i bedre form, således at de har et større overskud til at indgå i de sociale relationer. Det kan også skyldes, at deltagerne i praksisfællesskabet har opbygget tættere relationer til hinanden og at de derved er blevet mere opmærksomme på de sociale relationer, der skabes gennem deres deltagelse i forskningsprojektet. Der er altså indikationer på, at det fysiske har en indvirkning på det sociale. Dermed har deltagerne i forskningsprojektet større mulighed for at opnå andet end fysiologiske forandringer, netop når de har opnået disse. Yderligere kan vi gennem vores analyse se en sammenhæng mellem fuld deltager og deltagernes fokusering på det sociale udbytte i motionshåndbold. Vi kan konkludere, at deltagernes fokus på det sociale udbytte stiger i takt med, at de opnår en mere central position i fællesskabet.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

Kapitel 6 - Diskussion

Dette diskussionsafsnit har vi valgt at opbygge i tre underafsnit; et med en teoretisk diskussion, et med en metodologidiskussion samt et med en diskuterende perspektivering. I vores teordiskussion vil vi diskutere anvendeligheden af Wengers begrebsapparat. Visse passager i denne del af diskussionen vil tage udgangspunkt i nogle diskussionspunkter fra andre undersøgelser, som vi har vurderet som relevante for vores undersøgelse. I vores metodediskussion vil vi se nærmere på de metodiske valg vi har truffet og diskutere, hvilken betydning disse valg har haft for vores undersøgelse. Slutteligt vil vi, i vores perspektiverende diskussion, diskutere, hvad vi ville kunne have anvendt en anden teoretiker, Pierre Bourdieu (herfra Bourdieu), til i supplement til Wenger.

6.1 - Teoridiskussion

6.1.1 - Praksisfællesskaber

Dette speciale har taget udgangspunkt i Wengers definition af praksisfællesskaber. Efter at have stiftet bekendtskab med hans teori, vil vi argumentere for, at den kan udfordres på forskellige områder. Wengers beskrivelse af de forskellige begreber har været svære at forstå og det har dermed været svært at skabe fuld klarhed over hans begreber. Når han beskriver begrebet praksisfællesskaber, har der hos os opstået tvivl om forskellige vigtige elementer i forståelsen af begrebet. Vi argumenterer for, at hans definition af praksisfællesskaber er upræcis vedrørende forskellige forhold, herunder blandt andet hvor lang tid der skal gå før et praksisfællesskab etableres samt hvor mange mennesker, der skal til for, at noget kan siges at være et praksisfællesskab. Disse forhold samt flere andre vil vi diskutere i det følgende.

Wengers definition af, hvad der kan siges at være et praksisfællesskab er umiddelbart meget bred, hvilket har resulteret i, at vi har taget vores eget greb om dette begreb og anvendt det ud fra vores forståelse. Vi har valgt at tage udgangspunkt i de tre opstillede kriterier for praksisfællesskaber; fælles repertoire, gensidigt engagement og fælles virksomhed, og har foretaget vores analyse ud fra dette. Derudover har vi valgt at definere et praksisfællesskab som noget, der ikke er tidsbestemt, men som kan opstå både over kort tid, for eksempel i bussen på vej til arbejde, og over en mangeårig periode, for eksempel en familie. Eksemplerne med bussen og familien er i øvrigt nogle af de

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

eksempler, som Wenger selv kommer med i hans teoretiske værker. Man kan dermed stille spørgsmålstegn ved, om alle grupperinger og samlinger af mennesker, der indeholder disse tre elementer, er praksisfællesskaber. For i vores forståelse af fælles repertoire, gensidigt engagement og fælles virksomhed kan rigtig mange forskellige samlinger af mennesker, defineres som praksisfællesskaber. Dermed rejser der sig et centralt spørgsmål hos os, nemlig; hvor findes disse praksisfællesskaber ikke? Er det i vores individuelle forståelse af de tre elementer eller er der andre essentielle faktorer, der skal være opfyldt for, at Wenger vil betegne det som et praksisfællesskab? Dette har vi haft svært ved at finde klarhed omkring i hans teoretiske værker, idet han både skriver, at praksisfællesskaber er alle vegne (Wenger, 2004, 16-17) og at der er specifikke forhold, der skal være opfyldt for, at der kan være tale om et praksisfællesskab (ibid., 89-90). Dette er blandt andet med til at skabe uklarhed omkring hans definition af begrebet praksisfællesskaber.

En anden problematik i Wengers teori, som vi er blevet bevidste om gennem vores specialeskrivning, er hans forhold til størrelsen af et praksisfællesskab. Vi argumenterer for, at han er meget løs i hans beskrivelse af hvor mange der skal til, for at vi kan kalde noget et praksisfællesskab. Wenger skriver, at praksisfællesskaber både opstår i små grupper (familier, arbejdsgrupperinger) og store grupperinger (store organisationer og virksomheder). Denne forståelse af praksisfællesskaber kritiserer Joanne Roberts (2006), professor i Arts and Cultural Management ved Winchester School of Arts, blandt andet i hendes artikel om begrænsninger ved anvendelsen af praksisfællesskaber som begreb (s. 630). Hun diskuterer, hvorvidt de samme faktorer er på spil, når man opererer i små fællesskaber med fem til ti deltagere som i større organisationer med et stort antal deltagere. Hun anfægter ikke, at det er muligt at identificere begge grupper som værende praksisfællesskaber, men diskuterer hvorvidt der er forskel på disse to typer af fællesskaber. Denne manglende præcision i beskrivelsen omkring antallet af deltagere i et praksisfællesskab beskrives også af Culver & Trudel (2008), der skriver; *"The size of CoPs¹⁸ varies widely, from intimate communities having less than 15 individuals to communities of 15-50 participants who can maintain fluid and diversified interactions to those much larger ones whose members can number from 50 to 150, or more.* (Culver & Trudel, 2008, 3-4). Der er altså umiddelbart brede rammer for, hvor mange mennesker, der kan være en del af et praksisfællesskab, hvilket gør, at meget kan betragtes som værende dette. Vi har derfor følt os nødsaget til at tage stilling til antallet af medlemmer i et praksisfællesskab selv. Ved vo-

¹⁸ Forkortelse af *Communities of Practice*, som er den engelske betegnelse for begrebet praksisfællesskaber.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

res observationer har vi noteret, at der har været alt mellem seks og 13 deltagere (bilag 14; bilag 20; bilag 21) til træningerne og op til 16 i alt, når vi tæller trænere med. Det er altså indenfor dette spænd, at antallet for medlemmer i det praksisfællesskab, som vi har konstrueret, har befundet sig. Vi har foretaget vores undersøgelse ud fra følgende betragtning; at praksisfællesskaber ikke bør have et stort antal medlemmer, da de interne logikker så bliver for få og praksisfællesskabet bliver fragmenteret i mindre dele. Ud fra vores analyse har vi argumenteret for, at selv det praksisfællesskab, som vi har fremanalyseret i forskningsprojektet, analytisk kan skilles til mindre praksisfællesskaber. Hvis antallet blev meget større end det, som vi har beskæftiget os med i nærværende speciale, ville det gensidige engagement, de fælles virksomheder samt det fælles repertoire givetvis være mere diffuse og overordnede, hvorfor det ville være sværere at skitsere de særegne logikker og rutiner ved praksisfællesskabet. Desuden har vi foretaget vores undersøgelse ud fra den betragtning, at praksisfællesskaber skal inkludere minimum tre mennesker, da det ellers ikke betragtes som et fællesskab. Med disse afgrænsninger har vi forsøgt at imødekomme den løse definition af antallet af medlemmer i et praksisfællesskab i Wengers teoretiske værker.

Vi har fulgt en gruppe mennesker i en forholdsvis begrænset periode (otte uger), men har alligevel valgt at benytte praksisfællesskabsteorien, da vi finder den anvendelig på mange områder. Vi har dog, i løbet af vores analytiske arbejde, forholdt os kritisk til nogle af de essentielle faktorer i praksisfællesskabsteorien. De otte uger, som vores undersøgelse har været, er i vores optik en relativ kort periode. Mange andre undersøgelser, der har benyttet praksisfællesskabsteorien, er foretaget over længere perioder på flere år (eksempelvis Lemyre, Trudel & Durand-Bush, 2007) eller forholder sig retrospektivt til deltagelse i et fællesskab over en flerårig periode (eksempelvis Galipeau & Trudel, 2005). Fællesskabet og de informanter, der har deltaget i vores empiriske arbejde, har været svære at klarlægge udviklingerne for, på grund af den relative kortvarige periode, som vi har fulgt dem. Det har dog ikke været muligt at følge dem i en længere periode, da der som udgangspunkt kun er afsat fire måneder til udarbejdelsen af vores speciale, alt inklusiv. Vi har forsøgt at imødekomme nogle af udfordringerne i dette ved at forlænge vores afleveringsfrist, således at vi kunne følge forskningsprojektet og dets deltagere i en længere periode end, hvis vi havde haft kortere afleveringsfrist. Samtidig har vi heller ikke fundet eksempler i Wengers teori på, at denne korte periode skulle være problematisk.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

Et andet diskussionsspørgsmål i forhold til Wengers teori om praksisfællesskaber, er den manglende forholdelse til begrebet tillid. Roberts (2006) pointerer, at hvis der er tillid til stede mellem individer, giver det bedre mulighed for at opbygge fælles forståelse i en fælles social kontekst (s. 628). Vi har i vores projekt også efterspurgt et tillidsbegreb, som kunne have suppleret Wengers teori om praksisfællesskaber. Når vi har analyseret vores informanter og deres forandring fra perifer til fuld deltager, kunne et tillidsbegreb have været givende i analysen om deres placering i fællesskabet. Blandt andet vælger vores ene informant, Allan, som umiddelbart er en meget tilbageholdende og stille person, at tage kontrol og ansvar over musikken og i højere grad snakke med de øvrige deltagere, hvilket vi har noteret ved vores afsluttende observationer. I vores analyse har vi fremanalyseret, at dette kan være et tegn på og resultat af, at han har fået en mere central position i fællesskabet. Dette kunne muligvis også være et udtryk for, at han, som nævnt i '4.5 - Analysedel 3 - Legitim perifer deltagelse', er blevet mere tilpas i fællesskabet og i højere grad har skabt tillid til de andre deltagere i fællesskabet. Wengers teori forholder sig til ændringen af positioner, men de bagvedliggende bevæggrunde kunne være interessant at fremanalyseres, hvilket eksempelvis kunne være med et større fokus på tillid og tryghed i det sociale samvær.

6.1.2 - Manglende magtperspektiv

Et af de gennemgående kritikpunkter, Wenger ofte møder, er hans manglende magtperspektiv i hans teoretiske gennemgang. Wenger anerkender, at der kan være tale om magtperspektiver i relationerne, men nævner blot, at de er til stede (Wenger, 2003, 83), uden at gå dybere ind i forståelsen af disse. I vores undersøgelse har vi, i vores empiri, kunne se tydelige eksempler på forskellige magtperspektiver, men hans teori har ikke været tilstrækkelig til at fremanalyseres disse, da han ikke forholder sig uddybende til begrebet magt. Der har eksempelvis været situationer, hvor deltagerne til træningerne har skabt nye forståelser og regler, enten fordi nogle af deltagerne har taget initiativ til nye tiltag eller fordi træneren har truffet beslutninger omkring dette. Særligt trænerne har været i en position, hvor de har haft bestemmeret over afviklingen af aktiviteterne i praksis. Et element, som vi flere gange har skitseret i vores analyser, men som Wengers begrebsapparat ikke tillader os at få greb om. Det ville have været interessant - og relevant - at have haft et større fokus på et magtperspektiv, da det er så tydeligt, at der er nogle magtbalancer, der former den praksis, som vi har ob-

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

serveret. Vi har dermed, i vores analytiske arbejde, haft vanskeligheder med at undersøge, hvem der præcist har defineret de regler og normer, der er blevet skabt i praksisfællesskabet. Eksempelvis har Allan og Rasmus taget initiativ til at sætte musik på under træning og dermed skabt nye forståelser for dette. Det har vi kunnet skitsere, men hvem i gruppen, der har defineret og bestemt det mere præcist, har vi ikke kunne fremanalysere med Wengers teori. Vi har observeret, at trænerne har haft en stor rolle vedrørende sådanne forhold, men det har ikke været muligt for os at gå yderligere ind i.

Joanne Roberts (2006) skitserer i hendes artikel, at diversiteten hos deltagerne i de praksisfællesskaber, der skabes, må resultere i forskellige magtperspektiver som en konsekvens af dette (s. 627). Hvis eksempelvis et praksisfællesskab består både af voksne og børn, og muligvis også af deltagere med forskellige kvalifikationer, kan et magtperspektiv være en interessant faktor at tage i betragtning. Dette tager Wengers praksisfællesskabsteori dog ikke højde for, ud over at anerkende, at der kan være tale om magtperspektiver i relationerne. En anden problemstilling, som Roberts belyser, er det magtforhold, som opstår mellem perifere og centrale deltagere. Hvis en deltager har en mere central rolle i et praksisfællesskab, pointerer Roberts, at denne deltager må have en større påvirkning på fællesskabet (Roberts, 2006, 627). I vores undersøgelse ville Rasmus være et eksempel på en central deltager, der påvirker fællesskabet i højere grad end andre. Med et magtperspektiv ville vi kunne analysere betydningen af dette, men denne magtdimension beskriver Wenger slet ikke i sin teori. Han nævner dog, at hans teori ikke er en teori til at beskue magtstrukturer, men i stedet at beskue relationerne og deres forskellige positioner (Wenger, 2004, 335). Wengers teori om praksisfællesskaber indeholder, i vores optik, nogle begrænsninger i forhold til at fremanalysere forskellige magtperspektiver i relationerne hos deltagerne af praksisfællesskaberne.

En anden begrænsning, som Roberts pointerer, i praksisfællesskabsteorien, er et manglende fokus på udefrakommende påvirkninger på de praksisfællesskaber, der konstrueres. Selvom vi lever i et globalt samfund, hvor forskellige agendaer er på spil, og hvor forskellige interessenter har forskellige interesser, forholder Wenger sig kun begrænset til disse udefrakommende påvirkninger. Som nævnt i '2.2 - Etienne Wenger', pointerer Wenger, at for at udføre sit virke i praksisfællesskabet, må man underlægge sig nogle strukturer, kræfter og formål, der ligger udenfor praksisfællesskabet. Vi har ikke kunne finde andre passager i hans teori, som redegør for, hvordan han yderligere argumenterer for, at disse strukturer påvirker praksisfællesskaberne. Det er ikke nævnt i hans praksisfællesskabsteori, men blot henlagt til afslutningen af hans afsnit om identitet. I vores tilfælde har vi

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

observeret en tydelig fokusering på de fysiologiske parametre i forskningsprojektet, hvilket Wengers teori ikke er anvendelig til at analysere, idet vi ikke har kunnet se nærmere på det mulige dominansforhold samt betydningen for individernes ageren. Wenger (2004) nævner flere steder i hans bog *Praksisfællesskaber; Læring mening og identitet* begrebet magt, men han fraholder sig gang på gang fra at udbyde det og redegøre for hans forståelse og hvordan det kan operationaliseres i hans teori. Blandt andet skriver Wenger, "*Selv når specifikke medlemmer har mere magt end andre, udvikler praksis sig til en fælles reaktion på denne situation.*" (ibid., 98). Her redegør Wenger for, hvordan han ser magtperspektivet i hans teori, men det er begrænset, hvor uddybende han beskriver det. Ovenstående citat argumenterer vi for, er et udtryk for, at han er bevidst om det, men at han ikke vælger at forholde sig til det. Eftersom magtperspektivet i Wengers begrebsapparat enten er meget diffust beskrevet eller er henholdt til fodnoter, argumenterer vi for, at hans beskrivelse af magt ikke har været anvendelig. I en fodnote skriver Wenger (2004), at når man skal forsøge at behandle den sociale verden, må man forholde sig til magtspørgsmål. Han fraholder sig at se på privat ejendomsret og klasserationer som Marx og institutionel rationalisering som Weber og Latour samt statsapparatet og dets magtanvendelse, som Althusser og Giddens. Han læner sig mere op af magtrelationer på det symbolske område, såsom ideologi og hegemoni (Gramsci), symbolsk eller kulturel kapital (Bourdieu) samt udbredt disciplin, opretholdt af diskurser (Foucault) (s. 322). Han forsøger at sætte sig i forhold til andre teoretikere hvad angår magtspørgsmålet, men det foregår i en fodnote og det forekommer så diffust og bredt formuleret, at det ikke er anvendeligt i vores optik.

6. 2 - Metodologidiskussion

I denne diskussionsdel vil vi diskutere hvad vores metodologi gav os mulighed for at undersøge samt hvilke begrænsninger denne havde. Derudover vil vi skitsere, hvilke muligheder andre metodiske tilgange kunne have givet undersøgelsen.

6.2.1 - Interview

En af de tilgange vi har benyttet i vores undersøgelse, har som bekendt været interview. Vi har valgt at benytte individuelle interviews med tre informanter fra forskningsprojektet. Dette gav os mulighed for at belyse informanternes oplevelser og forståelser samt at udfordre og stille dybdegående spørgsmål til disse. Derudover gav det informanterne mulighed for at udtrykke deres italesættelser

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

helt fortroligt mellem dem og os. At vi valgte at gribe det an på denne måde, stillede os overfor forskellige udfordringer.

Hvis vi havde benyttet en anden interviewtilgang, eksempelvis fokusgruppeinterview, ville det have givet os en anden type empiri, som ville give et andet perspektiv på vores undersøgelse. Deltagerne ville med denne anderledes tilgang, have haft mulighed for, i relation til andre, at kunne udtrykke fælles forståelser og oplevelser af praksis, samt forståelser og oplevelser, der stred imod hinanden. Dermed ville vi kunne få nogle anderledes perspektiver på henholdsvis homogenisering og differentiering i informanternes forståelser af praksis. Dette ville, i forhold til vores videnskabsteoretiske udgangspunkt, kunne have givet socialt funderede italesættelser fra vores informanter. Der kunne dog, ved denne tilgang, være risiko for, at vores informanter ikke havde udtrykt lige så ærlige svar grundet den sociale kontekst, som interviewet ville have fundet sted i. Desuden ville informanter, som af natur er mere tilbageholdende, muligvis sige meget lidt og de mindre tilbageholdende informanter kunne derfor få forholdsmæssigt meget mere taletid end andre. Interviewsituationen med fokusgruppeinterviews ville potentielt kunne afspejle praksis til træningerne mere præcist, da vi ville kunne se på informanternes sociale interaktioner under interviewet. Der kunne altså potentielt være nogle fordele ved at have foretaget fokusgruppeinterviews i stedet. På den anden side er der ingen af os, der har erfaring med at foretage denne type interviews, hvilket ville have givet nogle helt anderledes store udfordringer i forhold til gennemførelsen af interviewet. Desuden vil vi, ud fra vores socialkonstruktivistiske tilgang, argumentere for, at de italesættelser, som informanterne kommer med i de individuelle interviews, også er socialt funderede og konstruerede, hvilket har gjort, at anvendeligheden af disse har været stor, om end de er individuelle.

En anden relevant diskussion i forhold til vores individuelle semistrukturerede interviews, er den type empiri, som vi har skabt gennem disse interviews. Vi har ikke kigget på vores interview som en praksis, men snarere som en empiriindsamling. Interviewsituationen er en helt anderledes praksis end den, som vi observerer til træningerne. De italesættelser, som vores informanter har udtrykt, har været deres individuelle refleksioner over den praksis, som de har været en del af. En slags metarefleksioner over deres deltagelse i forskningsprojektet. Det har altså været bearbejdelser af den praksis, der foregår i træningerne, som vores informanter har givet udtryk for ved interviewene. Deres udtalelser i disse interviews udspringer af det sociale, men udtalelsernes umiddelbare udtryk er meget individuelle. Vi har under vores anvendelse af uddrag fra interviewene været opmærksomme på

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

denne udfordring ved karakteren af den empiri, vi har fremskaffet. Derfor vurderer vi, at det har været anvendeligt i en socialkonstruktivistisk rammesætning alligevel.

6.2.2 - Observation

Udover interview har vi benyttet direkte ikke deltagende observation (samt feltnoter) som metode til at beskue den praksis, som vi har analyseret. Med denne tilgang har vi haft mulighed for at se på nogle af de relationelle interaktioner, som praksis har indeholdt. Vi har også, med denne tilgang, haft mulighed for at rette vores blik mod de steder i praksis, som vi fandt interessante i observationssituationerne. Hvis der har været særlige interessante situationer, har vi haft mulighed for at flytte os nærmere disse samt bevæge os væk, hvis vi følte, at vi påvirkede praksis for meget. Dette har gjort, at vores metodiske tilgang har konstrueret empiri, som vi har påvirket betydeligt og at vi har været i stand til at "zoome" ind og ud på vores praksis, alt efter hvad vi fandt interessant.

Hvis vi havde benyttet en anden tilgang, som eksempelvis videoobservation, havde påvirkningen muligvis været anderledes. Nogle deltagere havde sandsynligvis ageret på en anden måde i et miljø, hvor der blev filmet, så vores empiri havde set anderledes ud. Videoobservation kunne muligvis også have fraholdt os fra nogle af de problemstillinger, som vi har mødt gennem interaktion med deltagerne i praksis. En af de gennemgående problematikker med direkte observation, i vores tilfælde, har været den interaktion med deltagerne, som vi har indgået i. Som tidligere nævnt, interagerede vi i verbal kommunikation med deltagerne op til flere gange i løbet af vores observationer, hvilket har haft nogle konsekvenser for vores observationer. Vi har dermed haft en tydelig påvirkning på observationerne, som vi muligvis kunne have undgået, hvis vi havde anvendt videoobservationer. Med videoobservation ville vi desuden kunne se situationer flere gange og dermed lave en mere dybdegående analyse af praksis, som den udspillede sig. Videoobservationer stiller dog yderligere krav til forskeren i forhold til etiske overvejelser samt samtykke for videofilmning.

En anden tilgang, som kunne have bidraget til undersøgelsen med en anden type viden, var, hvis vi havde benyttet *go native*¹⁹. Det ville have krævet, at vi havde deltaget på lige fod med de øvrige deltagere i forskningsprojektet og dermed været en integreret del af praksis. Dette kunne have skabt

¹⁹ Her forstået ud fra definitionen af Østergaard & Pedersen (2011), der vedrører at "(...)bevæge sig ind i den verden, der undersøges, og i så høj grad som muligt blive ét med sit studieobjekt - *go native*." (s. 188).

et større kendskab til praksis og dermed en anderledes viden. Det stiller dog, ligesom videoobservation, store krav til forskerens etiske overvejelser om hvilken, samt hvor meget information, der gives til deltagerne i praksis. I dette projekt ville det muligvis kunne give et større blik på deltagernes forståelser af fællesskabet udenfor banen, som vi har fundet ud af, er en central del af praksis vedrørende deltagernes virke i forskningsprojektet. En anden udfordring ville være at få tilladelse til at være en del af træningen i forskningsprojektet, da der er nogle kriterier, der skal opfyldes. Blandt andet vedrørende kondital mellem 30 og 50, som vi beskrev i vores problemstilling i starten af opgaven (se '1.3 - Problemstilling - vores undersøgelseskontekst'). Desuden er der så stort et fokus på at få dokumenteret de fysiologiske effekter ved deltagelsen i forskningsprojektet, at tilladelsen givetvis havde været svær at få. Det kunne sandsynligvis vurderes til at influere for meget på træningerne, at der konsekvent ville være én eller flere deltagere til stede i træningen, som ikke var der som forsøgspersoner.

6.3 - Perspektiverende diskussion

Vi vil nu diskutere, hvad en anden teoretisk vinkel ville kunne bidrage med til vores undersøgelse. Den teoretiske vinkel, som vi vil diskutere og vurdere anvendelsen af, tager udgangspunkt i den franske sociolog og antropolog Pierre Bourdieu, og hans begrebsapparat, herunder begreberne *felt*, *agent*, *habitus*, *doxa*, *strategi* og ikke mindst *magt*. Vi har valgt at trække netop Bourdieu ind, da vi vil argumentere for, at nogle af de udfordringer vi har mødt med anvendelsen af Wenger, kan imødekommes med Bourdieu. Med Bourdieu kan vi gå mere bagom individernes ageren i praksis, da det vil være et udtryk for strukturernes indflydelse, deres habituelle dispositioner, *doxa* i feltet med videre. Dette vil vi se nærmere på i det følgende.

Først og fremmest finder vi det relevant at overveje et supplement med Bourdieu til vores undersøgelse, da han argumenterer for, at magtperspektiver har en betydning for udfoldelsen af praksis. Bourdieu beskriver blandt andet, at der er kampe indenfor felterne, der "(..)handler om magt, om kapital, om styrkeforhold, om kampe for at bevare eller forandre disse styrkeforhold, om konservative eller oprørske strategier, om interesser etc. (..)" (Bourdieu, 1997, 94). Det er i særdeleshed magtperspektivet, som vi tænker, at vi ville kunne supplere med i denne undersøgelse, idet vi har anset det som særligt problematisk, at Wenger kun berører dette sporadisk i hans teoretiske gen-

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

nemgang. Der er dog nogle andre ting, som vi også tænker, at vi kan anvende Bourdieu til, hvilket vi vil argumentere for i det følgende.

Bourdieu arbejder ud fra en relationel tankegang og han forkaster for eksempel begreberne individ og samfund, hvor individbegrebet erstattes af agent, der betegner det socialt handlende individ (Østergaard, 2011, 53). Med et supplement med Bourdieus begreber ville vi nødvendigvis betegne deltagerne som agenter. Bourdieu karakteriserer felter som ”(..)*sociale rum med specifikke logikker og krav* (..)” (Bourdieu & Wacquant, 1996, 85) og han pointerer desuden, at hvert underfelt har dets egne regler og normer (ibid., 91). Vi ville med begrebet felt kunne se nærmere på universitetet som et underfelt og på samfundet som et metamagtfelt, hvor der er en logik om, at vi skal passe på os selv og holde os i fysisk form. Dette ville vi blandt andet kunne anvende i vores analyse af påvirkningerne udefra på agenternes meningsforhandling vedrørende deres deltagelse i forskningsprojektet.

Habitus kan forstås som den samlede mængde af dispositioner agenten besidder (Bourdieu, 1997 (a), 193). Vi ville med habitus kunne gå ind og se nærmere på betydningerne af deltagernes tidligere erfaringer med idræt eller de forskellige agents uddannelsesbaggrund. Dette kunne sige noget om deres forhold til fysisk aktivitet og sociale elementer i deres opvækst, hvilket sandsynligvis vil have en betydning for, hvad de tillægger værdi. Dermed ville vi kunne forstå, hvad de havde med sig, da de gik ind i forskningsprojektet og benytte denne som baggrund for vores analyse. Dette element efterspørger Roberts (2006) også i sin kritik af Wenger. Ifølge hende ville habitusbegrebet kunne hjælpe os med at forstå de prædispositioner, som deltagerne i et respektivt praksisfællesskab har (s. 629-630), hvilket ville være et relevant supplement til Wenger. Vi ville med habitus have mulighed for at analysere deltagernes meningsforhandling i forhold til deres tidligere erfaringer, hvilket vi har haft indtryk af, har haft en stor betydning for deres deltagelse i forskningsprojektet.

Hvad angår begrebet strategi, ville vi kunne anvende dette begreb til at se nærmere på, hvilke strategier agenterne anvender for at opretholde eller forbedre deres position i forskningsprojektet (Bourdieu, 1997 (b), 189-190). For eksempel ville vi kunne foretage mere dybdegående analyser af de handlinger, som deltagerne udfører, da disse i en Bourdieu-optik ville kunne anskues som udtryk for at ville positionere sig selv i forhold til de andre agenter i feltet. Begrebet strategi ville i denne henseende være særligt oplagt at anvende som supplement i vores tredje analysedel om legitim perifer deltagelse. Et andet begreb fra Bourdieu, som ville være oplagt at trække ind som supplement i

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

denne analysedel, ville være doxa, der vedrører "(...)de uudtalte grundregler, en kultur eller et felt fungerer efter (...)" (Østergaard, 2011, 58). Deltagerne prøver at indordne sig under doxa i forskningsprojektet for at gøre sig gældende i feltet og dermed blive anerkendt, så de kan opretholde eller forbedre deres position. Dette ville vi desuden kunne anvende i vores analyse af meningsforhandling, hvor vi som bekendt konkluderede, at deltagerne først og fremmest skulle indordne sig under det naturvidenskabelige fokus, der er en del af doxa i forskningsprojektet.

I det ovenstående har vi argumenteret for, at Bourdieu kunne bidrage med nogle andre perspektiver på vores undersøgelse og supplere Wenger godt med henblik på nogle af de kritikpunkter, der normalt rejses af Wenger. Det vil dog ikke være helt uden udfordringer at lave en undersøgelse med disse to teoretikere på samme tid. Blandt andet er de videnskabsteoretisk meget forskellige og dermed i nogen grad svære at forene. Hvor Wenger, med sit store fokus på det sociale, er socialkonstruktivist, er Bourdieu, med sit markant større fokus på strukturerne, betragtet, blandt andet af sig selv, som konstruktivistisk strukturalist eller strukturalistisk konstruktivist (Bourdieu, 1994, 52). Det ville være udfordrende at bringe Bourdieu ind i et rent socialkonstruktivistisk undersøgelsesarbejde og derfor måtte vi nødvendigvis overveje, hvordan vi kunne koble disse to teoretikere i en videnskabsteoretisk ramme. Med en strukturalistisk konstruktivistisk tilgang ville potentialerne med kombinationen af de to teoretikere lettere kunne imødekommes, idet vi kunne anskue strukturerne i højere grad. Ved at anskue undersøgelsesarbejdet ud fra et mere strukturalistisk udgangspunkt ville magtperspektiverne og strukturerens betydning lettere kunne tages i betragtning. De konklusioner, som vi ville være i stand til at drage med sådan en tilgang, ville have en anden karakter end dem, som vi kunne i vores undersøgelse. Fundene ville være mere strukturelt bundne, da de ville være mere determineret af strukturerne. Dermed ville de blandt andet være mere afhængige af en større kontekst end den lokale kontekst i forskningsprojektet, som har været vores primære undersøgelsesområde.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

Litteraturliste

Bøger, artikler med videre

- Abdelkrim, N. B.; Castagna, C.; El Fazaa, S.; Tabka, Z. og El Ati, J. (2009). "Blood metabolites during basketball competitions" (s. 765-773). I *the Journal of Strength and Conditioning Research* (vol. 23, nr. 3). National Strength and Conditioning Association.
- Berg, R. (2002). "Kapitel 4 - Videnskabsteoretiske og metodiske overvejelser" (s. 103-141). I *Den "gode" politiker, et studie af politiske ledelsesværdier i kommunerne*. Syddansk Universitet, Odense Universitetsforlag.
- Bourdieu, P. & Wacquant, L. J. D. (1996). *Refleksiv sociologi - mål og midler*. Hans Reitzels Forlag, København.
- Bourdieu, P. (1994). "Symbolsk rum og symbolsk magt" (s. 52-69). I Callewaert, S. et al. (red.), *Pierre Bourdieu. Centrale tekster inden for sociologi og kulturteori* (1. udgave, 3. oplag). Akademisk Forlag A/S.
- Bourdieu, P. (1997 (a)). "Hvordan er det muligt at være interesseret i sport?" (s. 178-199). I Bourdieu, P., *Men hvem skabte skaberne? - Interviews og forelæsninger*. København: Akademisk Forlag A/S.
- Bourdieu, P. (1997 (b)). *Af praktiske grunde*. Hans Reitzels Forlag, København.
- Brinkmann, S. (2010). "20. Etik i en kvalitativ verden" (s. 429-445). I Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (red.), *Kvalitative Metoder - En grundbog* (1. udgave, 3. oplag). København: Hans Reitzels Forlag.
- Brinkmann, S. (2014). *Stå fast - Et opgør med tidens udviklingstrang* (1. udgave, 10. oplag). Gyldendal A/S.
- Bøje, C. & Eichberg, H. (1994). *Idrættens tredje vej - om idrætten i kulturpolitikken* (1. udgave). Århus, Danmark; Forlaget Klim.
- Center for Holdspil og Sundhed (2015). *Utrænede mænd og kvinder i alderen 18-30 år søges til deltagelse i forskningsprojekt om trænings- og sundhedseffekter af motionshåndbold*. Annonce; Københavns Universitet.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

- Collin, F. (2010). "Socialkonstruktivisme" (s. 230-261). I Jacobsen, M. H.; Lippert-Rasmussen, K. og Nedergaard, P. (red.), *Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning*. Hans Reitzels Forlag.
- Culver, D. & Trudel, P. (2008). "Clarifying the Concept of Communities of Practice in Sport" (s. 1-10). I *International Journal of Sports Science & Coaching* (vol. 3, no. 1).
- Dahl, A-M (2002). "Brug for ro i en verden i forandring". I *Portal* (nr. 3).
- Engel, L. & Winther, H. (2009). "Tæt på kroppen i nutidens og fremtidens idrætsforskning" (s. 332-345). I Poulsen, A. L.; Trangbæk, E.; Jørgensen, K. & Nordsborg, N., *Forskning i bevægelse. Et nyt forskningsfelt i et 100-årigt perspektiv* (1. udgave, 1. oplag). København: Museum Tusulanums Forlag og Institut for Idræt, Københavns Universitet.
- Esmark, A. og C.B. Laustsen og N. Åkerstrøm Andersen (red.), (2009). "Socialkonstruktivistiske analysestrategier - en introduktion" (s. 7-30). I *Socialkonstruktivistiske analysestrategier*. Roskilde Universitetsforlag.
- Fester, M. & Gottlieb, P. (2016). *Idrætten i tal 2015 - Status på foreningsidrætten i Danmark* (1. udgave). DIF Analyse, Brøndby: Danmarks Idrætsforbund.
- Galipeau, J. & Trudel, P. (2005). "The Role of the Athletic, Academic and Social Development of Student-Athletes in Two Varsity Sport Teams" (s. 27-49). I *Athlete learning in a community of practice: Is there a role for the coach?* Frigivet af forfatteren Pierre Trudel d. 11. juli 2016 via online-databasen ResearchGate.
- Hastrup, K. (2010). "2. Feltarbejde" (s. 55-80). I Brinkmann, S. (red.) & Tanggaard, L. (red.), *Kvalitative Metoder - En grundbog* (1. udgave, 3. oplag). København: Hans Reitzels Forlag.
- Haugen, T.; Säfvenbom, R. & Ommundsen, Y. (2013). "Sport Participation and Loneliness in Adolescents: The Mediating Role of Perceived Social Competence" (s. 203-216). I *Current Psychology* (vol. 32, nr. 2).
- Hochschild, A. R. (2004). "Gennem sprækker i tidsfælden" (s. 109-130). I: Jacobsen, M. H. & Tonboe, J. (red.): *Arbejdssamfundet - den beslaglagte tid og den splittede identitet*. København: Hans Reitzels Forlag.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

- Hornstrup, T. (2015). *Forskningsprojekt om motionshåndbold og sundhed*. Anmeldelse til Videnskabetisk Komité, De Videnskabetiske Komitéer for Region Hovedstaden, Hillerød.
- Ibsen, B. & Seippel, Ø. (2010). "Voluntary organized sport in Denmark and Norway" (s. 593-608). I *Sport in Society* (vol. 13, nr. 4). Kan fremkaldes på dette link: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/17430431003616266>.
- Illeris, K. (2012). "12. En social teori om læring" (s. 140-148). I Illeris, K. (red.), *49 tekster om læring* (1. udgave). Frederiksberg: Forlaget Samfundslitteratur.
- Jensen, H. I. (2008). "Telefoninterview som metode i brugerundersøgelser" (s. 50-53). I *Sygeplejersken - Danish Journal of Nursing* (108. årgang, nr. 12). Dansk Sygeplejeråd; Sankt Annæ Plads, København.
- Jensen, J-O & Kjeldsen, L. P. B. (2007). "Non-verbalt sprog i kommunikative rum" (s. 328-342). I *Nordisk Pedagogik* (vol. 27, nr. 4). Oslo.
- Jørgensen, M. W. & Phillips, L. (2011). *Diskursanalyse som teori og metode* (1. udgave, 8. oplag). Roskilde Universitetsforlag.
- Kirkegaard, K. L. (2009). *Portræt af de aktive fitnesskunder - træningsmotiver, tilfredshed og selv-vurderet sundhed* (1. udgave). Delrapport 2 i projektet 'Sundhed for millioner'. Idrættens Analyseinstitut, København K.
- Kirkegaard, K. L. (2011). *Fitnesskultur.dk. Fitness-sektorens historie, de aktive udøvere og breddeidrættens kommerialisering*. Institut for Idræt og Biomekanik (Syddansk Universitet), Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Odense.
- Krogstrup, H. K. & Kristiansen, S. (2015). *Deltagende observation* (2. udgave, 1. oplag). Forfatterne og Hans Reitzels Forlag.
- Krustrup, P. (2015). *Forskningsprojekt om Håndbold og Sundhed*. Center for Holdspil og Sundhed, Institut for Idræt og Ernæring, Københavns Universitet.
- Krustrup, P.; Dvorak, J & Bangsbo, J. (2016). "Small-sided football in schools and leisure-time sport clubs improves physical fitness, health profile, well-being and learning in children". I *British Journal of Sports Medicine* (20. juni 2016).

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

- Krustrup, P.; Dvorak, J.; Junge, A. & Bangsbo, J. (2010). "Executive summary: The health and fitness benefits of regular participation in small-sided football games" (s. 132-135). I *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports* (vol. 20, suppl. 1).
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2015). "4. Ethiske spørgsmål i forbindelse med interview" (s. 105-126). I *Interview. Det kvalitative forskningsinterview som håndværk* (3. udgave). På dansk ved Bjørn Nake. København: Hans Reitzels Forlag.
- Lemyre, F.; Trudel, P. & Durrand-Bush, N. (2007). "How Youth-Sport Coaches Learn to Coach" (s. 191-209). I *The Sport Psychologist* (Vol. 21).
- Nielsen, G.; Wikman, J. M.; Jensen, C. J.; Schmidt, J. F., Gliemann, L. & Andersen, T. R. (2014). "Health promotion: The impact of beliefs of health benefits, social relations and enjoyment on exercise continuation" (s. 66-75). I *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports* (vol. 24, suppl. 1).
- Nielsen, K. T. (2009). *DHF brugerundersøgelse marts 09*. Denne har vi fået tilsendt af vores kontakt i DHF, Tanja Kilbæk Ramgil. Undersøgelsen kan desuden findes som anden resultat på en Google-søgning med ordene "dhf brugerundersøgelse marts 09".
- Pilgaard, M. (2009). *Sport og motion i danskernes hverdag*. Tegnestuen Trojka; Trykkeriet Buchs; København K: Idrættens Analyseinstitut.
- Póvoas, S. C. A.; Ascensão, A. A. M. R.; Magalhães, J.; Seabra, A. F.; Krustrup, P.; Soares, J. M. C. og Rebelo, A. N. C. (2014). "Physiological demands of elite team handball with special reference to playing position" (s. 430-442). I *the Journal of Strength and Conditioning Research* (vol. 28, nr. 2). National Strength and Conditioning Association.
- Raudaskoski, P. (2010). "3. Observationsmetoder (herunder videoobservation)" (s. 81-95). I Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (red.), *Kvalitative Metoder - En grundbog* (1. udgave, 3. oplag). København: Hans Reitzels Forlag.
- Roberts. J. (2006). "Limits to Communities of Practice" (s. 623-639). I *Journal of Management Studies* (Vol. 43, sup. 3).

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

- Skille, E. & Østerås, J. (2011). "What does sport mean to you? Fun and other preferences for adolescents' sport participation" (s. 359-372). I *Critical Public Health* (vol. 21, nr. 3). Kan fremkaldes på dette link: <http://dx.doi.org/10.1080/09581591003797111>.
- Skille, E. Å. (2011). "Sport for all in Scandinavia: sport policy and participation in Norway, Sweden and Denmark" (s. 327-339). I *International Journal of Sport Policy and Politics* (vol. 3, nr. 3). Kan fremkaldes på dette link: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/19406940.2011.596153>.
- Stelter, R. (2002). "Bevægelsens betydning i børns identitetsudvikling. Teoretiske refleksioner og analyse af en case" (s. 129-144). *Nordisk Psykologi* (vol. 54, nr. 2).
- Sundhedsstyrelsen (2006). *Fysisk aktivitet og evidens - Livstilssygdomme, folkesygdomme og risikofaktorer mv. Et opslagsværk til rådgivning og presse dækning* (version 1,0). København S; Sundhedsstyrelsen. Kan fremkaldes på dette link; <http://www.sst.dk/~media/05FBAED642E444D482D4126D94826B60.ashx>.
- Tanggaard, L. & Brinkmann, S (2015). "1. Interviewet: Samtalen som forskningsmetode" (s. 29-55). I Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (red.), *Kvalitative Metoder - En grundbog* (2. udgave, 1. oplag). København: Hans Reitzels Forlag.
- Thing, L. F. & Ottesen, L. (2008). "MacDonaldisering af den danske idrætskultur?" (s. 89-91). I *Idræthistorisk årbog 2008. Krydspres - sport, medier og udøvere* (vol. 24).
- Vedeler, L. (2000). "Kapitel 3 - Planlegging av observasjonsforskning" (s. 41-61). I *Observasjonsforskning i pedagogiske fag. En innføring i bruk av metoder* (1. udgave, 1. oplag). Gyldendal Akademisk.
- Wenger, E & Lave, J. (2003 [1991]). *Situert læring - og andre tekster* (på dansk ved Nake, B.). København: Hans Reitzels Forlag.
- Wenger, E. (2004 [1998]). *Praksisfællesskaber. Læring, mening og identitet* (på dansk ved Nake, B.). København: Hans Reitzels Forlag.
- Winther, H. & Nielsen, C. S. (2008). "Unge underviser unge. Om praksisfællesskaber og virkelighedsnære læreprocesser" (s. 15-30). I Ravn, S. & Nielsen, C. S. (red.), *Tidsskrift for Dans i Uddannelse* (2. årgang). Forfatterne og Møllegårdens Grafisk, Fårvang.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

Østergaard, C. & Pedersen, L. W. (2011). "Kapitel 13; Observation" (s. 187-195). I Thing, L. F. & Wagner, U. (red.), *Grundbog i idrætssociologi* (1. udgave, 1. oplag). København: Munksgaard Danmark.

Østergaard, C. (2011). "Kapitel 3; Bourdieu - smag, distinktion og idrætten som socialt felt" (s. 50-66). I Thing, L. F. & Wagner, U. (red.), *Grundbog i idrætssociologi* (1. udgave, 1. oplag). København: Munksgaard Danmark.

Hjemmesider, internetartikler med videre

Andersen, M. (2016). "Foreningsidrætten fortsætter med at stå stærkt i Danmark". Lokaliseret d. 11. april 2016 på; <https://www.dgi.dk/om/nyheder-og-presse/nyhedscenter/seneste-nyt/foreningsidraetten-fortsaetter-med-at-staa-staerkt-i-danmark>

Bevæg dig for livet (2016). "Om Bevæg dig for livet". Lokaliseret d. 28. juni 2016 på; <http://www.bevaegdigforlivet.dk/bevaeg-dig-for-livet/om-bevaeg-dig-for-livet>

DGI. "Dyrk håndboldfitness - fleksibel og effektiv træning". DGI's hovedside om håndboldfitness. Lokaliseret d. 15. april 2016 på; <https://www.dgi.dk/haandbold/haandbold/om-haandbold-i-dgi/haandboldfitness>

DHF (a). "Bevæg dig for livet - Håndboldfitness". DHF's hovedside om håndboldfitness. Lokaliseret d. 15. april 2016 på; <http://www.dhf.dk/Aktiviteter/haandboldfitness>

DHF (b). "POWER". Underside til DHF's side om håndboldfitness. Lokaliseret d. 20. juli 2016 på; <http://www.dhf.dk/Aktiviteter/haandboldfitness/traening/power>

DHF (c). "PULS". Underside til DHF's side om håndboldfitness. Lokaliseret d. 20. juli 2016 på; <http://www.dhf.dk/Aktiviteter/haandboldfitness/traening/puls>

DHF (d). "PLAY". Underside til DHF's side om håndboldfitness. Lokaliseret d. 20. juli 2016 på; <http://www.dhf.dk/Aktiviteter/haandboldfitness/traening/play>

Elverlund, A. (2016). "Stadig medlemstilbagegang i håndbolden". Lokaliseret d. 11. april 2016 på; http://www.dhf.dk/Presse/nyheder/2016/April/stadig_medlemstilbagegang_i_haandbolden

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

- Grenke, W. (2016). ”Prisen på fleksibilitet - af Wolfgang Grenke, CEO”. Lokaliseret d. 14. april på; <https://www.grenkeleasing.dk/dk/for-forhandlere/prisen-paa-fleksibilitet-af-wolfgang-grenke-ceo-website.html>
- Hjortdal, J. (2016). ”Foreningsidrætten fortsætter med at stå stærkt i Danmark”. Lokaliseret d. 14. april 2016 på; http://www.dif.dk/da/nyt/dif-nyheder/2016/april/20160405_medlemstal
- Holbæk Kommune (2014). ”Fysisk aktivitet øger livskvaliteten”. Lokaliseret d. 16. juli 2016 på; <http://holbaek.dk/nyheder-og-presse/nyheder/sundhed/2014/sndhedscafé-fysisk-aktivitet-oeger-livskvaliteten/>
- Idrættens Analyseinstitut (2016). ”Danskernes idrætsdeltagelse har toppet”. Lokaliseret d. 24. maj 2016 på; <http://www.idan.dk/nyhedsoversigt/nyheder/2016/a827danskernes-idraetsdeltagelse-har-toppet/>
- Knæk Kurven (2016). ”OM PROJEKTET”. Lokaliseret d. 28. juni 2016 på; <http://knaekkurven.nu/om-projektet.aspx>
- Norgaard, L. S. (2013) ”Idrætsforsker: Vi har vendt ryggen til klubberne for at dyrke os selv”. Lokaliseret d. 14. april 2016 på; <http://politiken.dk/debat/debatindlaeg/ECE2120607/ idraetsforsker-vi-har-vendt-ryggen-til-klubberne-for-at-dyrke-os-selv/>

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

Oversigt over de (på USB-stik) vedlagte bilag

Herunder fremgår en oversigt over vores vedlagte bilag. De er vedlagt specialet på et USB-stik i PDF-format. Alle bilag ligger både i en fil for sig selv samt i ét samlet dokument, hvor bilagene er lagt i rækkefølge fra bilag 1 til 26.

Bilag 1	Interviewguide til interview med Tanja Kilbæk Ramgil, DHF
Bilag 2	Transskription af interview med Tanja Kilbæk Ramgil, DHF
Bilag 3	Interviewguide til interviews med deltagere - Første omgang
Bilag 4	Transskription af interview med Anders - Første omgang
Bilag 5	Transskription af interview med Rasmus - Første omgang
Bilag 6	Transskription af interview med Allan - Første omgang
Bilag 7	Interviewguide til interviews med deltagere - Anden omgang
Bilag 8	Transskription af interview med Anders - Anden omgang
Bilag 9	Transskription af interview med Rasmus - Anden omgang
Bilag 10	Transskription af interview med Allan - Anden omgang
Bilag 11	Pilotobservation - 180216 - Jeppe
Bilag 12	Pilotobservation - 180216 - Kristian
Bilag 13	Observationsskabelon
Bilag 14	Observation - 250216 - Kristian
Bilag 15	Observation - 010316 - Jeppe
Bilag 16	Observation - 030316 - Jeppe
Bilag 17	Observation - 030316 - Kristian
Bilag 18	Observation - 140416 - Jeppe
Bilag 19	Observation - 140416 - Kristian
Bilag 20	Observation - 190416 - Jeppe
Bilag 21	Observation - 190416 - Kristian

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

- Bilag 22 Observation - 260416 - Jeppe
- Bilag 23 Observation - 260416 - Kristian
- Bilag 24 Observation ved test - 170316 - Jeppe
- Bilag 25 Observation ved test - 220316 - Jeppe
- Bilag 26 Oplevelsesbeskrivelser fra motionshåndbold

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

Artikel - Motionshåndbold i et større perspektiv

En generalisering og perspektivering af specialet 'Idrættens muligheder - En socialkonstruktivistisk undersøgelse af et tværvideenskabeligt forskningsprojekt'

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

Stud. mag. i Læring og Forandringsprocesser

Institut for Læring og Filosofi

Aalborg Universitet København

Abstract

Ud fra vores empiriske undersøgelse af idrættens muligheder i vores speciale, diskuterer, perspektiverer og generaliserer vi i denne artikel nogle af de konklusioner, som vi har draget ud fra vores undersøgelse. Vi konkluderer blandt andet i denne artikel; 1) at overførbareheden af vores konklusioner til for eksempel et foreningsmiljø vanskeliggøres, da vores undersøgelse har foregået i et klinisk miljø og 2) at motionshåndbold kan forene folk, der både vil have fysisk forandring og sociale dimensioner i idræt. Desuden perspektiverer vi det særlige forhold ved idrætsdeltagelse, der vedrører den praksis, der udspiller sig før og efter træning.

Vores speciale i et bredere perspektiv

Efter vores færdiggjorte undersøgelse i vores speciale, finder vi det interessant at beskue vores fund i et bredere perspektiv. Flere forskellige artikler beskriver, hvordan forskning i holdsport kan være med til at bidrage til et bedre og sundere liv (DR (a)) samt hvordan holdsport på recept kan være en fremtidig indsats mod forebyggende behandling af livsstilssygdomme, ud fra forsøg med dette på Færøerne (DR (b)). Dansk Håndbold Forbund (herfra DHF) har udviklet og udbredt håndboldkonceptet håndboldfitness, som i skrivende stund er i gang med at blive udbredt til et større antal klubber rundt om i landet, som en del af initiativet Bevæg dig for livet. Dette er et storstilet samarbejde mellem Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger, Danmarks Idrætsforbund, Nordea-Fonden og Trygfonden. Formålet med dette initiativ er, at; "(...)75 procent af danskerne i 2025 skal dyrke idræt, og at 50 procent af befolkningen skal dyrke idræt i en forening." (Bevæg dig for livet, 2016). Vores speciale har taget udgangspunkt i motionshåndbold, som er en afart af håndboldfitness. Vi har været tilknyttet et forskningsprojekt, der har til formål at vise, hvor sundt håndbold er (Krustrup, 2015, 1; Hornstrup, 2015, 2; DR (c)), hvorfor vi finder det interessant at brede vores konklusioner fra specialet ud til en bredere kontekst.

Vores standpunkt

Denne artikel er, ligesom vores speciale, skrevet ud fra et socialkonstruktivistisk videnskabssyn, hvor virkeligheden anskues som et socialt konstrueret fænomen (Esmark, Laustsen & Andersen, 2009, 16-17) og hvor vi er optaget af konstruktioner af vores informanternes meningskonstruktioner; altså en flerleddet proces (Berg, 2002, 105; Krogstrup & Kristiansen, 2015, 81). Derudover tager denne artikel udgangspunkt i Wengers sociale teori om læring og vil benytte denne som forståelsesramme. Wengers sociale teori om læring omhandler fællesskaber og hvordan læringsituationer opstår i disse. Disse pointerer Wenger som værende praksisfællesskaber. Wenger argumenterer for,

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

at læring ikke er noget, der tændes og slukkes for, men er noget, der er funderet i de sociale fællesskaber, som vi indgår i (Wenger, 2004, 18). Denne teori udspringer af Wengers menneskesyn, hvor vi som mennesker er sociale af natur (Wenger, 2004, 14).

Idrættens muligheder - Reference til vores speciale og konklusioner

I vores undersøgelse omkring motionshåndbold kom vi frem til forskellige konklusioner. I det følgende vil vi opridse de konklusioner, der er mest relevante for denne artikel. Et af de analytiske fund var, at deltagerne i undersøgelsen har forandret deres sociale perspektiv på deres deltagelse i motionshåndbold. Dette er forandret fra, at deltagerne i begyndelsen af projektet havde et tydeligt fokus på de potentielle fysiske udviklingspotentialer motionshåndbold indeholdt, til en større fokusering på de sociale relationer, som deltagerne indgik i. Derudover har undersøgelsen vist, at fællesskabet inde på banen har en påvirkning på fællesskabet udenfor banen. Flere af vores informanter gav udtryk for, at alle skal føle, at de er en del af spillet inde på banen. En god følelse inde på banen giver grobund for at deltage i fællesskabet udenfor banen. Dette har ikke været et undersøgelsesfokus fra specialets begyndelse, men et analytisk fund, som udsprang af vores analyse på baggrund af vores observationer og informanternes italesættelser. Vi finder dette fund interessant og vil derfor se nærmere på dette i denne artikel.

Et studie i én bestemt kontekst kan sige noget generelt

I denne passage vil vi, med udgangspunkt i Bent Flyvbjerg, dansk samfundsforsker og professor ved Aalborg Universitet, argumentere for vores konklusioners generaliserbarhed. Vi vil tage udgangspunkt i de første to misforståelser, som Bent Flyvbjerg opstiller vedrørende casestudier. Disse to misforståelser lyder;

Misforståelse 1: Generel, teoretisk (kontekstuaafhængig) viden er mere værdifuld end konkret, praktisk (kontekstafhængig) viden.

Misforståelse 2: Man kan ikke generalisere ud fra enkelttilfælde, og derfor kan casestudiet ikke bidrage til den videnskabelige udvikling. (..) (Flyvbjerg, 2010, 465)

Flyvbjerg argumenterer for, at der ikke kan opstilles generelle og forudsigende teorier op i studiet af mennesker, hvorfor den kontekstafhængige viden er mere værdifuld (ibid., 468). Dermed er den første misforståelse afvist. Den anden misforståelse afvises af Flyvbjerg på baggrund af, at der er en kvalitativt dybdegående og specifik viden at hente i casestudier, hvilket kan generaliseres (ibid. 73). Vi argumenterer for, at vores speciale kan ansues som et casestudie, idet vores undersøgelse er kontekstafhængig (Maaløe, 2002, 67) og foregår på de studeredes præmisser, ud fra deres handlinger (ibid., 65). Derfor betragter vi herfra vores speciale som et eksempel, der kan supplere den eksisterende viden, hvilket er ligeså vigtigt for vidensakkumulationen som formel generalisering (Flyvbjerg, 2010, 471).

Forskningsmiljø > < Foreningsmiljø

Vi har foretaget vores undersøgelse af idrætsdeltagelse i et klinisk forskningsmiljø, hvor rammer og retningslinjer var fastlagt fra starten. Træningerne var opbygget identisk, hvilket henførte til en sikring af forskningens resultater. Én af trænerne i forskningsprojektet udtalte til vores første observation; "Vi skal sikre vores forskning", hvilket vi anser som værende et gennemgående fokus, nær-

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

mest et mantra, for trænerne på projektet. Hvis man skulle overføre resultaterne fra vores undersøgelse, til for eksempel et foreningsmiljø, vil der komme nogle anderledes handlingsmuligheder, som kunne påvirke resultaterne. Forsknings- og foreningsmiljøet er så grundlæggende forskellige, at der ville være et oversættelsesarbejde mellem de to miljøer, som man skulle have for øje. I et foreningsmiljø er der ikke lige så stort fokus på, at træningerne skal være identiske i deres udtryk, men det tilpasses mere i forhold til deltagerne på det respektive hold. Dette er for eksempel tilfældet i håndboldfitness (DHF (a)). Et koncept, som motionshåndbold, der har været omdrejningspunkt i vores speciale, er en afart af. Der er flere fællestræk mellem håndboldfitness og forskningsprojektet. Blandt andet er der ingen krav vedrørende håndboldkunderskaber (DHF (a); Krustrup, 2015, 1) og begge dele foregår med kampe på små baner som en central del af motionen (DHF (b); Krustrup, 2015, 3), hvilket gør det lettere at sammenligne. Ved at foretage et undersøgelsesarbejde lignende det, vi har foretaget af motionshåndbold i et forskningsmiljø, i et foreningsmiljø med håndboldfitness, ville vi givetvis se nogle af de samme ting, som vi har konkluderet i vores undersøgelse. Dog ville personsammensætningen muligvis være så forskelligartet, at det ville skabe en helt anden praksis, hvor der ville være en anden basis for, at opbygge et fællesskab. I vores undersøgelse har gruppen bestået af mænd mellem 18 og 30 år (Hornstrup, 2015, 2) og i et foreningsmiljø ville der sandsynligvis være både kvinder og mænd, som ville være spredt over et meget større aldersspænd. Vi konkluderer derfor, at overførbarheden mellem forsknings- og foreningsmiljøet er udfordrende grundet deres grundlæggende forskelligartede karakter og fokus.

Et billede på sociale elementer i idrætsdeltagelse

Ovenfor har vi beskrevet nogle af de udfordringer, der givetvis vil være vedrørende overførbarhed mellem et forsknings- og foreningsmiljø. Det betyder dog ikke, at vi ikke kan brede vores konklusioner ud, da vi argumenterer for, at vores undersøgelse er et bidrag til vidensakkumulationen vedrørende sociale elementer i idrætsdeltagelse. Med vores videnskabsteoretiske udgangspunkt, vores interesse i fællesskabsdimensionerne i idrætsdeltagelse samt vores teoretiske afgrænsning, har vi fokuseret på de sociale interaktioner mellem deltagere i motionshåndbold. Ved at have fulgt disse deltagere over en periode på to måneder, har vi eksempelvis fremanalyseret forandringer i deltagernes fokus på de sociale elementer ved deres deltagelse. Denne forandring er et billede på den sociale virkelighed, idet vi har taget udgangspunkt i, hvordan det udspiller sig i en specifik kontekst. På trods af at deltagerne i starten fokuserede på det potentielle fysiologiske udbytte af deres deltagelse, fremstod de sociale perspektiver ved deres deltagelse klart senere i forløbet. Dette argumenterer vi for, kan overføres til andre kontekster, hvor motionselementet er i fokus, som en del af en holdaktivitet. Vi kan hermed konkludere, at motionshåndbold kan være med til at forene folk, som både vil have fysiologiske forbedringer samt sociale dimensioner i deres valg af idræt.

Hvad kunne vi bruge fremtiden på?

Vores undersøgelse har gjort os endnu mere nysgerrige på det analytiske fund, der vedrører en sammenhæng mellem fællesskaberne på og udenfor banen. Det kunne være interessant at lave endnu en undersøgelse, som i højere grad tog udgangspunkt i dette fund. Vi ville dermed have mulighed for at klarlægge, hvordan deltagerne forbinder disse to forskellige praksisser, som opstår i forbindelse med idrætsdeltagelse. En videre undersøgelse af, hvordan disse to praksisser påvirker hinanden og hvordan idrætsdeltagerne agerer i forhold til dette, ville give en forklaring på, hvorfor idrætsdeltagere vælger holdsport som motionsform. Derudover ville vi kunne undersøge, hvilke

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

sociale og relationelle potentialer idrætsdeltagelse rummer for den enkelte. En besvarelse på det første ville være i foreningernes interesse, og kunne være et bidrag til den indsats foreningerne i øjeblikket retter mod den medlemsflugt, som foreningerne oplever. Det sidste spørgsmål retter i højere grad blikket mod den videnskabelige verden, hvor det kunne være et bidrag til den eksisterende viden vedrørende sociale og relationelle potentialer i idrætsdeltagelse.

Referenceliste til artiklen

Bøger og artikler med videre

- Berg, R. (2002). Kapitel 4 - Videnskabsteoretiske og metodiske overvejelser (s. 103-141). I **Den "gode" politiker, et studie af politiske ledelsesværdier i kommunerne**. Syddansk Universitet, Odense Universitetsforlag.
- Esmark, A. og C.B. Laustsen og N. Åkerstrøm Andersen (red.), (2009). Socialkonstruktivistiske analysestrategier - en introduktion (s. 7-30). I **Socialkonstruktivistiske analysestrategier**. Roskilde Universitetsforlag.
- Flyvbjerg, B. (2010). 22. Fem misforståelser om casestudiet (s. 463-488). I Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (red.), **Kvalitative Metoder - En grundbog** (1. udgave, 3. oplag). København: Hans Reitzels Forlag.
- Hornstrup, T. (2015). **Forskningsprojekt om motionshåndbold og sundhed**. Anmeldelse til Videnskabsetisk Komité, De Videnskabsetiske Komitéer for Region Hovedstaden, Hillerød.
- Krogstrup, H. K. & Kristiansen, S. (2015). **Deltagende observation** (2. udgave, 1. oplag). Forfatterne og Hans Reitzels Forlag.
- Krustrup, P. (2015). **Forskningsprojekt om Håndbold og Sundhed**. Center for Holdspil og Sundhed, Institut for Idræt og Ernæring, Københavns Universitet.
- Maaløe, E. (2002). **Casestudier. Af og om mennesker i organisationer**. København: Akademisk Forlag.
- Wenger, E. (2004 [1998]). **Praksisfællesskaber. Læring, mening og identitet** (på dansk ved Næke, B.). København: Hans Reitzels Forlag.

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen

Hjemmesider, internetartikler med videre

Bevæg dig for livet (2016). **Om Bevæg dig for livet**. Lokaliseret d. 27. juli 2016 på;
<http://www.bevaegdigforlivet.dk/bevaeg-dig-for-livet/om-bevaeg-dig-for-livet>

DHF (a). **Bevæg dig for livet - Håndboldfitness**. DHF's hovedside om håndboldfitness. Lokaliseret d. 27. juli 2016 på; <http://www.dhf.dk/Aktiviteter/haandboldfitness>

DHF (b). **PLAY**. Underside til DHF's side om håndboldfitness. Lokaliseret d. 27. juli 2016 på;
<http://www.dhf.dk/Aktiviteter/haandboldfitness/traening/play>

DR (a). **Idrætsforskning skal forbedre vores liv**. Lokaliseret d. 29. juli 2016 på;
<http://www.dr.dk/nyheder/viden/naturvidenskab/idraetsforskning-skal-forbedre-vores-liv>

DR (b). **Holdmotion på recept: Færøerne kan blive modelsamfund**. Lokaliseret d. 27. juli 2016 på;
<http://www.dr.dk/nyheder/viden/naturvidenskab/holdmotion-paa-recept-faeroerne-kan-blive-modelsamfund>

DR (c). **Forskning skal vise hvor sundt håndbold er**. Lokaliseret d. 27. juli 2016 på;
<http://www.dr.dk/nyheder/viden/naturvidenskab/forskning-skal-vise-hvor-sundt-haandbold-er>

Antal tegn i artiklen: 10.849 (maksimalt 12.000)

Idrættens muligheder

Kristian Sune Svendsen Vincents og Jeppe Behrendt Petersen